

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

NACRT

**ZAKON
O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA**

Sarajevo, oktobar 2013. godine

ZAKON O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

PRVI DIO: ZAJEDNIČKE ODREDBE

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se osnivanje, poslovanje, upravljanje i prestanak privrednih društava (u daljem tekstu: „društvo“) u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: „Federacija“).

1. Pojam i oblici društava

Član 2.

Društvo je pravno lice koje samostalno obavlja djelatnost proizvodnje i prodaje proizvoda i vršenja usluga na tržištu radi sticanja dobiti.

Društvo mogu osnovati domaća i strana fizička i pravna lica, ako zakonom nije drugačije određeno.

Član 3.

Društvo može biti organizovano u jednom od sljedećih oblika:

- 1) društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću;
- 2) komanditno društvo;
- 3) dioničko društvo;
- 4) društvo s ograničenom odgovornošću.

Odredbe ovog zakona u kojima je upotrijebljena riječ “društvo” bez punog naziva jednog od oblika iz stava 1. ovog člana, odnose se na sva društva.

2. Svojstvo pravnog lica i odgovornost za obaveze

Član 4.

Svojstvo pravnog lica društvo stiče danom upisa u registar društava.

Društvo odgovara za svoje obaveze cjelokupnom svojom imovinom.

Prije upisa u registar društava niko ne može nastupati u ime društva.

Lice koje postupi suprotno odredbi stava 3. ovog člana odgovara za stvorene obaveze cjelokupnom svojom imovinom, a kada tako nastupa više lica za obaveze odgovaraju neograničeno solidarno.

Član 5.

Svaki član društva s neograničenom solidarnom odgovornošću i komplementar u komanditnom društvu, odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom.

Dioničar u dioničkom društvu, vlasnik udjela društva s ograničenom odgovornošću i komanditor u komanditnom društvu ne odgovara za obaveze društva, osim kada:

- 1) koristi društvo za postizanje ličnog cilja koji nije saglasan ciljevima drugih članova i društva u cjelini;
- 2) upravlja imovinom društva kao svojom imovinom;
- 3) koristi društvo za prevaru ili oštećenje svojih povjerilaca;
- 4) utiče na smanjenje imovine društva u svoju korist ili korist trećih lica, ili utiče da društvo preuzme obaveze iako je znao ili morao znati da društvo nije ili neće biti sposobno da izvrši svoje obaveze.

3. Djelatnost

Član 6.

Društvo može obavljati sve zakonom propisane djelatnosti.

Djelatnosti za koje je zakonom ili drugim propisom utvrđeno da se mogu obavljati samo na osnovu saglasnosti, dozvole ili drugog akta nadležnog organa mogu se obavljati nakon dobijanja dozvole, saglasnosti ili drugog akta nadležnog organa.

Djelatnosti za koje je posebnim zakonom propisano da se obavljaju u određenom obliku privrednog društva, ne mogu se obavljati u drugom obliku privrednog društva.

Propise iz stava 2 ovog člana donosi nadležni organ uprave.

Član 7.

Društvo može obavljati poslove samo u okviru djelatnosti upisane u registar društava.

Društvo može obavljati i druge poslove koji se uobičajeno obavljaju uz djelatnosti upisane u registar društava, u obimu i na način koji su potrebni za poslovanje, a ne predstavljaju obavljanje tih poslova kao redovne djelatnosti.

Član 8.

Poslovi koje zaključi lice koje je svojim položajem ili na drugi način ovlašteno za zastupanje i predstavljanje društva, valjani su za treće lice i u slučaju da su zaključeni poslovi izvan djelatnosti upisane u registar društava, osim ako je treće lice znalo ili moralo znati da su takvi poslovi izvan djelatnosti društva.

4. Sjedište

Član 9.

Sjedište društva je mjesto koje je kao sjedište upisano u registar društava. Sjedište se utvrđuje osnivačkim aktom ili statutom.

Društvo može imati samo jedno sjedište.

5. Podružnice

Član 10.

Društvo, domaće ili strano, može izvan mjesta sjedišta osnovati jednu ili više podružnica u kojim obavlja svoje djelatnosti.

Podružnica nastaje odlukom o osnivanju koju donosi ovlašteni organ društva u skladu sa osnivačkim aktom ili statutom društva.

Podružnice su poslovne jedinice koje nemaju svojstvo pravnog lica.

Podružnica ima mjesto poslovanja i zastupnika, a poslove sa trećim licima obavlja u ime i za račun društva.

Podružnice se upisuju u registar društava u registarskom sudu na čijem području se registruju.

II - FIRMA

1. Pojam, sastojci i jezik

Član 11.

Firma je ime pod kojim društvo posluje.

Firma se obavezno ističe na poslovnim prostorijama društva.

Firma društva i sve njene promjene upisuju se u registar društava.

Član 12.

Firma društva s neograničenom solidarnom odgovornošću mora sadržavati prezime najmanje jednog člana, uz oznaku da ih ima više, i oznaku "d.n.o."

Firma komanditnog društva mora sadržavati prezime najmanje jednog komplementara i oznaku "k.d.", a ne smije sadržavati imena komanditora.

Firma društva s ograničenom odgovornošću mora sadržavati oznaku "d.o.o."

Firma dioničkog društva mora sadržavati oznaku "d.d."

Firma iz st. 1. i 2. ovog člana obavezno sadrži firmu drugog društva koje je član društva s neograničenom solidarnom odgovornošću ili komplementar komanditnog društva.

Član 13.

Firma mora biti napisana na jeziku u službenoj upotrebi u Federaciji, a prevod na strani jezik može se upotrebljavati samo zajedno sa firmom na jeziku u službenoj upotrebi u Federaciji.

Firma može sadržavati strane riječi koje su uobičajene ili za njih nema odgovarajuće riječi u jeziku u službenoj upotrebi u Federaciji.

Član 14.

Firma može sadržavati dodatne sastojke koji bliže označavaju društvo i sjedište društva.

Društvo može koristiti skraćenu firmu, koja mora sadržavati oznake po kojim se razlikuje od drugih firmi i oznaku oblika društva.

Firma podružnice mora sadržavati punu firmu društva, oznaku da je podružnica i sjedište podružnice.

2. Zabranjeni sastojci

Član 15.

Firma ne smije sadržavati:

- 1) riječi i oznake koji su protivni zakonu;
- 2) zaštićene robne ili uslužne znakove drugih pravnih i fizičkih lica;
- 3) službene simbole i znakove;
- 4) nazive ili znakove stranih država ili međunarodnih organizacija;
- 5) riječi i oznake koji bi mogli stvoriti zabunu u pogledu vrste i obima poslovanja ili dovesti do zamjene s firmom ili znakom drugog društva ili povrijediti prava drugih lica.

Član 16.

Firma može sadržavati riječi "Bosna i Hercegovina" i njene izvedenice i kratice na osnovu odobrenja nadležnog organa određenog posebnim zakonom.

Firma može sadržavati riječ "Federacija" i njene izvedenice i kratice samo na osnovu odobrenja nadležnog organa određenog posebnim zakonom.

Firma može sadržavati naziv kantona, grada i općine i njihove izvedenice i kratice samo na osnovu odobrenja nadležnog kantonalnog, odnosno općinskog organa određenog posebnim zakonom, na području na kojem društvo ima sjedište.

Firma može sadržavati ime i prezime lica koje nije osnivač društva samo uz odobrenje tog lica ili njegovih zakonskih nasljednika.

Na zahtjev organa i lica iz st. 1., 2., 3. i 4. ovog člana, registarski sud će izbrisati iz registra riječi i imena unesene kao dodatne sastojke firme.

3. Ime člana društva kao sastojak firme

Član 17.

Ukoliko firma društva s neograničenom solidarnom odgovornošću ili komanditnog društva sadrži prezime koje je već sadržano u ranije registrovanoj firmi, u firmu se mora unijeti ime ili drugi dodatni sastojak po kojem će se razlikovati od već registrovane firme.

Ako je prezime lica ostalo u firmi i nakon prestanka njegovog članstva u društvu, na zahtjev tog lica ili njegovih nasljednika sud će brisati njegovo prezime iz firme u registru društava.

4. Načelo isključivosti firme

Član 18.

Firma društva ne smije biti istovjetna firmi drugog društva.

Firma društva mora se jasno razlikovati od firme drugih društava, tako da ne izaziva zablude o identitetu s drugim društvima.

Registarski sud će odbiti upis u registar društava firme koja je protivna odredbama ovog zakona ili se jasno ne razlikuje od već registrovanih firmi u Federaciji.

Ako smatra da firma drugog društva nije jasno različita od njegove ranije registrovane firme, društvo ima pravo zahtijevati prestanak upotrebe i brisanje iz registra društava firme drugog društva i naknadu pretrpljene štete, tužbom kod suda u roku od tri godine od dana upisa osporavane firme u registar društava.

5. Načelo prvenstva

Član 19.

Ako se sudu radi upisa u registar prijave iste firme ili firme koje se međusobno jasno ne razlikuju, sud će upisati onu firmu koja je ranije prijavljena.

Izuzetno, od odredbe stava 1. ovog člana, upisat će se kasnije prijavljena firma, ako podnositelj kasnije prijave dokaže da je u vrijeme podnošenja ranije prijave, tu firmu, odnosno njene bitne sastojke, upotrebljava na tržištu kao oznaku svog društva ili kao robni ili uslužni znak za označavanje svojih proizvoda ili usluga, te da je to činio prije podnositelja ranije prijave.

6. Obaveza upisa u registar društava

Član 20.

Firma i skraćena firma upisuje se u registar društava.

Društvo je dužno u poslovanju koristiti punu ili skraćenu firmu kakva je upisana u registar društava.

7. Poslovna korespondencija

Član 21.

Sva poslovna pisma i narudžbe društva moraju sadržavati:

- 1) punu firmu i adresu sjedišta društva;
- 2) punu firmu i adresu sjedišta podružnica društva;
- 3) naziv i sjedište institucije kod koje i broj pod kojim je društvo upisano u registar;
- 4) broj računa sa nazivom i sjedištem finansijske organizacije kod koje društvo drži račun, ukoliko društvo ima više računa, za svaki od njih;
- 5) porezni identifikacioni broj društva.

8. Prenos firme

Član 22.

Firma se može prenijeti na drugog samo zajedno s društvom.

III - ZASTUPANJE

Član 23.

Društvo zastupa uprava.

Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja društvo i odgovara za zakonitost poslovanja društva.

Upravu čine lica koja su osnivačkim aktom ili statutom društva, u skladu sa zakonom, ovlaštena da vode poslovanje društva.

Društvo mogu zastupati i druga lica određena osnivačkim aktom ili statutom, u skladu sa zakonom.

Lica ovlaštena za zastupanje upisuju se u registar društava.

Član 24.

Lice s ovlaštenjima za zastupanje upisanim u registar društava, ovlašteno je da preduzima sve radnje i obavlja sve poslove u ime i za račun društva u okviru ovlaštenja upisanih u registar društava.

Lice s ovlaštenjima za zastupanje koje prekorači ograničenja ovlaštenja iz stava 2. ovog člana odgovorno je za štetu koja se time prouzrokuje privrednom društvu ili trećem licu s kojim je posao zaključen.

Ograničenja ovlaštenja iz stava 1. ovog člana ne mogu se isticati prema trećim licima.

Društvo odgovara za obaveze koje, u njegovo ime, od njega ovlašteno lice stvori prekoračenjem ovlaštenja, ako treće lice nije znalo ili nije moglo znati za prekoračenje ovlaštenja.

Član 25.

Lice kome je povjereno obavljanje određenih poslova u okviru djelatnosti društva, ovlašteno je preduzimati sve radnje i zaključivati poslove koji se uobičajeno obavljaju ili nastaju uz poslove koji su mu povjereni.

Pravni poslovi lica s ovlaštenjima izvan djelatnosti društva navedenih u osnivačkom aktu, obavezuju društvo, osim ako ne dokaže da je treće lice znalo ili moglo znati da su ti poslovi izvan te djelatnosti.

1. Prokura

Član 26.

Prokura je pismeno ovlaštenje za preduzimanje svih pravnih radnji i poslova u ime i za račun društva, osim prenosa i opterećenja nekretnina, ako ovlaštenje za to nije posebno i izričito navedeno.

Prokura se može dati samo za podružnicu, što se izričito navodi u registru društava i prilikom istupanja prokuriste, a u protivnom se smatra da je prokura data za Društvo u cjelini.

Prokura se može dati svakoj punoljetnoj i potpuno poslovno sposobnoj osobi bez obzira na dužnost i poslove koje obavlja izuzev ako drugačije nije predviđeno aktom o osnivanju društva, odnosno statutom.

Prokura se ne može dati pavnom licu.

Prokura je neprenosiva.

Član 27.

Društvo može dati prokuru jednom ili više fizičkih lica, u skladu s osnivačkim aktom ili statutom.

Prokura se može dati istovremeno za više lica koja zajedno zastupaju Društvo, a izjava volje trećeg lica data samo jednom od njih pravno je valjana.

Član 28.

Ako je prokura data za dva ili više lica bez naznake da se radi o zajedničkoj prokuri, svako od tih lica je prokurist koji samostalno zastupa društvo u granicama ovlaštenja utvrđenih zakonom.

Prokura data za dva ili više lica smatrat će se zajedničkom prokurom samo ako je tako izričito naznačeno u prokuri.

Izjave volje ili pravne radnje koje učine zajednički prokuristi proizvode pravne posljedice samo ako ih učine svi zajednički prokuristi zajedno.

Valjane su izjave volje ili pravne radnje koje učini jedan od zajedničkih prokurista samo uz izričitu prethodnu saglasnost ili izričito naknadno odobrenje ostalih zajedničkih prokurista.

Izjava volje ili pravna radnja učinjena prema jednome prokuristi ima pravni učinak kao da je učinjena prema svima.

Znanje o pravno odlučujućim činjenicama ili krivnja jednog skupnog prokuriste proizvodi pravne posljedice za davaoca prokure bez obzira na znanje ili krivnju ostalih zajedničkih prokurista.

Član 29.

Ograničenje prokure koje nije predviđeno ovim zakonom nema dejstva prema trećim licima, bez obzira na to je li treće lice za nju znalo ili moralo znati.

Ograničenje prokure na poslovanje jedne ili više podružnica ima dejstva prema trećim licima samo ako je upisano u registar društava.

Član 30.

Prokurist ne može bez posebnog ovlaštenja društva nastupati kao druga ugovorna strana i s Društvom sklapati ugovore u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za račun drugih lica, ili u ime i za račun drugih lica.

Član 31.

Davanje i prestanak prokure društvo je dužno prijaviti za upis u registar društava.

Prokurist deponuje svoj potpis kod registarskog suda, a prilikom zastupanja društva dužan je uz potpis staviti naznaku da nastupa kao prokurist.

Prokurist ne može svoja ovlaštenja prenijeti na drugo lice.

Prokura prestaje opozivom od društva i otkazom od prokuriste.

2. Lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu

Član 32.

Posebne dužnosti prema društvu imaju:

- 1) Članovi društva s neograničenom solidarnom odgovornošću i komplementari;
- 2) Članovi društva s ograničenom odgovornošću koja posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili član društva s ograničenom odgovornošću koji je kontrolni član društva u smislu povezanih lica;
- 3) Dioničari koji posjeduju značajno učešće u osnovnom kapitalu društva ili dioničar koji je kontrolni dioničar u smislu povezanih lica;
- 4) Direktori, članovi nadzornog odbora, zastupnici i prokuristi;
- 5) Likvidacioni upravnik.

Lica iz stava 1. ovog člana izvršavaju svoje poslove savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika i u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu društva.

Lice koje postupi sa pažnjom dobrog privrednika ne odgovara za štetu koja iz takve procjene nastane za društvo.

Član 33.

Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32. stav 1. tač. 4) i 5) ovog zakona za naknadu štete koju mu to lice pruzrokuje povredom dužnosti pažnje iz člana 32. stav 2. ovog zakona.

Član 34.

(Dužnost prijavljivanja poslova i radnji u kojim postoji lični interes)

Lični interes će postojati u slučaju ako je lice iz člana 32. stav 1. ovog zakona ili član njegove porodice:

- 1) ugovorna strana u pravnom poslu s društvom;
- 2) u finansijskom odnosu sa licem iz pravnog posla koje zaključuje ugovor sa društvom ili koje ima finansijske interese u tom poslu, na osnovu kojih se može očekivati da utiču na njegovo postupanje suprotno interesu društva;
- 3) pod kontrolnim uticajem strane iz pravnog posla ili lica koje ima finansijski interes u pravnom poslu ili radnji tako da se osnovano može očekivati da utiču na njegovo postupanje suprotno interesima društva.

Pod članom porodice lica iz stava 1. ovog člana smatraju se:

- 1) njegov krvni srodnik u pravoj liniji i u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva, usvojlac i usvojenik, srodnik po tazbini zaključno sa prvim stepenom;
- 2) druga lica koja sa tim licem žive u zajedničkom domaćinstvu.

Lica iz stava 1. tač. 2) i 3) i stava 2. ovog člana smatraju se povezanim licima u smislu ovog zakona (u daljem tekstu: povezana lica).

Lica iz stava 1. ovog člana za sve poslove iz stava 1. ovog člana predstavljaju sve činjenice, odnosno pribavljaju prethodno odobrenje nadležnog organa društva.

Član 35.

(Tužba zbog odobravanja poslova u kojim postoji lični interes)

Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32. stav 1. ovog zakona koje je imalo lični interes u pravnom poslu i tražiti naknadu štete ako za taj pravni posao nije pribavljeno prethodno odobrenje ili ako nadležnom organu društva prilikom donošenja odluke o odobravanju pravnog posla nisu predstavljene sve činjenice od značaja za donošenje takve odluke.

Član 36.

(Dužnost izbjegavanja sukoba interesa)

Lica iz člana 32. stav 1. ovog zakona ne mogu u svom interesu ili interesu sa njima povezanih lica da:

- 1) koriste imovinu društva;
- 2) koriste informacije do kojih su došli u tom svojstvu, a koje nisu javno dostupne;
- 3) zlupotrebe svoj položaj u društvu;
- 4) iskoriste mogućnosti za zaključenje poslova koje se ukažu društvu.

Dužnost izbjegavanja sukoba interesa postoji nezavisno od toga da li je društvo bilo u mogućnosti da iskoristi imovinu, informacije ili zaključi poslove iz stava 1. ovog člana.

Član 37.

(Tužba zbog povrede dužnosti izbjegavanja sukoba interesa)

Društvo može podnijeti tužbu protiv lica iz člana 32 stav 1. ovog zakona koje povrijedi dužnost izbjegavanja sukoba interesa iz člana 36. ovog zakona, kojom može tražiti:

- 1) naknadu štete ili
- 2) prenos na društvo koristi koje je to lice odnosno povezano lice iz člana 36. stav 2. ostvarilo kao posljedicu te povrede dužnosti.

IV - POSLOVNA TAJNA I ZABRANA KONKURENCIJE

1. Poslovna tajna

Član 38.

Poslovnom tajnom smatraju se informacije o poslovanju za koje je očito da bi prouzrokovale značajnu štetu društvu ako dođu u posjed trećeg lica bez saglasnosti društva.

Član 39.

Nadležni organ društva je dužan pismenim aktom odrediti informacije koje imaju karakter poslovne tajne i lica odgovorna za njihovo korištenje i zaštitu.

Za poslovnu tajnu ne mogu se odrediti podaci koji su javni po zakonu i drugim propisima i podaci o kršenju zakona i drugih propisa.

2. Zabrana konkurencije

Član 40.

Član društva s neograničenom odgovornošću, komplementar komanditnog društva, vlasnik udjela i član uprave u društvu s ograničenom odgovornošću, član nadzornog odbora i uprave dioničkog društva i prokurist, ne smije u tom svojstvu ili kao zaposleni u drugom društvu i kao samostalni poduzetnik sudjelovati u djelatnosti koja je ili bi mogla biti u konkurentnom odnosu s djelatnošću prvog društva.

Osnivačkim aktom ili statutom društva može se odrediti trajanje zabrane i nakon prestanka svojstva iz stava 1. ovog člana, a najduže dvije godine.

Član 41.

Društvo može od lica koje prekrši zabranu konkurencije tražiti naknadu štete i ustupanje zaključenih poslova, ili prenos ostvarene koristi ili prava iz zaključenih poslova, u roku od tri mjeseca od saznanja za prekršaj, a najkasnije pet godina od učinjenog prekršaja zabrane konkurencije.

3. Sindikalno organizovanje i zabrana nesindikalnih aktivnosti

Član 42.

Zaposleni u društvu mogu organizovati sindikat, u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilima sindikata.

Ukoliko je u društvu organizovano više sindikata, za upravu su mjerodavni stavovi i zahtjevi o kojim su sindikati postigli saglasnost, a kada te saglasnosti nema, stavovi i zahtjevi sindikata koji zastupa većinu zaposlenih u društvu.

Član 43.

U društvu se ne mogu osnivati organizacije i provoditi aktivnosti koji nemaju karakter sindikata i sindikalnih aktivnosti u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom i pravilima sindikata.

V - OSNOVNI KAPITAL I ULOZI

1. Osnovni kapital

Član 44.

Osnovni kapital društva je iznos kapitala koji su upisali članovi društva i koji se navodi u aktima društva.

Društvo sa ograničenom odgovornošću i dioničko društvo ima osnovni kapital, najmanje u iznosu utvrđenom ovim zakonom.

Posebnim zakonom za društva koja obavljaju posebne djelatnosti može se utvrditi veći iznos osnovnog kapitala.

Dio osnovnog kapitala koji je jednak ulozima u gotovini može biti potpuno ili djelimično uplaćen (upisan ali neuplaćen osnovni kapital).

Osnovni kapital društva se može uvećavati ili umanjivati, međutim u slučaju umanjivanja kapitala osnovni kapital ne može biti umanjen ispod iznosa minimalnog osnovnog kapitala utvrđenog ovim zakonom.

2. Ulozi

Član 45.

Osnovni kapital prilikom osnivanja društva obezbjeđuje se ulozima članova u novcu i stvarima i pravima čija je vrijednost iskaziva u novcu.

Ulog u stvarima i pravima izražava se u novcu i mora se u cjelosti unijeti prije upisa društva u registar društava.

3. Vrijednost uloga

Član 46.

Vrijednost uloga u stvarima i pravima mora biti određena u osnivačkom aktu ili statutu društva, ako ovim zakonom nije drugačije utvrđeno.

Vrijednost uloga u stvarima i pravima u društvu s ograničenom odgovornošću i dioničkom društvu određuje se na osnovu procjene prihvaćene ugovorom od svih osnivača.

Član 47.

Procjena iz člana 46. stav 2. ovog zakona obavezno uključuje opis, način iskazivanja i procijenjenu vrijednost uloga i ocjenu da li ulog odgovara cijeni upisanih dionica dioničkog društva ili udjela u društvu s ograničenom odgovornošću koji se tim ulogom plaćaju.

4. Obaveza namirenja ugovorene vrijednosti uloga

Član 48.

Kada procijenjena vrijednost uloga u stvarima i pravima ne dostigne ugovoreni iznos do upisa društva u registar društava ili do ugovorenog roka uplate u slučaju pristupanja društvu, član društva koji se obavezao na taj ulog dužan je razliku uplatiti u novcu.

Ako društvo nije steklo vlasništvo na stvari koju je član bio obavezan unijeti kao ulog, član društva mora uplatiti u novcu vrijednost te stvari, koju mu društvo mora vratiti.

Kada ulog čini uspostavljeno ili preneseno pravo korištenja određene imovine koje prestane prije isteka ugovorenog perioda, štete nastale uslijed toga dužan je platiti u novcu član koji se obavezao na taj ulog.

Član 49.

Ulog daje članu pravo na dionicu ili udio u društvu.

5. Poslovne knjige i finansijski izvještaji

Član 50.

Društvo je dužno voditi poslovne knjige i sačinjavati finansijske izvještaje u skladu sa zakonom i drugim propisima.

VI – POVEZANA DRUŠTVA

1. Pojam

Član 51.

Povezana društva čine dva ili više društava u skladu sa ovim zakonom, koja se međusobno povezuju, i to:

- 1) učešćem u osnovnom kapitalu ili udjelima (društva povezana kapitalom);
- 2) putem ugovora (društva povezana ugovorom) i
- 3) putem kapitala i putem ugovora (mješovito povezana društva).

Povezana društva iz stava 1. ovog člana obuhvataju jedno vladajuće i jedno ili više zavisnih društava.

Povezana društva organizuju se kao koncern, holding, poslovno udruženje ili drugi oblik organizovanja u skladu s ovim zakonom.

Privredna društva se povezuju u skladu s propisima kojim se uređuje zaštita konkurencije.

2. Vladajuće i zavisno društvo

Član 52.

Ako jedno društvo ima većinsko učešće u osnovnom kapitalu drugog društva ili ako na osnovu ugovora zaključenog sa drugim društvom ima pravo da imenuje većinu članova nadzornog odbora tog drugog društva, odnosno ima većinu glasova u skupštini, to se društvo smatra vladajućim, a drugo društvo zavisnim.

Vladajuće društvo sa većinskim učešćem u osnovnom kapitalu je društvo koje, neposredno ili posredno preko drugog društva, na osnovu više od 50% učešća u osnovnom kapitalu drugog društva ima više od 50% glasova u skupštini zavisnog društva.

Neposredno učešće u osnovnom kapitalu koji pripada vladajućem društvu ili drugom licu koje ga drži za njegov račun određuje se na osnovu odnosa nominalnog iznosa tog učešća prema ukupnom osnovnom kapitalu zavisnog društva.

Pri određivanju učešća iz stava 3. ovog člana, od ukupnog osnovnog kapitala zavisnog društva oduzimaju se vlastite dionice i udjeli zavisnog društva i dionice i udjeli koje za račun zavisnog društva drži treće lice.

Posredno učešće u osnovnom kapitalu koji pripada vladajućem društvu obuhvata dionice i udjele koji pripadaju društvu koje zavisi od njega ili koji pripadaju drugom licu za račun tog društva ili za račun društva koje zavisi od njega (zavisna društva).

Zavisno društvo može u vladajućem društvu pribaviti dionice i udjele i ostvariti svoje pravo glasa na osnovu dionica i udjela kojima već raspolaže, u skladu sa odredbama ovog zakona o društvu sa uzajamnim učešćem.

3. Društva sa uzajamnim učešćem

Član 53.

Društva sa uzajamnim učešćem u osnovnom kapitalu su povezana društva kod kojih svako društvo ima učešće u osnovnom kapitalu drugog društva.

4. Holding

Član 54.

Ako se vladajuće i jedno ili više zavisnih društava, na osnovu zaključenog ugovora o vođenju poslova, objedine jedinstvenim vođenjem poslova od strane vladajućeg društva, ona čine holding, a pojedinačna društva su društva holdinga.

5. Koncern

Član 55.

Ako vladajuće društvo, na osnovu zaključenog ugovora o vođenju poslova, pored jedinstvenog vođenja poslova zavisnih društava, obavlja i druge djelatnosti, ona čine koncern, a pojedinačna društva su društva koncerna.

Član 56.

Holding i koncern, u skladu sa čl. 54. i 55. ovog zakona, mogu formirati i pravno samostalna društva, koja nisu zavisna jedno o drugome.

6. Zajedničke odredbe za povezana društva

Član 57

Vladajuće društvo odgovara neograničeno solidarno povjeriocima u postupku stečaja zavisnog društva ako je stečaj prouzrokovan obavezujućim nalogima, odlukama ili uputstvima vladajućeg društva.

Ako vladajuće društvo dovede zavisno društvo u položaj da izvrši za sebe štetan pravni posao ili da na svoju štetu nešto učini ili propusti da učini, nadoknadiće zavisnom društvu štetu prouzrokovanu po tom osnovu.

Zahtjev za naknadu štete iz stava 2. ovog člana, u ime zavisnog društva, mogu podnijeti dioničari i članovi zavisnog društva koji posjeduju ili predstavljaju najmanje 10% osnovnog kapitala tog društva ili statutom određeni manji dio, kao i povjerioci društva čija potraživanja iznose više od 10% osnovnog kapitala zavisnog društva.

Pored vladajućeg društva, kao solidarni dužnici odgovaraju članovi uprave vladajućeg društva koji su zavisno društvo doveli u položaj da izvrši za sebe štetan pravni posao ili da na svoju štetu nešto učini ili propusti da učini.

Kao solidarni dužnici odgovaraju i članovi uprave zavisnog društva ako su povrijedili svoje dužnosti, osim ako su postupali po uputstvima uprave vladajućeg društva.

7. Poslovno udruženje

Član 58.

Poslovno udruženje je ekonomska interesna grupacija koju mogu osnovati dva ili više društava, radi unapređenja, promocije i usklađivanja obavljanja svojih djelatnosti.

Poslovno udruženje se ne osniva radi sticanja dobiti.

Poslovno udruženje je pravno lice.

Poslovno udruženje upisuje se u registar društava u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Oznaka "poslovno udruženje" navodi se u firmi.

Poslovno udruženje istupa u pravnom prometu u svoje ime i za račun svojih članova i u ime i za račun svojih članova.

Za obaveze preuzete u pravnom prometu poslovno udruženje odgovara svojom imovinom, a članovi odgovaraju na način određen ugovorom o osnivanju, odnosno ugovorom s trećim licem.

Ugovorom o osnivanju utvrđuje se naziv, vrijeme osnivanja i trajanja, cilj i djelatnost, sjedište, upravljanje, zastupanje, odgovornost, pristupanje, istupanje, istupanje u pravnom prometu, isključenje, imovina, nadzor, prestanak, kao i druga pitanja značajna za ostvarivanje ciljeva osnivanja poslovnog udruženja.

8. Ostali oblici povezivanja društava

Član 59.

Društva se mogu povezivati ugovorom i u druge oblike povezivanja (konzorcij, franšizing, zajednica društava, poslovna unija, poslovni sistem, pul i drugi).

VII - REGISTAR DRUŠTAVA

Član 60.

Registar društava obuhvata registar podataka i registar isprava.

Registracija podataka o privrednom društvu i objavljivanje registracije vrši se u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata Federaciji Bosne i Hercegovina ("Službene novine Federacije BiH", br. 27/05, 68/05 i 43/09).

Promjene podataka i isprava društava, upisuju se u registar društava.

Član 61.

Smatra se da treća lica znaju za registrovane podatke o privrednom društvu nakon njihovog objavljivanja ili objavljivanja izvoda iz tih podataka ili isprava na osnovu kojih je izvršena registracija sa upućivanjem na njih.

U slučaju da su podaci i isprave predati u registarski spis ili upisani u registar društava različiti od objavljenih podataka, objavljeni podaci ne obavezuju treća lica, ali se ona mogu pozvati na objavljene podatke, osim ako društvo na koje se oni odnose dokaže da su treća lica znala ili mogla znati za podatke i isprave predate u registarski spis ili upisane u registar društava.

Član 62.

Registracija osnivanja privrednog društva ništava je u slučajevima propisanim ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje registracija poslovnih subjekata.

Registracija osnivanja i registracija drugih podataka privrednog društva ništava je ako:

- 1) je broj osnivača manji od broja utvrđenog ovim zakonom;
- 2) ne postoji pravna i poslovna sposobnost svih osnivača;
- 3) osnivački akt nije sastavljen u propisanoj formi;
- 4) osnivački akt ne sadrži podatke o poslovnom imenu društva, vrijednosti i vrsti uloga svakog osnivača ili iznosa osnovnog kapitala koji je propisan ovim zakonom ili ne sadrži podatke o djelatnosti društva;
- 5) minimalni iznos uloga nije uplaćen u skladu sa ovim zakonom;
- 6) je djelatnost društva nezakonita ili suprotna javnom interesu;
- 7) ako je osnivač ili jedan od osnivača društva član postojećeg društva sa neograničenom solidarnom odgovornošću ili komplementar u komanditnom društvu;
- 8) ako je osnivač ili jedan od osnivača društva jedini član društva sa ograničenom odgovornošću nad kojim je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije ili je protiv toga društva podignuta tužba iz člana 355. stav 1. tačka 1) ovog zakona.

Ako je osnov ništavosti registracije privrednog društva moguće otkloniti, nadležni sud nakon pokretanja postupka za utvrđivanje ništavosti određuje rok od najduže 90 dana za otklanjanje nedostataka i za to vrijeme zastaje sa postupkom.

Član 63.

Sudovi, upravni organi i druge institucije, koji su zakonom ovlašteni za odobravanje i nadzor osnivanja i poslovanja društava, emisije i prometa vrijednosnih papira, dužni su bez odlaganja pismeno izvijestiti registar društava o saznanjima stečenim u vršenju nadležnosti koja dovode u sumnju potpunost i tačnost podataka i isprava upisanih u registar društava.

VIII - SPAJANJE, PRIPAJANJE, PODJELA, PROMJENA OBLIKA I PRESTANAK DRUŠTVA

1. Pojam spajanja, pripajanja, podjele i promjene oblika društva

Član 64.

Dva ili više društava mogu se spojiti tako da prijenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije osnuju novo društvo, koje postaje njihov pravni sljednik.

Društvo se može pripojiti prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije drugom društvu, koje postaje njegov pravni sljednik.

Društvo se može podijeliti prenosom imovine i obaveza bez provođenja likvidacije na dva ili više društava, koja postaju njegovi pravni sljednici, solidarno odgovorni za njegove obaveze na jedan od sljedećih načina: pripajanjem, kada društvo koje se dijeli prenese na dva ili više postojećih društava ukupnu imovinu i obaveze, ili, osnivanjem novih društava, kada društvo koje se dijeli prenese na dva ili više novih društava ukupnu imovinu i obaveze.

U slučajevima spajanja, pripajanja ili podjele društva, u smislu odredaba st. 1. do 3. ovog člana, dioničari ili vlasnici udjela spojenog, pripojenog ili podijeljenog društva dobijaju dionice (udjele) društva sljednika, uz mogućnost isplate u novcu do 10% ukupne nominalne vrijednosti dionica (udjela) koje društva sljednici emituju po tom osnovu.

Svako društvo, isključujući društvo sa neograničenom solidarnom odgovornošću i otvoreno dioničko društvo, može promijeniti oblik.

Otvoreno dioničko društvo može se podijeliti, u skladu sa stavom 3. ovog člana, pripajanjem sa dva ili više postojećih otvorenih dioničkih društava ili podjelom na dva ili više novih otvorenih dioničkih društava.

Društvo sa ograničenom odgovornošću, koje ispunjava kriterije za otvoreno dioničko društvo prema ovom zakonu, dužno je promijeniti oblik u dioničko društvo i izvršiti upis u registar emitenta i kod nadležnog suda u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Ukoliko društvo ne uskladi oblik organizovanja, u skladu sa stavom 7. ovog člana, nadležni sud donosi odluku o njegovom prestanku.

2. Odluka o spajanju, pripajanju, podjeli i promjeni oblika društva

Član 65.

Odluku o spajanju, pripajanju, podjeli ili promjeni oblika društva, u društvu s neograničenom solidarnom odgovornošću i komanditnom društvu donose članovi društva, a u društvu s ograničenom odgovornošću i dioničkom društvu, takvu odluku donosi skupština društva, na način utvrđen osnivačkim aktom ili statutom, u skladu sa zakonom.

U postupku spajanja, istovjetnu odluku moraju donijeti sva društva koja se spajaju, a u postupku pripajanja, istovjetnu odluku moraju donijeti društvo koje se pripaja i društvo kojem se ono pripaja.

3. Plan reorganizacije

Član 66.

Odluka o spajanju, pripajanju, podjeli ili promjeni oblika donosi se na osnovu plana reorganizacije, koji uprava i nadzorni odbor ili drugi organ svakog društva učesnika, ovlašten osnivačkim aktom ili statutom, moraju pripremiti i o njemu obavijestiti dioničare, odnosno članove društva i povjerioce društva najmanje 30 dana prije datuma odlučivanja.

Odluku o namjeravanoj reorganizaciji društvo je dužno objaviti u sredstvima javnog informisanja.

Član 67.

Plan reorganizacije obavezno sadrži:

- 1) oblik, firmu i sjedište društava učesnika i društava sljednika;
- 2) vlasnička prava dioničara ili članova društava prethodnika u društvu sljedniku;
- 3) opis, procjenu i raspodjelu imovine i obaveza društava prethodnika, koji se prenose na društvo sljednika, sa izvještajem revizora;
- 4) datum od kojeg će vlasnici dionica ili udjela društva sljednika moći

- učestvovati u dobiti i uslove koje utiču na to pravo;
- 5) datum od kojeg će se poslovi društva prethodnika računovodstveno iskazivati za društvo sljednika.

U slučaju podjele društva, uz elemente iz stava 1. ovog člana, plan reorganizacije obavezno sadrži i sljedeće dodatne elemente:

- 1) omjer zamjene prava;
- 2) uslove alokacije dionica ili udjela i iznos isplata u novcu;
- 3) prava u društvima sljednicima koja pripadaju vlasnicima dionica ili udjela podijeljenog društva koji su sadržavali posebna prava, kao i vlasnicima drugih vrijednosnih papira podijeljenog društva; i
- 4) opis i alokaciju imovine i obaveza koji se prenose na svako društvo sljednika.

Član 68.

Plan reorganizacije obavezno sadrži pismeni izvještaj revizora o računovodstvenim iskazima društava učesnika, koji uključuje i:

- 1) naznaku metoda korištenih u utvrđivanju omjera zamjene;
- 2) mišljenje revizora da li je primijenjen odgovarajući metod, naznaku vrijednosti do kojih bi se došlo korištenjem drugih metoda i mišljenje o relativnom značaju svakog od metoda u utvrđivanju omjera zamjene;
- 3) opis problema vrednovanja sa kojim se revizor suočio, ako jeste.

Član 69.

Članovi uprave društva i druga lica koja su pripremila plan reorganizacije i revizori koji su izvršili pregled i dali mišljenje za društva učesnike, odgovorni su neograničeno solidarno društvima učesnicima i njihovim dioničarima ili članovima za štetu, ako u utvrđivanju omjera zamjene prava pri spajanju, pripajanju, podjeli ili promjeni oblika društva nisu postupali po pravilima struke.

Član 70.

Prije odlučivanja o planu reorganizacije, uprava društva učesnika dužna je svakom dioničaru ili članu društva na njegov zahtjev dati na uvid ili predati kopije plana reorganizacije, godišnjih finansijskih izvještaja društava učesnika za posljednje tri poslovne godine, vanredni finansijski izvještaj za tri mjeseca koja prethode izradi plana reorganizacije, ako su podaci u njemu stariji od šest mjeseci, s izvještajima i mišljenjem revizije.

4. Upis reorganizacije u registar društava

Član 71.

Istovremeno sa upisom u registar društava društva nastalog spajanjem društava, pripajanja društva drugom društvu i podjele društva na više novih društava, u registar društava upisuje se prestanak društva koje je spojeno, pripojeno ili podijeljeno.

5. Prestanak društva

Član 72.

Društvo prestaje gubitkom svojstva pravnog lica.

Društvo prestaje na dan upisa prestanka u registar društava.

Ukoliko ovim zakonom nije drugačije određeno, po prestanku društva provodi se likvidacija.

Član 73.

Društvo prestaje u slučaju:

- 1) isteka perioda za koji je osnovano;
- 2) spajanja, pripajanja i podjele;
- 3) okončanjem stečajnog postupka ili odbijanjem zahtjeva za otvaranje stečajnog postupka uslijed nedostatka imovine;
- 4) prestankom na osnovu odluke suda;
- 5) odlukom skupštine društva.

Član 74.

Društvo može prestati odlukom suda donesenom na osnovu zahtjeva nadležnih organa ili lica koje dokaže pravni interes, kada:

- 1) najviši organ utvrđen osnivačkim aktom ili statutom ne sastaje se i ne vrši svoja ovlaštenja ili nije vršen izbor organa čiji prethodni mandat je istekao, duže od dvije godine;
- 2) duže od dvije godine društvo ne ostvaruje prihode;
- 3) je društvu oduzeto odobrenje za obavljanje djelatnosti;
- 4) više ne postoje zakonom utvrđeni uslovi za dalje postojanje društva u obliku u kojem je upisano u registar društava.

Prije donošenja odluke o prestanku društva, sud može odrediti rok za otklanjanje uzroka zbog kojih je donošenje odluke predloženo.

Član 75.

Ukoliko ukupna imovina po prestanku društva nije prešla na pravnog sljednika, provodi se likvidacija u skladu s posebnim zakonom, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

**DRUGI DIO:
DRUŠTVO S NEOGRANIČENOM
SOLIDARNOM ODGOVORNOŠĆU**

1. Pojam i osnivanje

Član 76.

Društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću je društvo najmanje dva lica koja su neograničeno solidarno odgovorna za obaveze društva.

Član 77.

Društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću osniva se ugovorom o osnivanju.

Ugovor o osnivanju društva s neograničenom solidarnom odgovornošću obavezno sadrži ime, prezime i adresu prebivališta ili firmu i sjedište članova društva, firmu, sjedište i djelatnost društva i prava i obaveze članova.

Izmjene i dopune ugovora vrše se uz saglasnost svih članova.

Član 78.

Prijavu za upis osnivanja društva s neograničenom solidarnom odgovornošću u registar društava potpisuju svi članovi društva.

2. Ulozi članova

Član 79.

Ulozi članova u društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću mogu biti u novcu, stvarima, pravima i izvršenim uslugama.

Vrijednost uloga u stvarima, pravima i vršenju usluga utvrđuje se ugovorom o osnivanju društva.

Ulozi članova su jednake vrijednosti.

Svaki član će uplatiti ili unijeti svoj ulog u roku utvrđenom ugovorom, a u slučaju da rok nije ugovoren, najkasnije dva mjeseca nakon upisa osnivanja društva u registar društava.

Ulozi članova postaju imovina društva.

3. Upravljanje i zastupanje

Član 80.

Svaki član društva s neograničenom solidarnom odgovornošću ima pravo i obavezu da upravlja društvom, u skladu s ugovorom.

Ugovorom se može odrediti da za određeno vrijeme društvom potpuno ili djelimično upravlja jedan ili više članova, čime se ostali članovi u istoj mjeri odriču prava upravljanja.

Član društva s neograničenom solidarnom odgovornošću može svoje pravo upravljanja prenijeti na lice koje nije član društva, samo uz saglasnost ostalih članova.

Ako svi članovi ili više članova imaju pravo upravljati društvom, svaki od njih ima pravo voditi poslovanje.

Ako se jedan od članova s pravom upravljanja protivi preuzimanju neke radnje ili izvršenju nekog posla, ostali članovi s pravom upravljanja nemaju pravo preuzeti radnju ili izvršiti posao.

Ako je ugovorom određeno da članovi društva ovlašteni za upravljanje mogu samo zajedno djelovati, svaka radnja i posao se može izvršiti samo saglasnošću svih ovlaštenih članova.

Član 81.

Ukoliko je ugovorom određeno da o određenim pitanjima odlučuju svi članovi društva s neograničenom solidarnom odgovornošću, o tim pitanjima se odlučuje saglasnošću svih članova društva.

Član 82.

Član društva s neograničenom solidarnom odgovornošću može se pismenom izjavom za određeno vrijeme odreći prava na upravljanje i ostalim članovima, uz njihovu saglasnost, prepustiti pravo potpunog upravljanja.

Član 83.

Ovlaštenje za upravljanje društvom s neograničenom solidarnom odgovornošću dato jednom ili više članova može se opozvati saglasnošću svih ostalih članova, ako ugovorom nije drugačije određeno.

Nakon opoziva ovlaštenja, do postizanja novog sporazuma članova o ovlaštenju, članovi upravljaju društvom u skladu sa članom 80. stav 1. ovog zakona.

Član 84.

Član s ovlaštenjem za upravljanje društvom s neograničenom solidarnom odgovornošću dužan je ostale članove društva na njihov zahtjev obavijestiti o svim poslovima.

Svaki član društva ima pravo uvida u poslovne knjige i isprave društva.

Član 85.

Društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću zastupa svaki član, ako ugovorom nije drugačije određeno.

Ako su ugovorom samo neki članovi ovlašteni da zajedno ili pojedinačno zastupaju društvo, ostali članovi ne mogu zastupati društvo.

Članovi ovlašteni da zajedno zastupaju društvo, mogu jednog od njih pismeno ovlastiti za izvršenje određenih poslova.

Svaki član društva neograničeno solidarno odgovara trećim licima za obaveze društva, osim ako treće lice prilikom sklapanja pravnog posla sa jednim od članova zna da taj član nije ovlašten zastupati društvo.

4. Dobit i gubitak

Član 86.

Članovi društva s neograničenom solidarnom odgovornošću učestvuju u raspodjeli dobiti i pokriću gubitka u jednakim iznosima, ako ugovorom nije određeno drugačije.

5. Zabrana konkurentskog djelovanja

Član 87.

Članovi društva s neograničenom solidarnom odgovornošću mogu obavljati druge poslove i djelatnosti i time stvarati imovinske obaveze uz saglasnost svih ostalih članova, ako ugovorom nije drugačije određeno.

6. Obim odgovornosti članova

Član 88.

Lice koje pristupi društvu s neograničenom solidarnom odgovornošću, odgovara i za obaveze društva nastale prije njegovog pristupanja.

Član koji je izmirio obavezu društva nastalu prije njegovog pristupanja, ima pravo regresa od ostalih članova za izmirenu obavezu društva i troškova koje je imao u vezi s tim.

Član koji istupi iz društva koje nastavi poslovanje, odgovara samo za obaveze društva nastale do dana upisa njegovog istupanja u registar društava.

7. Istupanje iz društva i pristupanje društvu

Član 89.

Član društva s neograničenom solidarnom odgovornošću može istupiti iz društva.

Društvu može pristupiti novi član.

Istupanje člana iz društva i pristupanje društvu novog člana uređuje se ugovorom.

Član društva može svoja prava i obaveze prenositi na treća lica samo uz saglasnost svih ostalih članova društva.

8. Prestanak društva

Član 90.

Društvo s neograničenom solidarnom odgovornošću prestaje, osim osnova i načina iz čl. 73. i 74. ovog zakona, i u slučaju:

- 1) kada jedan član najkasnije šest mjeseci prije kraja kalendarske godine podnese pismenu obavijest o istupanju i raskidu ugovora zaključenog na

- neodređeno vrijeme, ako ugovorom nije određeno drugačije;
- 2) smrti člana, osim ako po ugovoru nasljednik umrlog postane novi član;
 - 3) prestanka pravnog lica kao člana društva;
 - 4) stečaja jednog od članova društva;
 - 5) gubitka ili ograničenja pravne sposobnosti jednog od članova društva;
 - 6) odluke suda o prestanku društva.

Član 91.

U slučajevima iz člana 90. tač. 1. do 5. ovog zakona, ostali članovi društva s neograničenom solidarnom odgovornošću mogu izvršiti izmjene ugovora i nastaviti poslovanje.

Član čije je članstvo prestalo ili njegov nasljednik, odnosno pravni sljednik ima pravo namirenja udjela, koje se obračunava kao i udio u ostatku imovine nakon likvidacije.

Član 92.

Ako društvo nastavi postojati nakon smrti jednog člana, nasljednik može postaviti pismeni zahtjev da ga naslijedi u društvu, najkasnije 30 dana od dana pravosnažnosti odluke o naslijeđivanju.

Prihvatanjem članstva u društvu, nasljednik preuzima prava i obaveze umrlog člana od dana njegove smrti.

Nasljednik umrlog člana koji nije prihvatio članstvo u društvu, ima pravo tražiti od društva namirenje udjela, a kada ima više nasljednika, vlasnička prava preminulog člana u imovini društva dijele se među nasljednicima u omjeru utvrđenom testamentom ili sudskom odlukom o naslijeđivanju.

Nasljedniku koji je prihvatio članstvo u društvu izvršit će se kompenzacija srazmjerna njegovom udjelu u nasljedstvu.

Nasljednici koji prihvate članstvo u društvu, postaju članovi sa vlasničkim pravima srazmjerno njihovom učešću u naslijeđenoj imovini umrlog člana.

Član 93.

U slučaju likvidacije društva s neograničenom solidarnom odgovornošću, članovi imaju pravo na srazmjeran dio ostatka imovine društva nakon likvidacije.

Imovina društva nakon likvidacije dijeli se među članovima prvo do iznosa njihovih uplaćenih uloga, a zatim na jednake dijelove.

Ostatak imovine društva nakon likvidacije koji nije dovoljan za povrat uplaćenih uloga, dijeli se među članovima srazmjerno ulozima, ako ugovorom nije određeno drugačije.

TREĆI DIO: KOMANDITNO DRUŠTVO

1. Pojam i osnivanje

Član 94.

Društvo u kojem jedan ili više članova odgovara za obaveze društva neograničeno solidarno cjelokupnom svojom imovinom (komplementari), a jedan ili više članova odgovara za obaveze društva samo do iznosa njihovih uloga upisanih u registar društava (komanditori) je komanditno društvo.

Na komanditna društva primjenjuju se odredbe ovog zakona o društvima s neograničenom solidarnom odgovornošću, ukoliko drugim odredbama ovog zakona nije propisano drugačije.

Komanditno Društvo se može transformisati u komanditno Društvo na dionice.

Član 95.

Komanditno društvo se osniva ugovorom, koji obavezno sadrži:

- 1) firmu i sjedište društva;
- 2) ime, prezime i adresu prebivališta, odnosno firmu i sjedište članova;
- 3) određenje koji članovi su komplementari, a koji komanditori;
- 4) vrsta i iznos uloga svakog člana; i
- 5) djelatnost komanditnog društva.

Član 96.

Za izmjene ugovora o osnivanju komanditnog društva potrebna je saglasnost svih članova.

Ugovorom se može odrediti da za prijenos vlasničkih prava komanditora na drugo lice nije potrebna saglasnost svih članova.

Član 97.

Prijavu za upis osnivanja komanditnog društva u registar društava potpisuju svi članovi.

2. Upravljanje i zastupanje

Član 98.

Poslovima komanditnog društva upravljaju komplementari.

Komanditor ima pravo uvida u poslovne knjige i isprave društva i godišnji finansijski izvještaj.

Član 99.

Komanditno društvo zastupa svaki komplementar, ako ugovorom nije izričito određeno drugačije.

Član 100.

Komanditor može zastupati komanditno društvo samo na osnovu posebnog ovlaštenja datog saglasnošću svih članova.

Komanditor koji bez ovlaštenja zaključi ugovor u ime društva, odgovora za obaveze iz tog ugovora kao komplementar.

3. Dobit

Član 101.

Dobit komanditnog društva dijeli se na dio za komplementare i dio za komanditore, u omjeru utvrđenom ugovoru.

Dio dobiti namijenjen komplementarima dijeli se među njima na jednake dijelove.

Dio dobiti namijenjen komanditorima dijeli se među njima srazmjerno uplaćenim ulozima, ako ugovorom nije određeno drugačije.

4. Prestanak komanditnog društva

Član 102.

Svi članovi komanditnog društva imaju pravo na srazmjeran udio u ostatku imovine društva nakon likvidacije.

Član 103.

Ako je ostatak imovine nakon likvidacije komanditnog društva nedovoljan za povrat uplaćenih uloga, komanditori imaju pravo prvenstva na povrat uloga.

Ostatak imovine nakon povrata uloga, dijeli se među članovima društva po omjeru za raspodjelu dobiti.

Ugovorom se može odrediti drugačiji način raspodjele ostatka imovine komanditnog društva nakon likvidacije.

Član 104.

Komanditno društvo ne prestaje u slučaju smrti, gubitka ili ograničenja pravne sposobnosti ili prinudne prodaje i naplate iz imovine komanditora.

ČETVRTI DIO: DIONIČKO DRUŠTVO

I - OPĆE ODREDBE

Član 105.

Dioničko društvo je društvo čiji je osnovni kapital podijeljen na dionice.
Dionička društva mogu biti otvorena i zatvorena.

Otvorena dionička društva su društva čije su dionice emitovane putem javne ponude i koja ispunjavaju jedan od slijedećih kriterija:

- 1) da se radi o bankama ili društvima za osiguranje, ili
- 2) da imaju osnovni kapital najmanje u iznosu od 4.000.000,00 KM i najmanje 40 dioničara.

Pod dionicama emitovanim putem javne ponude smatraju se dionice emitovane po Zakonu o vrijednosnim papirima ("Službene novine Federacije BiH", br. 39/93 i 36/99).

Otvoreno dioničko društvo ne može ograničiti prijenos dionica trećim licima.

Zatvoreno dioničko društvo postaje otvoreno kada ispuni jedan od kriterija iz stava 3. ovog člana.

Član 106.

Dioničko društvo ne odgovara za obaveze dioničara.

II - OSNIVANJE

1. Osnivači i osnivački akt

Član 107.

Dioničko društvo mogu osnovati jedan ili više osnivača.
Osnivači su obavezno i dioničari dioničkog društva.

Član 108.

Dioničko društvo se osniva ugovorom o osnivanju, koji obavezno sadrži:

- 1) ime i prezime ili firmu, i adresu prebivališta ili sjedišta osnivača;
- 2) firmu i sjedište dioničkog društva;
- 3) djelatnost;
- 4) prava i obaveze osnivača;
- 5) iznos osnovnog kapitala;
- 6) oznaku klase, ukupan broj i nominalnu vrijednost dionica;
- 7) opis prava sadržanih u dionici;
- 8) broj dionica koji upisuje svaki osnivač;
- 9) postupak i rokove prodaje i banku kod koje se vrši uplata dionica;
- 10) opis i procjena vrijednosti uloga u stvarima i pravima;

- 11) način naknade troškova osnivanja;
- 12) posljedice neizvršavanja obaveza osnivača;
- 13) način rješavanja sporova između osnivača; i
- 14) ime i prezime lica koje predstavlja dioničko društvo u postupku osnivanja.

Ugovor o osnivanju dioničkog društva mora biti potpisan od svih osnivača ili njihovih punomoćnika, a potpisi ovjereni u skladu sa zakonom.

Uz potpis punomoćnika prilaže se ovjerenom pismeno ovlaštenje.

Kada dioničko Društvo osniva jedan osnivač, osnivački akt je odluka o osnivanju dioničkog društva.

Član 109.

Prilikom osnivanja dioničkog društva, sve dionice mogu otkupiti osnivači (u daljem tekstu: simultano osnivanje), ili ugovoreni broj dionica otkupljuju osnivači, a preostale dionice kupuju druga lica na osnovu javnog poziva za upis i uplatu (u daljem tekstu: sukcesivno osnivanje), u skladu sa zakonom kojim se uređuje emisija i promet vrijednosnih papira.

2. Simultano osnivanje

Član 110.

Upis dionica pri simultanom osnivanju dioničkog društva izvršen je potpisom ugovora o osnivanju od strane osnivača.

Uplata dionica vrši se na osnovu rješenja Komisije za vrijednosne papire u Federaciji (u daljem tekstu: Komisija) kojim se utvrđuje uspješna emisija dionica.

Uplata dionica je безусловna.

3. Sukcesivno osnivanje

Član 111.

Ugovor o sukcesivnom osnivanju dioničkog društva, uz elemente iz člana 108. ovog zakona, obavezno sadrži i:

- 1) mjesto, vrijeme i način upisa dionica;
- 2) mjesto, vrijeme i način uplate dionica;
- 3) vrstu uloga kojim se mogu platiti dionice;
- 4) postupak kada upisani iznos premašuje iznos objavljen u javnoj ponudi;
- 5) način određivanja cijene dionica po okončanju upisa; i
- 6) način sazivanja osnivačke skupštine dioničkog društva.

Član 112.

Osnivači podnose Komisiji zahtjev za odobravanje javne ponude dionica, uz koji su dužni dostaviti:

- 1) ugovor o osnivanju;
- 2) prijedlog statuta dioničkog društva;
- 3) prijedlog prospekta, u skladu sa zakonom kojim se uređuju emisija i promet vrijednosnih papira;
- 4) ugovor zaključen između osnivača i Registra vrijednosnih papira u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Registar);

- 5) ugovor zaključen između osnivača i banke putem koje emitent izvršava obaveze prema vlasniku vrijednosnog papira (u daljem tekstu: Depozitar); i
- 6) ugovor o otvaranju privremenog računa za deponovanje uplata dionica.

O zahtjevu iz stava 1. ovog člana, Komisija donosi rješenje u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 113.

Nakon dobijanja rješenja Komisije o odobrenju javne ponude dionica, osnivači su obavezni objaviti javni poziv za upis i uplatu dionica, u skladu sa Zakonom o vrijednosnim papirima.

Rok za upis dionica ne može biti duži od 90 dana od dana objavljivanja javnog poziva.

Upis dionica vrši se potpisivanjem izjave o upisu, u skladu sa zakonom i propisima Komisije.

Član 114.

Osnivači su obavezni objaviti izvještaj o ukupnom iznosu i broju upisanih i uplaćenih dionica, najmanje u jednom domaćem dnevnom listu, u roku od osam dana od dana prijema rješenja Komisije kojim se utvrđuje da je emisija dionica uspjela.

Izvještaj iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

- 1) ime i prezime ili firma i adresu prebivališta ili sjedišta upisnika dionica;
- 2) klasu, broj i nominalnu vrijednost upisanih dionica;
- 3) podatke o načinu i roku plaćanja upisanih dionica;
- 4) iznos uplaćen pri upisu dionica;
- 5) popis i procijenjenu vrijednost stvari i prava kojima su plaćene upisane dionice; i
- 6) cijenu dionice prilikom emisije.

Član 115.

Za izvršene uplate upisanih dionica po cijeni nakon emisije osnivači su dužni izdati pismenu privremenu potvrdu, koja obavezno sadrži klasu, broj, nominalnu vrijednost i cijenu upisanih dionica nakon emisije.

Osnivači ne mogu raspolagati izvršenim uplatama dionica.

Dioničko društvo raspolaže novčanim uplatama i unesenim stvarima i pravima nakon upisa društva u registar društava.

Naknade i drugi troškovi osnivanja ne mogu se isplaćivati na teret osnovnog kapitala.

Član 116.

Ako sve dionice iz člana 114. stav 2. tačka 2. ovog zakona nisu upisane u objavljenom roku, osnivači i drugi upisnici mogu upisati preostale dionice, najkasnije 15 dana nakon isteka objavljenog roka za upis.

Ako osnivači i drugi upisnici ne upišu sve dionice, osnivanje dioničkog društva nije uspjelo.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, osnivači su dužni izvještaj o neuspjelom osnivanju dioničkog društva, sa podacima i načinu i roku povrata izvršenih uplata,

objaviti na način objavljivanja prospekta, i najkasnije 15 dana od isteka roka iz stava 1. ovog člana.

4. Osnivačka skupština

Član 117.

Osnivači su dužni sazvati osnivačku skupštinu dioničkog društva najkasnije 60 dana od dana prijema rješenja Komisije kojim se utvrđuje da je emisija dionica uspjela.

Osnivačka skupština se saziva pisanim pozivom svakom upisniku dionica u skladu s ovim zakonom.

Ukoliko osnivačka skupština nije sazvana u roku iz stava 1. ovog člana, upis dionica postaje ništavan i smatra se da dioničko društvo nije osnovano.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, osnivači su dužni objaviti izvještaj u skladu sa članom 116. stav 3. ovog zakona.

Član 118.

Osnivačka skupština može odlučivati ukoliko joj prisustvuju, lično ili putem punomoćnika, dioničari sa više od polovine ukupnog broja dionica s pravom glasa.

Osnivačku skupštinu društva otvara osnivač s najvećim brojem uplaćenih dionica, a ako je takvih upisnika više, upisnik koji je prvi uplatio upisane dionice.

Ukoliko kvorum iz stava 1. ovog člana ne postoji po proteku 60 minuta od zakazanog vremena početka skupštine, osnivačka skupština se odgađa i ponovo saziva najranije 15, a najkasnije 30 dana od prvobitno zakazanog datuma održavanja.

U slučaju ponovnog sazivanja, osnivačka skupština može odlučivati ukoliko je zastupljeno više od jedne trećine ukupnog broja dionica s pravom glasa.

Član 119.

Osnivačka skupština:

- 1) usvaja izvještaj o osnivanju;
- 2) usvaja statut;
- 3) bira predsjedavajućeg skupštine;
- 4) imenuje članove nadzornog odbora; i
- 5) potvrđuje vrijednost uloga u stvarima i pravima i utvrđuje broj dionica emitovanih po tom osnovu.

Član 120.

Izvještaj o osnivanju dioničkog društva obavezno sadrži:

- 1) broj upisanih dionica;
- 2) nominalnu vrijednost i cijenu po kojoj su dionice upisane;
- 3) uplate za upisane dionice izvršene prije održavanja osnivačke skupštine;
- 4) popis i procijenjenu vrijednost svakog uloga u stvarima i pravima;
- 5) podatke o upisnicima isključenim u skladu sa članom 137. ovog zakona.

Član 121.

Statut dioničkog društva obavezno sadrži:

- 1) firmu, sjedište i djelatnost;
- 2) iznos osnovnog kapitala, klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica;
- 3) postupak u slučaju neplaćanja upisanih dionica;
- 4) način povećanja i smanjivanja osnovnog kapitala;
- 5) način formiranja i korištenja fonda rezervi;
- 6) način podjele dobiti i isplate dividende;
- 7) način pokrića gubitka;
- 8) broj glasova po klasi dionica;
- 9) način sazivanja skupštine i odlučivanja, sastav i nadležnosti odbora;
- 10) sastav, način imenovanja i razrješenja, i ovlaštenja nadzornog odbora i uprave društva;
- 11) postupak pripajanja, spajanja, podjele i promjene oblika društva;
- 12) prestanak društva; i
- 13) postupak izmjena i dopuna statuta.

5. Upis u Registar emitenata

Član 122.

Nakon održane osnivačke skupštine, u slučaju simultanog ili sukcesivnog osnivanja uprava dioničkog društva dužna je podnijeti zahtjev za upis u Registar emitenata vrijednosnih papira kod Komisije (u daljem tekstu: Registar emitenata), najkasnije 15 dana od dana održavanja osnivačke skupštine.

Uz zahtjev iz stava 1. ovog člana, dostavlja se:

- 1) zapisnik osnivačke skupštine;
- 2) dokaz o uplati ukupnog iznosa upisanih dionica po cijeni nakon emisije;
- 3) statut; i
- 4) popis članova nadzornog odbora i uprave.

Podaci upisani u Registar emitenata smatraju se javno dostupnim.

Član 123.

Dionice za koje dospjele uplate nisu izvršene i koje prije upisa u Registar emitenata nisu preuzeli i uplatili osnivači ili drugi upisnici, osnivači su dužni proglasiti nevažećim.

Osnivači su dužni pismeno obavijestiti Komisiju o proglašenju dionica nevažećim u slučaju iz stava 1. ovog člana.

Član 124.

Na osnovu rješenja Komisije o upisu u Registar emitenata, uprava dioničkog društva podnosi prijavu za upis dioničkog društva u Registar društava.

III - OSNOVNI KAPITAL

1. Osnovni kapital prilikom osnivanja

Član 125.

Osnovni kapital dioničkog društva iznosi najmanje 50.000 (pedeset hiljada) KM.

Nominalna vrijednost dionice ne može manja od 1 (jedne) KM, a ako je veća onda mora biti djeljiva sa 10 (deset).

Član 126.

Ako se osnovni kapital prilikom osnivanja dioničkog društva, osim ulozima u novcu, obezbjeđuje i ulozima u stvarima i pravima, ukupni ulozi u novcu ne mogu biti manji od iznosa iz člana 125. stav 1. ovog zakona.

Član 127.

Pri sukcesivnom osnivanju, nakon upisa dionica do iznosa osnovnog kapitala iz javnog poziva za upis i uplatu dionica, osnivači su dužni odbiti dalji upis dionica, ako je to utvrđeno ugovorom o osnivanju.

Od dana donošenja odluke iz stava 1. ovog člana, osnivači su neograničeno solidarno odgovorni za povrat sredstava uplaćenih iznad iznosa osnovnog kapitala, sa kamatom obračunatom po kamatnoj stopi na depozite po viđenju kod banke kod koje je vršena uplata dionica.

Član 128.

Cijena dionice prilikom emisije ne može biti niža od njene nominalne vrijednosti.

Razlika cijene dionice prilikom emisije iznad njene nominalne vrijednosti čini dioničku premiju.

2. Povećanje osnovnog kapitala

Član 129.

Povećanje osnovnog kapitala vrši se na osnovu odluke koju, na prijedlog nadzornog odbora, donosi skupština dioničkog društva dvotrećinskom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa, po svakoj klasi dionica.

Izuzetno za iznos investicionih ulaganja po zaključenom kupoprodajnom ugovoru u postupku privatizacije, nakon što kupac izvrši sve ugovorom preuzete obaveze, može se povećati osnovni kapital društva, o čemu odluku donosi skupština.

Član 130.

Nadzorni odbor dioničkog društva može statutom ili odlukom skupštine biti ovlašten za donošenje odluke o povećanju osnovnog kapitala, i to:

- 1) emisijom novih dionica;

- 2) iz fonda rezervi iznad iznosa iz člana 180. stav 3. ovog zakona;
- 3) emisijom dionica za zaposlene iz dobiti;
- 4) pretvaranjem potraživanja povjerilaca u osnovni kapital dužnika u skladu sa programom poslovnog restrukturiranja u procesu finansijske konsolidacije koji je odobren od strane nadležnog suda.

U slučajevima iz stava 1. tač. 1. i 2. ovog člana povećanje osnovnog kapitala može se izvršiti najviše do jedne trećine iznosa osnovnog kapitala na dan donošenja odluke.

Ovlaštenje iz statuta ili odluka skupštine iz stava 1. ovog člana važi najduže pet godina i obavezno sadrži način procjene stvari i prava čijim unosom se uplaćuju nove dionice.

Član 131.

Prijedlog odluke iz člana 129. i odluka iz člana 130. ovog zakona o povećanju osnovnog kapitala dioničkog društva obavezno sadrži:

- 1) razloge, obim i način povećanja;
- 2) novu nominalnu vrijednost dionica nakon povećanja osnovnog kapitala;
- 3) klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica nove emisije;
- 4) rok za upis i cijenu dionica prilikom emisije ili način njenog određivanja;
- 5) opis prava sadržanih u dionicama nove emisije i posljedice na prava sadržana u dionicama ranijih emisija;
- 6) ograničenje ili isključenje prava preče kupnje dionica nove emisije; i
- 7) mogućnosti uplate dionica nove emisije unosom stvari i prava i način procjene njihove vrijednosti.

Član 132.

Povećanje osnovnog kapitala upisuje se u Registar emitenata.

Rješenje o upisu u Registar izdaje se u roku od 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva.

Povećanje osnovnog kapitala društva postaje pravno valjano upisom tog povećanja u sudski registar.

Član 133.

Uplata dionica nove emisije u novcu može se vršiti u ratama, u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana donošenja rješenja Komisije o uspjeljoj emisiji dionica.

Uplaćenim ratama prvo se izmiruje dionička premija za sve upisane dionice, a zatim nominalna vrijednost pojedinačnih dionica.

Plaćanje dionica ne može se vršiti prebijanjem potraživanja prema dioničkom društvu.

Dioničko društvo ne može davati zajmove, kredite ili obezbjeđenja za sticanje svojih dionica.

Izuzetno u društvu koje se nalazi u postupku privatizacije plaćanje dionica može se vršiti konverzijom potraživanja prema dioničkom društvu, osim u privrednim društvima koja obavljaju djelatnosti iz oblasti: energetike, telekomunikacija, pošta i željezničkog prometa.

U postupku restrukturiranja ili finansijske konsolidacije društva, dionice nove emisije mogu se plaćati i na drugi način, ukoliko je to propisano posebnim zakonom.

Član 134.

Upisnik se može osloboditi obaveze plaćanja upisanih dionica samo u slučaju smanjenja osnovnog kapitala društva prije isteka roka za uplatu dionica u ratama, i to srazmjerno smanjenju.

Član 135.

Za uplate nominalne vrijednosti dionica i dioničke premije, dioničko društvo dužno je izdati privremenu pismenu potvrdu (u daljem tekstu: privremenica), koja važi do uplate pune cijene dionice i obavezno sadrži:

- 1) oznaku "privremenica";
- 2) firmu i adresu sjedišta dioničkog društva;
- 3) iznos osnovnog kapitala;
- 4) ime i prezime ili firmu vlasnika privremenice;
- 5) klasu i broj dionica za koje je izdata privremenica;
- 6) broj i nominalni iznos upisanih dionica koje nisu uplaćene u cijelosti;
- 7) uplaćeni iznos cijene dionice prilikom emisije;
- 8) rok za plaćanje ukupnog iznosa upisanih dionica; i
- 9) datum izdavanja privremenice, sa potpisom ovlaštenog lica.

Član 136.

Prenos privremenice vrši se indosiranjem.

Član 137.

Upisnika dionica koji ne plati punu cijenu dionica prilikom emisije u roku utvrđenom odlukom o emisiji, nadzorni odbor će isključiti iz dioničkog društva odlukom, koju je društvo dužno odmah upisati u knjigu dioničara, javno objaviti i preporučenom poštom dostaviti upisniku.

Upisnik dionica iz stava 1. ovog člana dužan je dioničkom društvu vratiti privremenicu, najkasnije 30 dana od dana donošenja odluke o isključenju iz dioničkog društva, a u protivnom nadzorni odbor će je proglašiti i objaviti nevažećom na način za sazivanje skupštine utvrđen ovim zakonom i statutom dioničkog društva.

Član 138.

Nadzorni odbor će, umjesto privremenice proglašene nevažećom, izdati novu privremenicu ili emitovati dionice drugom licu, u skladu s odlukom skupštine dioničkog društva.

Iz prihoda od novih privremenica i dionica iz stava 1. ovog člana izmiruju se dionička premija, kamate na zaostale uplate i troškovi objavljivanja odluke i obavještanja isključenog dioničara, a ostatak se isplaćuje isključenom dioničaru, do iznosa izvršenih uplata za nominalnu vrijednost dionica.

2.1. Emisija novih dionica

Član 139.

Osnovni kapital se može povećati emisijom novih dionica samo ako su dionice ranijih emisija uplaćene u cjelini.

Odredba stava 1. ovog člana ne primjenjuje se ako se dionice nove emisije plaćaju isključivo unosom stvari i prava u dioničko društvo.

Član 140.

Odluka o povećanju osnovnog kapitala emisijom novih dionica obavezno sadrži:

- 1) iznos povećanja osnovnog kapitala;
- 2) mogućnost upisa dionica i način utvrđivanja iznosa upisanog iznad povećanja osnovnog kapitala utvrđenog odlukom;
- 3) klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica;
- 4) u slučaju emisije dionica nove klase prava sadržana u dionici nove klase;
- 5) mjesto i rok upisa dionica;
- 6) pravo preče kupnje, način, mjesto i rok upisa dionica po osnovu tog prava;
- 7) cijenu ili način određivanja cijene dionice prilikom emisije, koja mora biti ista za sve upisnike;
- 8) naziv banke depozitara kod koje upisnik plaća dionice;
- 9) u slučaju emisije putem zatvorene prodaje u kojoj je predviđeno plaćanje dionica prijenosom stvari ili prava, opis, način procjene i procijenjenu vrijednost stvari ili prava, kojima se plaćaju dionice, omjer njihove zamjene za dionice i mjesto, način i rok za predaju stvari ili prenos prava kojima se plaćaju dionice.

Član 141.

Povećanje osnovnog kapitala emisijom novih dionica obavlja se putem javne ponude, ako odlukom nije izričito drugačije utvrđeno.

Dioničko društvo dužno je podnijeti Komisiji zahtjev za odobravanje javne ponude dionica u skladu sa zakonom koji reguliše tržište vrijednosnih papira.

Upis dionica nove emisije vrši se na osnovu rješenja Komisije o odobrenju javne ponude dionica i objavljenog javnog poziva za upis i uplatu dionica, ili prijave zatvorene prodaje, u skladu sa odredbama ovog i zakona kojim se uređuje emisija i promet vrijednosnih papira.

Član 142.

Uplata dionica nove emisije vrši se u rokovima utvrđenim odlukom, s tim da prije upisa povećanja osnovnog kapitala u Registar emitenata mora biti plaćen iznos dioničke premije u cjelini i najmanje 30% nominalne vrijednosti dionica, a stvari i prava kojim se plaćaju dionice moraju biti u cjelini unesene u društvo.

Član 143.

Pravo na dividendu po osnovu novih dionica stiče se za godinu u kojoj je osnovni kapital povećan, ako statutom dioničkog društva nije drugačije utvrđeno ili datum isplate dividende nije unaprijed određen.

2.2. Povećanje nominalne vrijednosti dionica

Član 144.

Povećanje osnovnog kapitala povećanjem nominalne vrijednosti emitovanih dionica može se vršiti samo na teret fonda rezervi, i to za iznos iznad obavezne visine fonda rezervi utvrđene odredbama ovog zakona.

Dioničari snose troškove povećanja nominalne vrijednosti dionica.

Član 145.

Dioničko društvo može, umjesto povećanja nominalne vrijednosti postojećih dionica, emitovati besplatne nove dionice.

Besplatne dionice sadrže prava koja sadrže obične dionice.

Član 146.

Dioničko društvo je dužno prijaviti Registru povećanje nominalne vrijednosti dionica ili emisiju besplatnih dionica.

2.3. Uslovno povećanje osnovnog kapitala

Član 147.

Odluku o uslovnom povećanju osnovnog kapitala skupština dioničkog društva donosi u slučaju:

- 1) emisije zamjenjivih obveznica i obveznica sa pravom preče kupnje, u obimu prava koja proizilaze iz ovih obveznica;
- 2) spajanja i pripajanja više dioničkih društava; i
- 3) upisa novih dionica od strane zaposlenih, u skladu sa planom raspodjele dobiti dioničkog društva.

Uslovno povećanje osnovnog kapitala može iznositi više od 50% iznosa osnovnog kapitala upisanog u registar emitenata na dan donošenja odluke iz stava 1. ovog člana, samo ako je ta odluka donesena dvotrećinskom većinom ukupnog broja zastupljenih dionica s pravom glasa, po svakoj klasi dionica.

Član 148.

Odluka iz člana 147. stav 1. ovog zakona obavezno sadrži:

- 1) iznos i razloge uslovnog povećanja osnovnog kapitala;
- 2) naznaku da se radi o uslovnom povećanju po osnovu prava zamjene ili prava preče kupnje, ili upisu dionica od strane zaposlenih;
- 3) klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica koje se mogu emitovati po osnovu uslovnog povećanja osnovnog kapitala.

Odlukom o uslovnom povećanju osnovnog kapitala utvrđuje se rok za emisiju novih dionica po tom osnovu, koji ne može biti duži od pet godina od dana donošenja odluke.

Član 149.

Dioničko društvo je dužno podnijeti Komisiji zahtjev za odobravanje uslovnog povećanja osnovnog kapitala, najkasnije 30 dana od dana donošenja odluke iz člana 147. stav 1. ovog zakona.

Upis zamjenjivih obveznica i obveznica sa pravom preče kupnje može se vršiti nakon dobijanja rješenja Komisije i objavljivanja javnog poziva za upis i uplatu.

Član 150.

Pravo na zamjenu se ostvaruje pismenim zahtjevom dioničkom društvu za zamjenu obveznica u dionice.

Pravo preče kupnje ostvaruje se upisom dionica.

Upis dionica na osnovu prava preče kupnje obavlja se u skladu sa odredbama čl. 139. do 142. ovog zakona.

Član 151.

Nakon isteka roka iz člana 148. stav 2. ovog zakona, nadzorni odbor je dužan podnijeti zahtjev za upis ostvarenog povećanja osnovnog kapitala u Registar emitenata.

2.4. Povećanje iz vlastitih sredstava

Član 152.

Nakon usvajanja godišnjeg finansijskog izvještaja sa potvrđenim izvještajem revizije, i izvršenog obaveznog izdvajanja u fond rezervi, skupština može donijeti odluku da dio dobiti koristi za povećanje osnovnog kapitala.

Član 153.

Odluka iz člana 152. ovog zakona obavezno sadrži iznos povećanja osnovnog kapitala i određenje da li se povećanje vrši povećanjem nominalne vrijednosti dionica ili emisijom novih dionica.

Član 154.

Povećanje osnovnog kapitala iz vlastitih sredstava može se vršiti samo iz fonda rezervi, za iznos iznad obavezne visine fonda rezervi utvrđene odredbama ovog zakona.

Dio fonda rezervi namijenjen za naknadu gubitka ne može se koristiti za povećanje osnovnog kapitala dioničkog društva iz vlastitih sredstava.

Član 155.

Povećanje osnovnog kapitala iz vlastitih sredstava raspoređuje se na sve dionice srazmjerno nominalnoj vrijednosti.

Član 156.

Promjena nominalne vrijednosti dionica upisuje se kod Registra, na osnovu prijave dioničkog društva i izvoda iz Registra emitenata.

2.5. Integrirano povećanje

Član 157.

Dioničko društvo dužno je prilikom povećanja osnovnog kapitala, iz vlastitih izvora platiti dio cijene dionica nakon emisije u slučaju kada dionice u prometu na berzi ili drugom uređenom javnom tržištu na dan donošenja odluke imaju cijenu nižu od nominalne vrijednosti, ili se povećanje osnovnog kapitala vrši upisom dionica zaposlenih.

U slučaju iz stava 1. ovog člana uplata dionica vrši se isključivo u novcu.

Član 158.

Odluka o povećanju osnovnog kapitala u skladu sa članom 157. ovog zakona obavezno sadrži:

- 1) iznos povećanja osnovnog kapitala;
- 2) klasu, broj i nominalnu vrijednost dionica;
- 3) podatke iz čl. 140. ovog zakona;
- 4) način prodaje dionica koje nisu upisane po osnovu prava preče kupnje;
- 5) mjesto i rok upisa dionica za dioničare bez prava preče kupnje, cijenu dionica prilikom emisije ili način njenog određivanja;
- 6) naziv banke kod koje upisnik plaća dionice nakon emisije;
- 7) opis prava sadržanih u dionicama nove klase;
- 8) mogućnost upisa dionica iznad iznosa utvrđenog odlukom o integrisanom povećanju;
- 9) dio cijene dionice prilikom emisije koji plaća društvo i izvor sredstava.

Član 159.

Upisnici dionica emitovanih po osnovu integrisanog povećanja dužni su najmanje 50% cijene dionice uplatiti prije upisa povećanja osnovnog kapitala u Registar emitenata.

Član 160.

Na integrirano povećanje osnovnog kapitala primjenjuju se odredbe člana 139. stav 1., člana 140. stav 1., čl. 152. i 154. stav 2. ovog zakona.

3. Smanjenje osnovnog kapitala

Član 161.

Smanjenje osnovnog kapitala vrši se na osnovu odluke skupštine donesene dvotrećinskom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa.

Odluka o smanjenju osnovnog kapitala donosi se odvojenim glasanjem za svaku klasu dionica i objavljuje se najmanje u jednom domaćem dnevnom listu, dva puta u roku od 30 dana od dana donošenja.

Osnovni kapital se ne može smanjiti ispod iznosa utvrđenog u članu 125. stav 1. ovog zakona.

Smanjenje osnovnog kapitala ne smije uticati na izvršavanje obaveza prema povjericima dioničkog društva.

Član 162.

Odluka iz člana 161. ovog zakona obavezno sadrži:

- 1) iznos i razlog smanjenja osnovnog kapitala;
- 2) način smanjenja osnovnog kapitala; i
- 3) način povlačenja dionica, cijenu povučene dionice ili način njenog određivanja.

Smanjivanje osnovnog kapitala povlačenjem dionica može se vršiti samo ako je mogućnost povlačenja predviđena statutom dioničkog društva ili odlukom o emisiji dionica.

Povlačenje dionica vrši se kupovinom na berzi i drugim uređenim javnim tržištima ili ponudom dioničarima, u skladu sa statutom i odlukom skupštine o smanjenju osnovnog kapitala.

Član 163.

Dioničko društvo je dužno podnijeti zahtjev Komisiji za odobravanje smanjenja osnovnog kapitala, najkasnije 30 dana od dana donošenja odluke iz člana 161. stav 1. ovog zakona.

Komisija je dužna donijeti odluku o zahtjevu i upisati smanjenje osnovnog kapitala u registar emitenata u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava 1. ovog člana, osim u slučaju iz člana 170. ovog zakona.

Prije upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata, dioničko društvo ne može vršiti isplate po osnovu smanjenja osnovnog kapitala ili odustati od emisije dionica čija nominalna vrijednost nije u cjelini plaćena.

Član 164.

Dioničko društvo je dužno obavijestiti povjerioce o smanjenju osnovnog kapitala, u roku 30 dana od dana upisa odluke u Registar emitenata.

Povjerioci mogu zahtijevati osiguranje potraživanja, u roku od 90 dana od dana prijema obavijesti iz stava 1. ovog člana ili 90 dana od dana drugog objavljivanja odluke iz člana 161. stav 1. ovog zakona.

Ako povjerioci i dioničko društvo ne postignu dogovor o osiguranju potraživanja povjerioci mogu pokrenuti postupak kod suda.

Član 165.

Odredbe člana 164. ovog zakona ne primjenjuju se ako:

- 1) društvo Komisiji podnese izvještaj revizora sa dokazima, kojim se utvrđuje da društvo nema povjerilaca;
- 2) se smanjenje osnovnog kapitala vrši radi naknade gubitka; ili
- 3) najviše 10% osnovnog kapitala prenosi u fond rezervi za pokriće budućih gubitaka.

Revizor koji u izvještaju iz stava 1. ovog člana navede nepotpune i netačne podatke odgovoran je povjeriocima za obaveze dioničkog društva sa stanjem na dan podnošenja izvještaja i do iznosa smanjenja osnovnog kapitala utvrđenog odlukom skupštine.

Dioničko društvo ne može vršiti otkup dionica u slučaju smanjenja osnovnog kapitala u skladu sa stavom 1. tač. 2) i 3) ovog člana.

Član 166.

Dioničko društvo je dužno, nakon isteka roka iz člana 164. stav 2. ovog zakona podnijeti Komisiji zahtjev za upis u registar emitenata.

Komisija će upisati smanjenje osnovnog kapitala u Registar emitenata samo ako je odluka skupštine o smanjenju osnovnog kapitala objavljena u skladu članom 161. stav 1. ovog zakona i ako društvo podnese izvještaj revizora iz člana 165. ovog zakona ili dokaz o sporazumu sa povjeriocima o osiguranju njihovih potraživanja.

Član 167.

Smanjenje osnovnog kapitala vrši se, prvo, povlačenjem vlastitih dionica koje drži društvo na dan donošenja odluke, a zatim, odustajanjem od emisije dionica koje nisu u cjelini uplaćene do dana donošenja odluke o smanjenju osnovnog kapitala.

Ukoliko mogućnost za smanjenje osnovnog kapitala u skladu sa stavom 1. ovog člana ne postoje ili se njihovim korištenjem ne dostiže iznos smanjenja osnovnog kapitala utvrđen odlukom, smanjenje osnovnog kapitala do ukupnog iznosa utvrđenog odlukom vrši se smanjivanjem nominalne vrijednosti dionica koje drže dioničari, do najnižeg iznosa utvrđenog članom 125. stav 2. ovog zakona, ili otkupom i povlačenjem dionica koje drže dioničari.

Član 168.

Smanjenje osnovnog kapitala smanjivanjem nominalne vrijednosti dionica primjenjuje se na sve dionice.

Član 169.

Dioničko društvo je dužno prijaviti Registru upis obustave prometa dionica koje su predmet povlačenja, odmah po donošenju odluke.

Član 170.

Povlačenje dionica se mora okončati najkasnije 10 dana od dana podnošenja prijave iz člana 169. ovog zakona.

Dioničko društvo dužno je isplatiti povučene dionice najkasnije 90 dana od dana upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata.

Član 171.

Dioničko društvo je dužno o rezultatima povlačenja dionica pismeno obavijestiti Komisiju, u roku od osam dana od okončanja povlačenja.

Član 172.

Dioničko društvo je dužno, odmah nakon upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata kod Komisije, podnijeti prijavu Registru za opoziv povučenih dionica i opoziv obustave prometa dionica koje nisu otkupljene.

Uz prijavu iz stava 1. ovog člana dostavlja se i izvod iz Registra emitenata o upisu smanjenja osnovnog kapitala.

Član 173.

Smanjenje osnovnog kapitala povlačenjem dionica može se vršiti na osnovu javne ponude dioničarima za otkup dionica, u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje emisija i promet vrijednosnih papira i statuta dioničkog društva.

Član 174.

Javna ponuda iz člana 173. ovog zakona obavezno sadrži naznaku da li se otkupljuju sve ponuđene dionice ili do određenog iznosa, i da li dioničari snose troškove povlačenja.

Član 175.

Ako zbir nominalne vrijednosti dionica iz člana 174. ovog zakona ne dostigne iznos smanjenja osnovnog kapitala utvrđenog odlukom skupštine dioničkog društva, skupština dioničkog društva dužna je donijeti odluku kojom utvrđuje smanjenje osnovnog kapitala za iznos otkupljenih dionica.

Član 176.

Dioničko društvo je dužno o rezultatima povlačenja dionica po osnovu javne ponude pismeno obavijestiti Komisiju, u roku od osam dana od okončanja povlačenja.

Dioničko društvo je dužno odmah nakon upisa smanjenja osnovnog kapitala u registar emitenata kod Komisije, podnijeti prijavu Registru za opoziv povučenih dionica.

Član 177.

Smanjenje osnovnog kapitala može se vršiti odustajanjem od emisije dionica, do iznosa nominalne vrijednosti dionica koji nije plaćen.

4. Istovremeno povećanje i smanjenje osnovnog kapitala

Član 178.

Skupština dioničkog društva može donijeti odluku o povećanju istovremeno sa odlukom o smanjenju osnovnog kapitala, ako se osnovni kapital smanjuje odustajanjem od emisije dionica koje nisu uplaćene i radi naknade gubitka ili prenosa osnovnog kapitala u fond rezervi za pokriće budućih gubitaka.

Član 179.

Društvo može na osnovu odluke skupštine iz člana 178. ovog zakona povećati osnovni kapital samo nakon izvršenog upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata.

5. Fond rezervi

Član 180.

Dioničko društvo obavezno je imati fond rezervi.

Fond rezervi formira se iz dobiti i drugih izvora, u skladu sa ovim zakonom i drugim propisima.

Fond rezervi iznosi najmanje 25% osnovnog kapitala dioničkog društva.

Uplate po osnovu zamjene običnih za prioritetne dionice iz člana 190. stav 2. ovog zakona i po osnovu razlike od nominalne vrijednosti do cijene dionica iz čl. 192. i 193. ovog zakona obavezno se izdvajaju u fond rezervi bez obzira na njegovu visinu.

Član 181.

U fond rezervi izdvaja se najmanje 10% godišnjeg iznosa neto dobiti sve dok fond rezervi ne dostigne iznos iz člana 180. stav 3. ovog zakona.

Ukoliko izdvajanjima iz stava 1. ovog člana fond rezervi ne dostigne visinu iz člana 180. stav 3. ovog zakona do kraja pete poslovne godine, po godišnjem obračunu za petu i naredne poslovne godine dioničko društvo će povećati izdvajanja za ove namjene na 20% godišnjeg iznosa neto dobiti, sve dok fond rezervi ne dostigne iznos iz člana 180. stav 3. ovog zakona.

Član 182.

Fond rezervi koristi se za pokriće gubitka i drugih nepredviđenih troškova u poslovanju dioničkog društva.

U slučaju smanjivanja vrijednosti fonda rezervi ispod 25% iznosa osnovnog kapitala, dioničko društvo je dužno vršiti izdvajanja u skladu s odredbama člana 181. stav 2. ovog zakona.

Fond rezervi iznad iznosa utvrđenog u članu 180. stav 3. ovog zakona, može se koristiti i za:

- 1) dopunu dividendi, najviše do 5% osnovnog kapitala;
- 2) povećanje nominalne vrijednosti dionica u skladu sa članom 144. ovog zakona; i
- 3) emisiju besplatnih dionica u slučaju iz člana 145. ovog zakona.

Član 183.

Dioničko društvo koje je vrijednosne papire u svojoj imovini u polugodišnjem ili godišnjem obračunu iskazalo u vrijednosti većoj nego u prethodnom obračunu, dužno je ovu razliku iskazati kao posebnu rezervu za pokriće budućih razlika kursa vrijednosnih papira.

Član 184.

Dioničko društvo može izdvajati i posebne rezerve za potrebe zaposlenih, koje se vode na odvojenom računu.

Način izdvajanja i korištenja rezervi iz stava 1. ovog člana utvrđuju se statutom dioničkog društva.

U upravljanju ovim rezervama mogu učestvovati i zaposleni, na način i pod uslovima utvrđenim statutom ili odlukom skupštine dioničkog društva.

6. Gubitak

Član 185.

Kada dioničko društvo u polugodišnjem ili godišnjem obračunu iskaže gubitak u iznosu većem od zbira trećine osnovnog kapitala i fonda rezervi iz člana 180. ovog zakona, ili kada nastanu okolnosti koje ukazuju da je vrijednost imovine dioničkog društva manja ili bi do kraja godine mogla biti manja od iznosa obaveza, nadzorni odbor je dužan sazvati skupštinu dioničkog društva.

Na osnovu izvještaja nadzornog odbora, koji uključuje bilans stanja i bilans uspjeha sa izvještajem revizije, skupština donosi odluku o nastavku rada, prestanku ili likvidaciji dioničkog društva.

IV - DIONICE I DIONIČARI

1. Dionice

Član 186.

Dionice dioničkog društva su dematerijalizovane, nedjeljive i glase na ime.

Dionice su neograničeno prenosive, osim u slučajevima utvrđenim statutom dioničkog društva u skladu sa zakonom.

Dionica sadrži prava na učešće u:

- 1) upravljanju dioničkim društvom;
- 2) raspodjeli dobiti;
- 3) diobi imovine preostale nakon stečaja ili likvidacije dioničkog društva.

Član 187.

Dioničko društvo može emitovati dionice različitih klasa.

Dionice iste klase imaju istu nominalnu vrijednost i sadrže ista prava.

Dionice, osim običnih dionica, sadrže oznaku klase.

Član 188.

Dioničko društvo je dužno u skladu sa posebnim zakonom i propisom Komisije, zaključiti ugovor sa Registrom i dostaviti Registru podatke o dionicama i dioničarima, u roku od 30 dana od dana upisa u Registar emitenata.

Registar uspostavlja listu dioničara i registruje promjene vlasništva na dionicama dioničkog društva (u daljem tekstu: Lista dioničara).

2. Dioničar

Član 189.

Dioničar ima pravo učestvovati u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva.

Dioničar ima pravo na jedan glas za svaku običnu dionicu.

Društvo ne može izdavati dionice koje daju pravo na više od jednog glasa po dionici.

Dioničar ne može glasati o odlukama koja se odnose na njegove postupke, odgovornost i potraživanja dioničkog društva od njega.

Član 190.

Dioničar je obavezan uplatiti cijenu dionice prilikom emisije, u iznosu, na način i u roku utvrđenom odlukom o emisiji.

Dioničko društvo može od dioničara zahtijevati doplatu za običnu dionicu prilikom njene konverzije u prioritetnu dionicu, u skladu sa odlukom o konverziji.

Član 191.

Uprava dioničkog društva je dužna pozvati dioničare koji ne izvršavaju obavezu plaćanja cijene dionice prilikom emisije, da vrate privremenice bez prava na zamjenu za dionice, na način i u roku utvrđenim odlukom skupštine o odustajanju od emisije dionica.

Dioničko društvo će vlasnicima privremenica izvršiti povrat plaćenog dijela cijene dionice prilikom emisije, umanjen za potraživanja dioničkog društva, najkasnije osam dana od dana upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata.

Poziv iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži upozorenje da će, u slučaju neispunjenja obaveze dioničara i vlasnika privremenica, njihove dionice i privremenice biti javno proglašene ništavnim.

Dioničko društvo je dužno javno oglasiti ništavnim dionice i privremenice najkasnije 15 dana od dana isteka objavljenog roka iz stava 1. ovog člana i o tome obavijestiti dioničare i vlasnike privremenica, na način i u roku utvrđenim odlukom skupštine.

Član 192.

Prodaju dionica i privremenica koje se emituju umjesto poništenih vrši profesionalni posrednik u prometu vrijednosnih papira, ovlašten od nadzornog odbora.

Dioničko društvo je dužno objaviti mjesto i način prodaje dionica i privremenica iz stava 1. ovog člana najmanje 14 dana prije dana prodaje i o tome pismeno obavijestiti dioničare i vlasnike privremenica iz člana 191. ovog zakona.

Troškove prodaje snose dioničari i vlasnici čije je dionice i privremenice nadzorni odbor proglasio ništavnim.

Član 193.

Iz prihoda ostvarenih prodajom dionica i privremenica koje se emituju umjesto poništenih dionica i privremenica, plaćaju se obaveze, umanjene za potraživanja dioničkog društva, prema dioničarima i vlasnicima privremenica iz člana 191. ovog zakona.

Član 194.

Dioničari i vlasnici privremenih potvrda iz člana 191. ovog zakona imaju pravo zahtijevati od društva isplatu uplaćenih iznosa dionica i obaveza iz privremenica, i u slučaju da dioničko društvo ne emituje nove dionice i privremenice.

Član 195.

Dioničar ima pravo učešća u dobiti dioničkog društva, naplatom dividende ili sticanjem novih dionica, u skladu sa zakonom i statutom.

Dividenda se isplaćuje srazmjerno nominalnoj vrijednosti dionica, a za dionice koje nisu u cjelini uplaćene, srazmjerno izvršenim uplatama i vremenu od dana uplate do kraja poslovne godine za koju se dividenda isplaćuje.

Dividenda se isplaćuje dioničaru koji je bio na listi dioničara na dan donošenja odluke o isplati dividende.

Član 196.

Skupština dioničkog društva može donijeti odluku o isplati dividende kada je dioničko društvo sposobno izvršavati obaveze iz poslovanja i kada je tržišna vrijednost imovine najmanje jednaka iznosu ukupnih godišnjih obaveza dioničkog društva.

Dioničko društvo je obavezno da isplati dividendu po osnovu prioriternih dionica i u slučaju da je ukupan iznos dobiti i dijela fonda rezervi iznad obaveznog iznosa

iz člana 180. stav 3. ovog zakona dovoljan samo za isplatu te dividende.

Skupština dioničkog društva može donijeti odluku da se dividenda ne isplaćuje, kojom istovremeno određuje svrhu upotrebe dobiti koja pripada dioničarima.

Član 197.

Prava dioničara po osnovu dionica nove klase utvrđuju se odlukom o emisiji, u skladu sa zakonom.

Prava sadržana u dionici ostvaruje lice upisano u listu dioničara kod Registra ili od njega ovlašteno lice.

Član 198.

Dioničar koji je dionice stekao nasljeđivanjem preuzima prava prethodnika u kontinuitetu.

Član 199.

Dioničar ima pravo prodati ili po drugom osnovu svoje dionice prenijeti drugom licu.

Prodaja ili prijenos dionica po drugom osnovu, isključujući nasljeđivanje, može se isključiti za određeni period ili na drugi način ograničiti, odlukom o emisiji dionica putem zatvorene prodaje koja u tom smislu proizvodi dejstvo prema svim kupcima tih dionica, i ugovorom zaključenim između dioničara, koji obavezuje samo njegove potpisnike.

Član 200.

Kada je predsjednik ili član nadzornog odbora, direktor ili drugi član uprave, kupac dionica nove emisije dioničkog društva u obimu većem od 5% ukupnog broja dionica s pravom glasa, to se smatra transakcijom unutar dioničkog društva, koja mora biti objavljena u skladu s propisima Komisije.

3. Pravo preče kupnje

Član 201.

Prilikom nove emisije dionica postojeći dioničari imaju pravo kupiti nove dionice, u roku od 30 dana po isteku roka za upis novih dionica, u obimu kojim zadržavaju učešće u osnovnom kapitalu koje su imali prije nove emisije.

Odluka o emisiji, javni poziv za upis novih dionica koje se emituju putem javne ponude, kao i ponuda za kupnju dionica koje se emituju putem zatvorene prodaje, moraju sadržavati naznaku da li je zadržano, ograničeno ili isključeno pravo postojećih dioničara na kupnju novih dionica radi zadržavanja učešća u osnovnom kapitalu, u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Član 202.

Utvrđivanje broja novih dionica čijom kupnjom postojeći dioničari zadržavaju učešće u osnovnom kapitalu dioničkog društva obavlja se istovremeno za sve dioničare koji koriste to pravo najkasnije 15 dana po isteku roka za upis novih dionica.

Pravo preče kupnje dionica nije prenosivo.

U ostvarivanju prava iz člana 201. ovog zakona, dioničari mogu zaključiti pisani ugovor o kupovini dionica nove emisije, koji sadrži broj dionica upisanih od svakog potpisnika ugovora i zamjenjuje pojedinačne izjave o upisu i listu upisnika.

Član 203.

Pravo preče kupnje dionica pojedinačne emisije može se isključiti ili ograničiti odlukom skupštine dioničkog društva, koja se donosi natpolovičnom većinom glasova ukupnog broja dionica s pravom glasa.

4. Pravo uvida u isprave

Član 204.

Dioničari i njihovi punomoćnici imaju pravo uvida u sljedeće isprave:

- 1) ugovor o osnivanju, sa svim izmjenama i dopunama;
- 2) bilanse stanja, bilanse uspjeha i izvještaje o plaćenim porezima za tri posljednje poslovne godine, i druga dokumenta koja je društvo dužno dostavljati skupštini ili institucijama izvan dioničkog društva;
- 3) zapisnike skupštine i odbora za reviziju;
- 4) popis osoba ovlaštenih za zastupanje dioničkog društva; i
- 5) popis članova nadzornog odbora i uprave, sa podacima o adresi, datumu izbora ili imenovanja i periodu na koji je izabran ili imenovan, i o funkcijama koje oni obavljaju u drugim pravnim licima.

Zahtjev dioničara za uvid u isprave iz stava 1. ovog člana mora se ispuniti bez odlaganja tokom radnog vremena u prostorijama dioničkog društva.

Podatke i isprave o poslovanju koje su označene kao povjerljive dioničar je dužan čuvati kao poslovnu tajnu.

5. Dionice zaposlenih

Član 205.

Statutom dioničkog društva može se utvrditi mogućnost emisije posebne klase dionica za zaposlene, odlukom skupštine iz člana 129. ili odlukom nadzornog odbora iz člana 130. ovog zakona, donesenom na osnovu i u okviru odluke skupštine iz člana 129. ovog zakona kojom je izvršen raspored dobiti za tu namjenu.

Zbir nominalnih vrijednosti svih dionica za zaposlene ne može biti veći od 5% osnovnog kapitala dioničkog društva.

Dionice za zaposlene sadrže ista prava kao i obične dionice, osim u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Član 206.

Dionice za zaposlene mogu se prenositi jedino na druge zaposlene i penzionisane radnike dioničkog društva.

Prava sadržana u dionicama za zaposlene prestaju danom smrti ili prestanka zaposlenja kod emitenta.

Društvo je obavezno otkupiti dionice zaposlenih, isplatom po pravičnoj tržišnoj vrijednosti na dan prestanka svojstva zaposlenog.

Uslovi i način sticanja, prenosa i otkupa dionica zaposlenih bliže se uređuje odlukom o emisiji, u skladu sa statutom dioničkog društva

6. Prioritetne dionice

Član 207.

Dioničko društvo može emitovati dionice koje sadrže pravo prioritete naplate dividende i srazmjernog dijela ostatka imovine nakon likvidacije dioničkog društva, uz ograničeno pravo glasa (u daljem tekstu: prioritete dionice).

Pravo glasa po osnovu prioritetnih dionica ne može se ograničiti za slučajeve odvojenog izjašnjavanja za svaku klasu dionica.

Nominalna vrijednost prioritetnih dionica može iznositi najviše do 50% osnovnog kapitala dioničkog društva.

Član 208.

Prioritetne dionice sadrže pravo:

- 1) naplate dividende za posljednjih pet godina, prije isplate dividende za obične dionice;
- 2) učešća u raspodjeli ostatka imovine nakon likvidacije dioničkog društva, prije običnih dionica;
- 3) koje pripada dioničarima sa 10% dionica s pravom glasa, i za prioritetne dionice koje čine 5% svih dionica s pravom glasa;
- 4) konverzije u obične dionice, ako dividenda za prioritetne dionice nije isplaćena za dvije uzastopne godine, sve do isplate zaostale dividende.

Član 209.

Pravo glasa po osnovu prioritetnih dionica ne može se isključiti prilikom odlučivanja o:

- 1) smanjenju osnovnog kapitala;
- 2) spajanju, pripajanju, podjeli, promjeni oblika i prestanku dioničkog društva;
- 3) kupovini, prodaji, zamjeni, uzimanju u lizing i drugim transakcijama imovinom, direktno ili preko supsidijarnih društava, u obimu većem od jedne trećine knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine dioničkog društva;
- 4) izmjenama i dopunama statuta.

Član 210.

Prioritetne dionice stižu pravo glasa kao obične dionice narednog dana od dana donošenja odluke da se dividenda neće isplatiti ili od isteka roka za plaćanje dividende za drugu uzastopnu poslovnu godinu za koju dividenda nije isplaćena.

Glasačka prava iz stava 1. ovog člana traju do dana isplate dividende po osnovu prioritetnih dionica.

7. Zamjenjive obveznice i obveznice sa pravom preče kupnje dionica

Član 211.

Dioničko društvo može, na osnovu odluke skupštine, emitovati obveznice koje sadrže pravo na zamjenu za dionice dioničkog društva (zamjenjive obveznice) ili obveznice koje sadrže pravo preče kupnje dionica (obveznice s pravom preče kupnje).

Dioničari imaju pravo preče kupnje zamjenjivih obveznica i obveznica s pravom preče kupnje dionica, u skladu sa odredbama čl. 201. do 203. ovog zakona.

Član 212.

Odluka skupštine iz člana 211. ovog zakona donosi se dvotrećinskom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa, i obavezno sadrži:

- 1) nominalnu vrijednost i stopu prinosa obveznica;
- 2) broj obveznica;
- 3) način ostvarivanja prava po osnovu zamjenjive obveznice i obveznice s pravom preče kupnje dionica;
- 4) klasu, nominalnu vrijednost i broj dionica za koje se obveznice mogu zamijeniti, pri čemu nominalna vrijednost dionica ne može biti veća od zbira cijene obveznica nakon emisije;
- 5) cijenu ili način utvrđivanja cijene nakon emisije, za dionice koje će se upisati ostvarivanjem prava preče kupnje.

Pravo na zamjenu obveznica za dionice i pravo preče kupnje dionica ima lice koje je upisano u Registar na dan na koji se ova prava mogu izvršavati.

8. Sticanje vlastitih dionica

Član 213.

Dioničko društvo ne može, direktno ili indirektno, upisati vlastite dionice.

Dioničko društvo može na osnovu odluke skupštine sticati vlastite dionice čija nominalna vrijednost, uključujući dionice koje je steklo lice direktno ili indirektno kontrolirano od društva i drugo lice u svoje ime, a za račun društva, ne premašuju 10% vrijednosti osnovnog kapitala.

Sticanjem vlastitih dionica iz stava 1. ovog člana ne može se smanjiti fond rezervi iz člana 180. stav 3. ovog zakona.

Član 214.

Odluka iz člana 213. ovog zakona obavezno sadrži:

- 1) broj vlastitih dionica koje dioničko društvo može steći i način sticanja;
- 2) rok u kome dioničko društvo može sticati vlastite dionice, koji ne može biti duži od 12 mjeseci od dana donošenja odluke; i
- 3) cijenu ili način određivanja cijene po kojoj društvo može sticati dionice, ako sticanje uključuje plaćanje.

Član 215.

Dioničko društvo može sticati vlastite dionice na osnovu odluke nadzornog odbora samo kada je to neophodno radi sprečavanja ozbiljne štete koja neposredno prijeti društvu.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, nadzorni odbor će na prvoj narednoj sjednici skupštine obavijestiti dioničare o razlogu sticanja, broj i nominalnu vrijednost stečenih dionica, njihovo učešće u osnovnom kapitalu i cijenu po kojoj su dionice stečene.

Član 216.

Dioničko društvo može sticati vlastite dionice za zaposlene bez prethodne odluke skupštine samo u slučaju smrti vlasnika ovih dionica i prestanka svojstva zaposlenog, isključujući penzionisanje.

Stečene dionice zaposlenih kojima je to svojstvo prestalo društvo je dužno podijeliti ostalim zaposlenim najkasnije 12 mjeseci nakon sticanja.

Član 217.

Dioničko društvo dužno je o svakom sticanju vlastitih dionica u pismenom obliku obavijestiti Komisiju, u roku od osam dana od dana sticanja.

Dioničko društvo je dužno, odmah nakon upisa sticanja vlastitih dionica u Registar emitenata, podnijeti prijavu Registru za opoziv stečenih vlastitih dionica.

Član 218.

Dioničko društvo dužno je postupiti u skladu sa odredbama člana 217. ovog zakona i kada je vlastite dionice steklo:

- 1) kao pravni sljednik, ako ih nije prodalo u roku od 12 mjeseci od dana sticanja;
- 2) ispunjavanjem obaveze utvrđene zakonom i sudskim nalogom radi zaštite manjinskih dioničara, naročito u slučajevima spajanja, pripajanja i podjele, uvođenja ograničenog prijenosa dionica i opoziva dionica u prometu na berzi i drugim uređenim javnim tržištima;
- 3) prinudnim izvršenjem potraživanja dioničkog društva na osnovu sudskog naloga; i
- 4) od upisnika koji ne ispunjava obavezu plaćanja, ako ih nije prodalo u roku od 12 mjeseci od dana sticanja.

Član 219.

Dioničko društvo je dužno za iznos nominalne vrijednosti stečenih vlastitih dionica smanjiti osnovni kapital i fond rezervi, ali ne ispod visine iz člana 180. stav 3. ovog zakona.

Član 220.

Ako dioničko društvo stekne vlastite dionice posredstvom drugog lica koje nastupa u svoje ime, a za račun dioničkog društva, dioničko društvo ne može ostvariti prava sadržana u tim dionicama.

Član 221.

Nadzorni odbor je dužan u pismenom obliku obavijestiti prvu narednu skupštinu dioničkog društva o sticanju vlastitih dionica.

Obavijest iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži:

- 1) razloge za sticanje dionica;
- 2) broj i nominalnu vrijednost i učešće u osnovnom kapitalu stečenih i prodatih vlastitih dionica;
- 3) cijene kupljenih i prodatih dionica, uključujući najnižu i najvišu cijenu;

- 4) broj i nominalnu vrijednost vlastitih dionica i njihovo učešće u osnovnom kapitalu, na početku i na kraju izvještajnog perioda.

Član 222.

Na upis, sticanje i davanje u zalog dionica dioničkog društva od strane supsidijarnog društva, ili od strane pravnog lica koje je direktno ili indirektno kontrolirano od supsidijarnog društva primjenjuju se odredbe čl. 213. do 215. ovog zakona.

Ograničenje iz člana 213. ovog zakona obuhvata sve vlastite dionice u imovini dioničkog društva i supsidijarnih društava.

Član 223.

Osnovni kapital ne može se povećavati po osnovu sticanja vlastitih dionica od strane lica iz člana 222. ovog zakona.

Član 224.

Ako dioničko društvo unosi vlastite dionice u poslovne knjige kao imovinu, iznos fonda rezervi mora povećati za iznos ukupne nominalne vrijednosti tih dionica.

9. Zabrana finansiranja kupovine dionica

Član 225.

Dioničko društvo ne smije davati i garantovati avanse, zajmove i kredite za prodaju svojih dionica.

Član 226.

Dioničko društvo ili drugo lice za račun dioničkog društva, može kao zalog prihvatiti vlastite dionice samo u slučajevima iz člana 218. ovog zakona.

V - UPRAVLJANJE DIONIČKIM DRUŠTVOM

Član 227.

Organi dioničkog društva su:

- 1) skupština;
- 2) nadzorni odbor;
- 3) uprava i
- 4) odbor za reviziju.

1. Skupština

Član 228.

Skupštinu dioničkog društva čine dioničari.
Skupština se, u pravilu, održava u mjestu sjedišta dioničkog društva.

Skupštinom, do izbora predsjedavajućeg skupštine, predsjedava prisutni dioničar ili punomoćnik dioničara, sa najvećim brojem dionica sa pravom glasa.

Skupština većinom glasova, između prisutnih dioničara i punomoćnika dioničara, bira predsjedavajućeg skupštine i dva ovjerivača zapisnika skupštine.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora i odbora za reviziju, direktor i drugi članovi uprave dužni su prisustvovati skupštini.

U dioničkom društvu sa jednim dioničarem ovlaštenja skupštine vrši dioničar.

Član 229.

Skupština se održava najmanje jednom godišnje, radi izjašnjavanja o godišnjem izvještaju društva, koji uključuje finansijske izvještaje društva i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju.

Skupštinu saziva nadzorni odbor, po vlastitoj inicijativi, prijedlogu uprave ili zahtjevu ovlaštenih dioničara, a može je sazvati ovlašteni dioničar ili grupa dioničara u slučajevima utvrđenim ovim zakonom.

Pravo odlučivanja u skupštini ima dioničar koji se na listi dioničara kod Registra nalazio 30 dana prije datuma održavanja skupštine ili posljednjeg radnog dana koji prethodi tom roku ako on pada u neradni dan.

Troškove održavanja skupštine snosi dioničko društvo.

Utvrđivanje kvoruma i rezultata glasanja na skupštini vrši odbor za glasanje, u sastavu od najmanje tri člana, koje imenuje nadzorni odbor odlukom o sazivanju skupštine.

Skupštini društva mogu prisustvovati dioničari ili punomoćnici dioničara, koji su se prijavili odboru za glasanje prije početka rada skupštine u roku utvrđenom statutom, koji ne može biti duži od tri dana prije dana određenog za održavanje skupštine.

Način i rok prijavljivanja za prisustvo skupštini obavezno se objavljuju u obavještenju o sazivanju skupštine.

1.1. Sazivanje skupštine

Član 230.

Obavještenje o dnevnom redu, mjestu, datumu i vremenu održavanja skupštine, te načinu davanja punomoći i načinu glasanja na skupštini mora biti objavljeno najmanje u jednom dnevnom listu koji se izdaje u Federaciji, najkasnije 20 dana prije datuma određenog za zasjedanje skupštine.

Ako je održavanje skupštine zakazano van mjesta sjedišta dioničkog društva, obavještenje iz stava 1. ovog člana mora biti u istom roku upućeno svakom dioničaru preporučenim pismom, telefaksom ili elektronskom poštom, na adresu iz liste dioničara iz člana 229. stav 3. ovog zakona.

Osim objavljivanja i dostavljanja obavještenja u skladu sa odredbama st. 1. i 2. ovog člana, otvoreno dioničko društvo dužno je osigurati i dodatno objavljivanje, u slučajevima, pod uslovima i na način utvrđenim propisima Komisije.

Član 231.

Dioničar ili grupa dioničara sa najmanje 5% ukupnog broja dionica s pravom glasa ima pravo pismeno predložiti pitanja i prijedloge odluka za uvrštavanje na dnevni red naredne skupštine društva, u svako doba prije objavljivanja obavještenja

o održavanju skupštine, kao i izmjenu dnevnog reda i prijedloga odluka skupštine koja je sazvana, najkasnije osam dana od dana objavljivanja obavještenja iz člana 230. stav 1. ovog zakona.

Nadzorni odbor dužan je o prijedlozima dioničara iz stava 1. ovog člana objaviti obavještenje na isti način kao i obavještenje o sazivanju skupštine.

Troškove objavljivanja pojedinačnih prijedloga iz stava 1. ovog člana koji sadrže do 100 riječi snosi dioničko društvo, a za duže prijedloge troškove snosi predlagač.

Član 232.

Zahtjev za sazivanje skupštine može podnijeti:

- 1) dioničar ili grupa dioničara sa više od 10% ukupnog broja dionica s pravom glasa;
- 2) član nadzornog odbora;
- 3) član odbora za reviziju.

Zahtjev za sazivanje skupštine, sa prijedlogom dnevnog reda, podnosi se nadzornom odboru u pismenoj formi.

Ukoliko nadzorni odbor, u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, ne objavi obavještenje o sazivanju skupštine, na način iz člana 230. ovog zakona, podnosilac zahtjeva ovlašten je na isti način neposredno sazvati skupštinu i obavezan je o tome pismeno obavijestiti Komisiju.

Lica iz stava 1. ovog člana ovlaštena su neposredno sazvati skupštinu, bez prethodnog podnošenja zahtjeva nadzornom odboru, u slučaju da pet mjeseci po isteku poslovne godine nadzorni odbor nije sazvao skupštinu radi izjašnjavanja o godišnjem izvještaju društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1. ovog člana, ukoliko neposredno saziva skupštinu, može zadužiti sekretara društva da izvrši utvrđivanje sastava radnih tijela skupštine, objavljivanje obavještenja o sazivanju skupštine na način iz člana 242. ovog zakona, te da poduzme i sve druge radnje neophodne za održavanje skupštine društva.

Podnosilac zahtjeva iz stava 1. ovog člana, ukoliko neposredno saziva skupštinu, dužan je utvrditi prijedloge odluka sazvane skupštine i dioničarima omogućiti ostvarivanje prava iz člana 235. ovog zakona.

1.2. Odlučivanje

Član 233.

Skupština može odlučivati ukoliko je na njoj zastupljeno, više od 30% ukupnog broja dionica s pravom glasa.

Ukoliko po isteku 60 minuta od zakazanog vremena početka skupštine nije postignut kvorum za odlučivanje iz stava 1. ovog člana, skupština se odgađa, a sazivač skupštine je dužan najranije za 15, a najkasnije za 30 dana od prvobitno zakazanog dana održavanja objaviti obavještenje o ponovnom sazivanju skupštine.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, ponovno sazvana skupština može odlučivati ukoliko je na njoj zastupljeno više od 10% ukupnog broja dionica s pravom glasa.

Statutom dioničkog društva može se utvrditi veći, ali ne manji procenat od iznosa utvrđenih u st. 1. i 3. ovog člana.

Izuzetno predsjedavajući skupštine može prekinuti rad skupštine najduže do 15 dana, uz utvrđivanje tačnog datuma i mjesta nastavka rada započete skupštine.

Član 234.

Skupština dioničkog društva odlučuje o:

- 1) povećanju i smanjenju osnovnog kapitala;
- 2) emisiji novih dionica postojeće ili nove klase i emisiji obveznica i drugih dužničkih vrijednosnih papira;
- 3) ograničenju ili isključenju prava preče kupnje novih dionica, u okviru odluke o emisiji novih dionica postojeće ili nove klase;
- 4) usvajanju godišnjeg izvještaja društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- 5) rasporedu dobiti i isplati dividende;
- 6) načinu pokrića gubitka;
- 7) spajanju sa drugim društvima i pripajanju drugih društava dioničkom društvu ili dioničkog društva drugom društvu;
- 8) promjeni oblika i podjeli dioničkog društva;
- 9) prestanku dioničkog društva sa provođenjem likvidacije i o odobravanju početnog likvidacionog bilansa i završnog računa po okončanju postupka likvidacije;
- 10) kupovini, prodaji, razmjeni, uzimanju ili davanju u lizing, uzimanju ili davanju kredita, i drugim transakcijama, direktno ili posredstvom zavisnih društava, u toku poslovne godine u obimu većem od trećine knjigovodstvene vrijednosti imovine dioničkog društva po bilansu stanja na kraju prethodne godine, kao i o takvoj transakciji u manjem obimu za čije odobrenje je ovlašten nadzorni odbor, ako on takvu predloženu transakciju nije odobrio jednoglasnom odlukom;
- 11) izboru i razrješenju članova nadzornog odbora pojedinačno;
- 12) izboru vanjskog revizora;
- 13) izboru i razrješenju članova odbora za reviziju;
- 14) osnivanju, reorganizaciji i likvidaciji zavisnih društava, i odobravanju njihovih statuta;
- 15) naknadama članovima nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- 16) izmjenama i dopunama odredaba statuta koje se ne odnose na pitanja iz tač. 1), 2), 7) i 8) ovog člana ili druga pitanja o kojima, u skladu sa zakonom ili statutom društva, skupština donosi posebne odluke čiji pravni učinak uključuje izmjenu odgovarajućih odredaba statuta društva;
- 17) izuzimanju stalnih sredstava u neprivatizovanim privrednim društvima;
- 18) drugim pitanjima bitnim za poslovanje dioničkog društva, u skladu sa zakonom i statutom dioničkog društva.

Član 235.

Dioničar ima pravo, od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine, u prostorijama dioničkog društva izvršiti uvid u listu dioničara, finansijski izvještaj, sa izvještajima revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju i uvid u sve druge isprave koje se odnose na prijedlog odluka uvrštenih u dnevni red skupštine.

Član 236.

Skupština odlučuje dvotrećinskom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa o pitanjima za koja je pojedinim odredbama ovog zakona izričito tako propisano, uključujući odvojeno glasanje po klasama dionica, a natpolovičnom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa, zajedničkim glasanjem svih klasa dionica, odlučuje o svim ostalim pitanjima iz svoje nadležnosti, osim izbora članova nadzornog odbora i odbora za reviziju koji se vrši u skladu sa odredbama člana 250. ovog zakona.

Skupština je dužna najkasnije šest mjeseci od završetka poslovne godine odlučiti o godišnjem izvještaju društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju, te o rasporedu dobiti ili načinu pokriva gubitka za tu poslovnu godinu.

Član 237.

Glasanje u skupštini vrši se putem glasačkih listića koji sadrže ime ili firmu dioničara i broj glasova kojim raspolaže.

Glasanje se vrši zaokruživanjem na glasačkom listiću odgovora "za" ili "protiv" prijedloga odluke ili imena kandidata pri izboru organa dioničkog društva.

Rezultate glasanja utvrđuje odbor za glasanje.

1.3. Odlučivanje putem punomoćnika

Član 238.

Pravo učešća u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva dioničar može ostvariti lično ili putem punomoćnika, koji je dužan postupati u skladu sa uputama dioničara, a ako upute nije dobio, u skladu sa razumnom prosudbom najboljeg interesa dioničara - vlastodavca.

Osim svakog poslovnog sposobnog fizičkog lica, punomoćnik može biti pravno lice registrirano za poslove posredovanja u prometu vrijednosnih papira i udruženje sa svojstvom pravnog lica osnovano i registrirano radi udruživanja i zastupanja dioničara, u kojim slučajevima ovlaštenja iz punomoći vrši zakonski ili opunomoćeni zastupnik takvog pravnog lica.

Punomoć za učešće u radu i odlučivanju skupštine dioničkog društva daje se u obliku pisane izjave, potpisane od strane dioničara - vlastodavca i punomoćnika, i dostavlja se dioničkom društvu lično, poštanskom pošiljkom, faksom ili putem e-maila, najkasnije u roku koji je statutom ili odlukom društva utvrđen za registraciju dioničara za učešće u radu skupštine.

Punomoć prestaje ako se dioničar - vlastodavac registruje za učešće i prisustvuje skupštini s izričitom iskazanom namjerom da lično glasa, zatim, izdavanjem punomoći drugom licu ili opozivom punomoći u obliku pisane izjave potpisane od strane dioničara - vlastodavca, sa učinkom danom dostavljanja društvu u skladu sa stavom 2. ovog člana, te danom upisa kod Registra prenosa dionica od strane dioničara - vlastodavca.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, u otvorenom dioničkom društvu, i to u slučajevima, pod uslovima i na način utvrđenim statutom društva u skladu s propisima Komisije, pravo učešća u odlučivanju skupštine dioničar može ostvariti glasanjem putem popunjenih i potpisanih glasačkih listića dostavljenih društvu putem pošte, faksa ili e-maila prije datuma održavanja skupštine.

Član 239.

Punomoćnik je dužan predati odboru za glasanje pismeno ovlaštenje za zastupanje dioničara.

Odbor za glasanje dužan je provjeriti valjanost ovlaštenja i identitet punomoćnika.

Član 240.

Ukoliko dioničar ili njegov punomoćnik, u roku od sedam dana od dana održavanja skupštine, dostavi odboru za glasanje ovjerenu izjavu dioničara, javnu ispravu ili drugi vjerodostojan dokaz koji pobija valjanost ovlaštenja, odbor za glasanje će proglasiti nevažećim glasove po osnovu tog ovlaštenja i o tome pismeno izvijestiti nadzorni odbor.

Nadzorni odbor je dužan obustaviti od izvršenja odluku za čije donošenje su nevažeći glasovi bili odlučujući i sazvati skupštinu radi ponovnog odlučivanja o tim pitanjima najkasnije 30 dana od dana prijema obavještenja odbora za glasanje o nevažećim glasovima.

1.4. Zapisnik skupštine

Član 241.

O radu skupštine sačinjava se zapisnik koji obavezno sadrži:

- 1) firmu i adresu sjedišta dioničkog društva;
- 2) mjesto i vrijeme održavanja skupštine;
- 3) ime i prezime predsjedavajućeg, zapisničara, lica koja ovjeravaju zapisnik i članova odbora za glasanje;
- 4) dnevni red;
- 5) odluke;
- 6) podatke o glasanju;
- 7) prigovore dioničara i članova nadzornog odbora na odluke skupštine.

Uz zapisnik se prilažu pismeni prijedlozi i izvještaji podneseni skupštini.

Sekretar društva je dužan osigurati da se zapisnik sačini u roku od 30 dana od dana održavanja skupštine.

Zapisnik potpisuju predsjedavajući skupštine, zapisničar i lica koja ovjeravaju zapisnik.

Dioničar može zahtijevati da mu se dostavi kopija zapisnika ili izvod iz zapisnika za sve skupštine društva.

Član 242.

Dioničko društvo je obavezno trajno čuvati zapisnike skupštine, evidenciju o prisustvu i glasanju dioničara, obavještenja i pozive za skupštinu.

Likvidator je dužan obezbijediti čuvanje dokumenata iz stava 1. ovog člana najmanje 10 godina nakon prestanka dioničkog društva.

1.5. Zaštita manjine u odlučivanju i pobijanje odluka skupštine

Član 243.

Dioničar koji je, pisanom izjavom dostavljenom nadzornom odboru prije datuma održavanja skupštine ili usmeno u zapisnik prije početka glasanja na skupštini, izjavio da se protivi prijedlogu odluke koja uzrokuje značajne promjene u društvu ili pravima dioničara, a koju je skupština potom usvojila, ima pravo u roku od osam dana od dana održavanja skupštine podnijeti pisani zahtjev da društvo otkupi njegove dionice, osim u slučaju restrukturiranja ili reorganizacije društva sa većinskim državnim kapitalom.

U smislu stava 1. ovog člana, smatrat će se da značajne promjene u društvu ili pravima dioničara uzrokuje odluka skupštine kojom se usvaja ili odobrava:

- 1) emisija novih dionica postojeće ili nove klase;
- 2) emisija obveznica zamjenjivih za dionice društva ili obveznica s pravom preče kupnje dionica društva;
- 3) ograničenje ili isključenje prava preče kupnje novih dionica u okviru odluke o emisiji novih dionica postojeće ili nove klase;
- 4) promjena oblika, podjela ili spajanje društva, ili pripajanje društva drugom društvu ili obrnuto.

Po zahtjevu dioničara iz stava 1. ovog člana, društvo je dužno otkupiti njegove dionice u roku od tri mjeseca od dana prijema zahtjeva, uz isplatu po pravičnoj tržišnoj vrijednosti za period od dana objavljivanja obavještenja do datuma održavanja skupštine.

U slučaju da obaveze društva iz stava 3. ovog člana uključuju otkup dionica ukupne nominalne vrijednosti veće od 10% osnovnog kapitala društva i pravične tržišne vrijednosti u ukupnom iznosu većem od zbira iznosa rezervi i zadržane dobiti prema bilansu stanja društva za prethodnu poslovnu godinu, zahtjev ili, ako ih je više, svaki od zahtjeva iz stava 1. ovog člana društvo je dužno ispuniti u roku iz stava 3. ovog člana uz smanjenje broja dionica ili otkupne cijene srazmjerno navedenim ograničenjima, a preostali dio zahtjeva u daljem roku od šest mjeseci.

U slučaju kada društvo nije ispunito obavezu otkupa dionica u skladu sa st. 1., 2., 3. i 4. ovog člana, dioničar ima pravo ispunjenje obaveze društva zahtijevati podnošenjem tužbe nadležnom sudu, osim u slučaju restrukturiranja ili reorganizacije društva sa većinskim državnim kapitalom.

Član 244.

Ako skupština odbije prijedlog dioničara sa više od 20% dionica s pravom glasa za imenovanje vanjskog revizora za vanredno ispitivanje svih predmeta koji se odnose na osnivanje i poslovanje dioničkog društva u posljednjih pet godina, revizora će imenovati Komisija.

Član 245.

Odluka skupštine dioničkog društva ništavna je ako:

- 1) skupština nije sazvana na način utvrđen članom 230. ovog zakona;
- 2) nije unesena u zapisnik na način utvrđen članom 241. ovog zakona;
- 3) je ništavost utvrđena pravosnažnom presudom suda po tužbi za pobijanje odluke.

Član 246.

Postupak za pobijanje i poništenje odluke skupštine, kod suda kod kojeg je dioničko društvo upisano u registar društava može pokrenuti:

- 1) dioničar zastupljen na skupštini, čiji je prigovor na odluku unesen u zapisnik;
- 2) dioničar koji nije prisustvovao skupštini zbog sazivanja skupštine protivno odredbama člana 230. ovog zakona;
- 3) dioničar čiji prijedlog ili prigovor nije pravilno unesen u zapisnik;
- 4) nadzorni odbor i uprava i svaki član nadzornog odbora i uprave, ukoliko bi izvršenjem odluke počinio privredni prijestup ili krivično djelo ili dioničkom društvu nanio štetu.

Postupak iz stava 1. ovog člana može se pokrenuti u roku od 60 dana od dana održavanja skupštine.

U postupku iz stava 1. ovog člana, dioničko društvo zastupa direktor ili drugi član uprave, po ovlaštenju direktora.

Ako je tužitelj član uprave, dioničko društvo zastupa lice imenovano od nadzornog odbora, a kada su tužitelji nadzorni odbor i uprava ili njihovi članovi, zastupnika dioničkog društva postavlja sud, ako ga nije imenovala skupština.

2. Nadzorni odbor

Član 247.

Nadzorni odbor sačinjavaju predsjednik i najmanje dva člana, koje imenuje i razrješava skupština, s tim da ukupan broj članova nadzornog odbora mora biti neparan.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imenuju se istovremeno na period od četiri godine, s tim da po isteku perioda od dvije godine od dana imenovanja skupština društva glasa o povjerenju članovima nadzornog odbora.

Isto lice može biti imenovano za predsjednika ili člana nadzornog odbora više puta bez ograničenja.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora upisuju se u registar kod Komisije.

Skupština može razriješiti predsjednika i članove nadzornog odbora i prije isteka perioda na koji su imenovani:

- 1) kad nadzorni odbor ili pojedini njegov član izgubi povjerenje dioničara;
- 2) kad skupština odbije usvojiti godišnji izvještaj društva, koji uključuje finansijski izvještaj i izvještaj revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju;
- 3) kad skupština utvrdi odgovornost predsjednika i članova nadzornog odbora za štetu koju je pretrpilo dioničko društvo zbog razloga iz čl. 258. i 261. ovog zakona;
- 4) i u drugim slučajevima utvrđenim statutom dioničkog društva.

Član 248.

Predsjednik i član nadzornog odbora ne može biti lice:

- 1) osuđivano za krivično djelo i za privredni prijestup nespojive s dužnošću u nadzornom odboru, pet godina od dana pravosnažnosti presude, isključujući vrijeme zatvorske kazne;

- 2) kojem je presudom suda zabranjeno obavljanje aktivnosti u nadležnosti nadzornog odbora; i
- 3) starije od 65 godina na dan imenovanja.

Član 249.

Kandidate za članove nadzornog odbora može predložiti dioničar ili grupa dioničara s najmanje 5% dionica s pravom glasa.

Prijedlog iz stava 1. ovog člana podnosi se pismeno, najkasnije osam dana od dana objavljivanja obavještenja o sazivanju skupštine u čiji je dnevni red uključeno i pitanje izbora predsjednika i članova nadzornog odbora.

Kandidati za predsjednika i članove nadzornog odbora moraju prije glasanja dati pismenu izjavu o prihvatanju kandidature.

Član 250.

Članovi nadzornog odbora biraju se glasanjem, u skladu sa članom 237. ovog zakona, pri čemu svakoj dionici sa pravom glasa pripada broj glasova jednak u broju članova nadzornog odbora koji se biraju.

Ukupan broj glasova koji nosi svaki glasački listić raspoređuje se ravnomjerno na sve kandidate čija imena su zaokružena na istom listiću.

Kandidate koji su dobili najveći broj glasova skupština proglašava za članove nadzornog odbora.

Na prvoj konstituirajućoj sjednici nadzornog odbora, koju u roku od 15 dana od dana održavanja skupštine iz stava 3. ovog člana saziva sekretar društva, nadzorni odbor jednog od svojih članova bira za predsjednika nadzornog odbora.

Nadzorni odbor, može razriješiti člana nadzornog odbora sa dužnosti predsjednika, uz istovremeno imenovanje jednog od svojih članova za predsjednika nadzornog odbora.

Član 251.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora u prvom mandatu biraju se na osnivačkoj skupštini u skladu sa odredbama čl. 249. i 250. ovog zakona.

Član 252.

Direktor i član uprave dioničkog društva ne može biti predsjednik i član nadzornog odbora ili upravnog odbora u privrednim društvima ili institucijama, uključujući, ali i ne ograničavajući se na: fondove, banke, agencije, komisije.

Dioničar sa 50% i više dionica, direktor i član uprave bilo kojeg dioničkog društva kao i vlasnik sa 50% i više vlasništva, direktor i član uprave bilo kojeg društva sa ograničenom odgovornošću ne može biti predsjednik i član nadzornog ili upravnog odbora u društvima sa većinskim državnim kapitalom ili institucijama.

Predsjednik ili član nadzornog ili upravnog odbora društva sa većinskim državnim kapitalom ili institucije ne može istovremeno biti predsjednik ili član nadzornog ili upravnog odbora drugog društva ili institucije.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora i članovi uprave privrednog društva sa većinskim državnim kapitalom i predsjednici i članovi nadzornih odbora privrednih društava u kojim učešće državnog kapitala nije većinsko, a koji su u nadzorni odbor kandidovani ispred državnog kapitala, dužni su proći odgovarajuće stručno

usavršavanje u skladu sa Uredbom o usavršavanju predsjednika i članova nadzornih odbora i uprava privrednih društava sa učešćem državnog kapitala („Službene novine Federacije BiH“, br. 71/09, 33/10, 23/11, 83/11 i 02/13).

Ograničenja iz st. 2. i 3. ne odnose se na članove nadzornog odbora privrednog društva sa većinskim državnim kapitalom, koji su imenovani ispred privatnog kapitala.

Član 253.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora zaključuju sa dioničkim društvom ugovor koji odobrava skupština.

Ugovor u ime dioničkog društva potpisuje direktor, u skladu sa odobrenjem skupštine.

Član 254.

Sjednica nadzornog odbora održava se najmanje jednom u tri mjeseca.

Sjednicu nadzornog odbora saziva predsjednik nadzornog odbora.

Predsjednik nadzornog odbora dužan je sazvati sjednicu na zahtjev direktora dioničkog društva ili dva člana nadzornog odbora, najkasnije 14 dana od dana podnošenja zahtjeva, a u protivnom sjednicu je ovlašten sazvati podnosilac zahtjeva.

Član 255.

Pismeni poziv za sjednicu nadzornog odbora, u kojem su naznačeni mjesto i datum održavanja, vrijeme početka i dnevni red sjednice, dostavlja se članovima nadzornog odbora najkasnije 14 dana prije datuma održavanja sjednice.

Uz poziv za sjednicu, dostavljaju se materijali za svaku tačku dnevnog reda.

U hitnim slučajevima utvrđenim statutom društva može se utvrditi i kraći rok od roka iz stava 1. ovog člana.

Član 256.

Za održavanje sjednice nadzornog odbora potreban je kvorum od dvije trećine ukupnog broja članova.

Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova.

Predsjednik i član nadzornog odbora ne može glasati o pitanjima koja se odnose na njega lično.

Lica koja nisu članovi nadzornog odbora mogu prisustvovati sjednici samo na osnovu pismenog poziva predsjednika nadzornog odbora.

Član 257.

Nadzorni odbor dioničkog društva nadležan je da:

- 1) nadzire poslovanje dioničkog društva, usvaja poslovne strategije društva i planove poslovanja;
- 2) nadzire rad uprave, te daje saglasnost na odluke uprave strateškog karaktera definisane statutom društva;
- 3) usvaja izvještaj uprave o poslovanju po polugodišnjem i godišnjem obračunu, sa bilansom stanja i bilansom uspjeha i izvještajem revizije;

- 4) podnosi skupštini godišnji izvještaj o poslovanju dioničkog društva, koji obavezno uključuje izvještaj revizora, izvještaj o radu nadzornog odbora i odbora za reviziju, i plan poslovanja za narednu poslovnu godinu;
- 5) bira predsjednika nadzornog odbora;
- 6) predlaže raspodjelu i način upotrebe dobiti i način pokrića gubitka;
- 7) odobrava kupovinu, prodaju, zamjenu, uzimanje u lizing i druge transakcije imovinom, direktno ili posredstvom zavisnih društava u toku poslovne godine u obimu od 15% do 33% knjigovodstvene vrijednosti ukupne imovine dioničkog društva;
- 8) imenuje predsjednike i članove pododbora zavisno od procjenjenih potreba;
- 9) obrazuje povremene komisije i utvrđuje njihov sastav i zadatke;
- 10) saziva skupštinu; i
- 11) odobrava emisiju novih dionica postojeće klase u iznosu do trećine zbira nominalne vrijednosti postojećih dionica i određuje iznos, vrijeme prodaje i cijenu ovih dionica, koja ne može biti manja od prosječne tržišne vrijednosti postojećih dionica iste klase u 30 uzastopnih dana prije dana donošenja odluke.

Član 258.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su svoje obaveze i odgovornosti izvršavati u skladu sa interesima dioničara i dioničkog društva i ne mogu obavljati djelatnost konkurentnu djelatnosti dioničkog društva bez obavještanja i saglasnosti drugih članova nadzornog odbora.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora dužni su prilikom predlaganja emisije novih ili otkupa vlastitih dionica dioničkog društva i drugih vrijednosnih papira saopštiti sve bitne podatke koji se odnose na poslovanje dioničkog društva.

Predsjednik i član nadzornog odbora dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki direktni ili indirektni interes u pravnom licu s kojim dioničko društvo ima ili namjerava da stupi u poslovni odnos.

U slučaju iz stava 3. ovog člana predsjednik i član nadzornog odbora ne mogu odlučivati o pitanjima koja se tiču odnosa dioničkog društva i drugih pravnih lica u kojima predsjednik i član nadzornog odbora imaju direktni ili indirektni finansijski interes.

Član 259.

Ako predsjednik i član nadzornog odbora postupaju suprotno odredbama člana 258. ovog zakona, dioničko društvo ima pravo na naknadu štete koju je usljed toga pretrpilo.

Član 260.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora neograničeno solidarno odgovoraju za štete koje prouzrokuju neizvršavanjem ili neurednim izvršavanjem svojih dužnosti.

Član 261.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora su odgovorni za štetu koju je pretrpilo dioničko društvo ako su suprotno odredbama ovog zakona, statuta dioničkog društva i odlukama skupštine:

- 1) vratili uplate dioničarima;
- 2) dioničarima isplatili dividendu;
- 3) vlasnicima obveznica dioničkog društva isplatili kamatu;
- 4) upisali, sticali ili otkupljivali dionice;
- 5) prodavali imovinu društva;
- 6) vršili plaćanja nakon što je dioničko društvo postalo nesolventno;
- 7) produžavali rokove vraćanja kredita dioničkom društvu;
- 8) izdavali dionice po osnovu uslovnog povećanja osnovnog kapitala.

Dioničko društvo može odustati od potraživanja iz stava 1. ovog člana nakon isteka tri godine od dana isticanja zahtjeva za naknadu štete, ako se sa odustajanjem saglasi skupština, a protiv te odluke nije podnesen prigovor dioničara koji posjeduju najmanje 10% dionica s pravom glasa.

Član 262.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imaju pravo zahtijevati sve podatke o poslovanju i prisustvo članova uprave sjednicama nadzornog odbora.

Predsjednik i članovi nadzornog odbora imaju pravo prisustvovati sjednicama uprave dioničkog društva.

3. Uprava

Član 263.

Uprava organizuje rad i rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja dioničko društvo i odgovara za zakonitost poslovanja.

Upravu dioničkog društva čini direktor, ili direktor i jedan ili više izvršnih direktora.

Postupak izbora, imenovanja, razrješenja, sastav i način odlučivanja uprave dioničkog društva utvrđuje se statutom.

Odredbe člana 248. i člana 258. stav 2. ovog zakona primjenjuju se i na članove uprave dioničkog društva.

Član 264.

Direktor predsjedava upravom, rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja dioničko društvo i odgovara za zakonitost poslovanja.

Mandat članovima uprave je četiri godine.

Položaj, ovlaštenja, odgovornosti i prava uprave uređuju se ugovorom.

Član 265.

Način razrješenja članova uprave dioničkog društva i prije isteka mandata na koji su imenovani, utvrđuje se statutom društva.

U slučaju razrješenja članova uprave dioničkog društva prije isteka mandata shodno se primjenjuju odredbe člana 247. stav 5. ovog zakona.

Član 266.

Direktor pismeno ovlašćuje jednog od izvršnih direktora da ga zamjenjuje u slučaju spriječenosti, i utvrđuje ovlaštenja.

Član 267.

Direktor i izvršni direktor dužni su prijaviti nadzornom odboru svaki direktni ili indirektni interes u pravnom licu sa kojim dioničko društvo ima ili namjerava da stupi u poslovni odnos.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, direktor i izvršni direktor mogu učestvovati u tom poslovnom odnosu na osnovu pismene saglasnosti predsjednika nadzornog odbora.

Član 268.

Ukoliko direktor podnese ostavku, dužan je nastaviti obavljanje poslova u otkaznom roku koji utvrđuje nadzorni odbor i koji ne može biti kraći od 30 dana.

4. Sekretar

Član 269.

Dioničko društvo ima sekretara.

Postupak izbora, imenovanja i razrješenja sekretara društva utvrđuje se statutom društva.

Međusobni odnosi u obavljanju poslova, visina novčane naknade, odgovornost u izvršavanju propisanih obaveza sekretara društva, kao i druga pitanja uređuju se ugovorom.

Član 270.

Sekretar je odgovoran za vođenje knjige dioničara, registra zapisnika skupštine i nadzornog odbora i čuvanje dokumenata utvrđenih ovim zakonom i statutom dioničkog društva, osim finansijskih izvještaja.

Sekretar je ovlašten za provođenje odluka skupštine, nadzornog odbora i direktora.

Sekretar je odgovoran za pripremu sjednica i vođenje zapisnika skupštine i nadzornog odbora.

4. Odbor za reviziju

Član 271.

U dioničkom društvu se formira odbor za reviziju.

Odbor za reviziju ima tri člana, od kojih je najmanje jedan certificirani ovlašteni revizor i jedan diplomirani pravnik (ili završeno visoko obrazovanje pravne struke koje se vrednuje sa najmanje 240 ECTS bodova po Bolonjskom sistemu studiranja) s najmanje pet godina radnog iskustva na pravnim poslovima nakon sticanja diplome.

Član 272.

Predsjednik i član odbora za reviziju ne može biti član nadzornog odbora i uprave, zaposlen niti imati direktni ili indirektni finansijski interes u dioničkom društvu, izuzev plaće po osnovu te funkcije.

Naknada i druga prava članova odbora za reviziju uređuju se ugovorom na osnovu odluke skupštine.

Član 273.

Odbor za reviziju je dužan izvršiti reviziju polugodišnjeg i godišnjeg obračuna i istovremeno kontrolu usklađenosti poslovanja društva i funkcionisanja organa društva sa ovim zakonom, drugim relevantnim propisima i osnovnim principima korporativnog upravljanja i o tome dostaviti izvještaj skupštini i nadzornom odboru, najkasnije osam dana po okončanju revizije.

Odbor za reviziju je dužan izvršiti kontrolu iz stava 1 ovog člana i reviziju finansijskog poslovanja dioničkog društva na zahtjev dioničara s najmanje 10% dionica s pravom glasa, i o tome dostaviti izvještaj skupštini i nadzornom odboru, najkasnije osam dana po okončanju revizije.

Član 274.

Član odbora za reviziju ovlašten je zahtijevati sazivanje sjednice nadzornog odbora i skupštine kada smatra da su ugroženi interesi dioničara ili utvrdi nepravilnosti u radu predsjednika ili članova nadzornog odbora, direktora ili članova uprave.

VI - PROMJENA OBLIKA, PRIPAJANJE I SPAJANJE I PRESTANAK DIONIČKOG DRUŠTVA

1. Promjena oblika

Član 275.

Zatvoreno dioničko društvo može promijeniti oblik u društvo sa ograničenom odgovornošću, na osnovu odluke skupštine donesene dvotrećinskom većinom zastupljenih dionica s pravom glasa, tako da dioničari steknu udio u društvu s ograničenom odgovornošću srazmjeran njihovom učešću u osnovnom kapitalu dioničkog društva.

Član 276.

Društvo s ograničenom odgovornošću nastalo promjenom oblika dioničkog društva mora imati osnovni kapital najmanje u iznosu utvrđenom ovim zakonom.

Član 277.

Dioničko društvo podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje promjene oblika potpisan od članova nadzornog odbora, koji su glasali za prijedloge odluka o promjeni oblika i članova uprave koji su predložili plan reorganizacije i odluku o promjeni oblika.

Komisija je dužna donijeti odluku najkasnije 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva iz stava 1. ovog člana.

Član 278.

Na osnovu odluke Komisije o odobrenju promjene oblika, izvršit će se upis promjene oblika dioničkog društava u registar društava.

Društvo je dužno pismeno obavijestiti Registar o promjeni oblika organizovanja, najkasnije osam dana od dana upisa u registar društava.

2. Pripajanje i spajanje

Član 279.

Dioničko društvo se pripaja prenosom imovine i obaveza (u daljem tekstu: pripojeno društvo) drugom dioničkom društvu ili društvu s ograničenom odgovornošću (u daljem tekstu: društvo sljednik), koje emituje svoje dionice ili udjele u zamjenu za dionice pripojenog društva.

Dioničko društvo se spaja prenosom imovine i obaveza (spojena društva) na novo dioničko društvo ili društvo s ograničenom odgovornošću (društvo sljednik) koje u zamjenu za dionice spojenih društava emituje svoje dionice ili udjele.

Otvoreno dioničko društvo može se pripojiti samo drugom društvu koje će nakon pripajanja ispunjavati jedan od kriterija za otvoreno dioničko društvo.

Otvoreno dioničko društvo može se spojiti sa jednim ili više drugih društava samo na način da tim spajanjem osnuju novo otvoreno dioničko društvo.

Član 280.

Komisija će odobriti pripajanje dioničkog društva ako:

- 1) skupštine pripojenog i društva sljednika donesu istovjetne odluke o pripajanju;
- 2) zahtjev za odobrenje pripajanja potpišu članovi nadzornog odbora, koji su glasali za prijedloge odluka o pripajanju i članovi uprave koji su predložili plan reorganizacije i odluke o pripajanju; i
- 3) Komisija ocijeni da pripajanje ne ugrožava prava dioničara i povjerilaca dioničkog društva.

Član 281.

Komisija će odobriti spajanje dioničkog društva kada, uz radnje iz člana 280. ovog zakona, dioničko društvo sa drugim društvima s kojim se spaja:

- 1) zaključi ugovor o spajanju, koji utvrđuje prestanak spojenih društava na dan konstituisanja društva sljednika;
- 2) pripremi statut društva sljednika; i
- 3) većinom glasova svih dionica s pravom glasa izabere organe društva sljednika.

Član 282.

Odluka iz člana 280. tačka 1. obavezno sadrži odredbe o:

- 1) povećanju osnovnog kapitala društva sljednika;

- 2) broju i klasi dionica ili udjela koje društvo sljednik emituje u zamjenu za dionice ili udjele pripojenih i spojenih društava;
- 3) datumu početka korištenja prava sadržanih u dionicama ili udjelima društva sljednika;
- 4) vremenu i načinu emisije dionica ili udjela društva sljednika;
- 5) doplati za dionice ili udjele društva sljednika ili isplatama dioničarima ili članovima pripojenih i spojenih društava od društva sljednika;
- 6) datumu pripreme bilansa stanja i bilansa uspjeha na osnovu kojih se vrši pripajanje ili spajanje;
- 7) datumu podnošenja Komisiji zahtjeva za odobrenje pripajanja ili spajanja.

Povećanje osnovnog kapitala društva sljednika može se vršiti samo emisijom novih dionica ili udjela.

Doplate iz stava 1. tačka 5. ovog člana ne mogu biti veće od 10% nominalne vrijednosti dionica potrebnih za realizaciju spajanja.

Član 283.

Komisija je dužna donijeti odluku o zahtjevu za odobrenje pripajanja i spajanja dioničkog društva najkasnije 60 dana od dana prijema zahtjeva.

Na osnovu odluke Komisije o odobrenju pripajanja i spajanja, vrši se upis pripajanja i spajanja dioničkog društva u registar društava.

Društvo sljednik dužno je Registru podnijeti prijavu za upis opoziva dionica pripojenog i spojenog dioničkog društva i upis dionica društva sljednika, najkasnije osam dana od dana upisa u registar društava.

Član 284.

Imovinom spojenih društava upravljat će se posebno, tako da je u odnosu spojenih dioničkih društava i odnosu prema povjeriocima odvojeno predstavljena imovina svakog od spojenih dioničkih društava.

Društvo sljednik je dužno, prema sopstvenoj procjeni, tri puta, u razmacima ne kraćim od 15 ni dužim od 30 dana, objaviti da napušta odvojeno upravljanje imovinom spojenih društava i pozvati povjerioce da, najkasnije šest mjeseci od treće objave, društvu prijave potraživanja nastala prije upisa spajanja u registar društava.

Odvojeno upravljanje imovinom spojenih društava ne smije se napustiti prije isteka roka iz stava 2. ovog člana i ispunjavanja obaveza prema povjeriocima, koji su od društva sljednika zahtijevali isplatu ili obezbjeđenje potraživanja.

3. Prestanak dioničkog društva

Član 285.

Dioničko društvo prestaje, u skladu sa zakonom i statutom:

- 1) odlukom skupštine;
- 2) spajanjem, pripajanjem i podjelom
- 3) istekom vremena, ako je društvo bilo osnovano na određeno vrijeme;
- 4) odlukom suda; i
- 5) stečajem.

Član 286.

Odluka skupštine o prestanku dioničkog društva dostavlja se Komisiji i registarskom sudu, najkasnije osam dana od dana donošenja odluke.

Član 287.

Dioničko društvo prestaje odlukom suda kada:

- 1) po tužbi povjerilaca čija dospjela a neizmirena potraživanja premašuju trećinu osnovnog kapitala dioničkog društva;
- 2) skupština dioničkog društva nije održana deset mjeseci od isteka roka za izradu godišnjeg obračuna;
- 3) kada se i poslije izricanja kazni nastavljaju povrede zakona i drugih propisa kojim se ugrožavaju interesi povjerilaca ili vlasnika vrijednosnih papira koje je društvo emitovalo;
- 4) kada se stečaj završi diobom stečajne imovine;
- 5) stečaj nije pokrenut jer imovina društva nije dovoljna za pokriće troškova stečajnog postupka ili se stečaj obustavi zbog nedovoljne imovine.

Odluka suda upisuje se po službenoj dužnosti u Registar emitenata i registar društava.

4. Likvidacija

Član 288.

Ako dioničko društvo prestane na osnovu odredaba člana 285. tač. 1. i 4. ovog zakona pokreće se postupak likvidacije.

U slučaju iz člana 285. tačka 1. ovog zakona likvidaciju dioničkog društva vrši uprava, a u slučaju iz člana 285. tačka 4. sud imenuje likvidatora.

Član 289.

Od dana donošenja odluke o prestanku, organi dioničkog društva rade u skladu sa odredbama ovog zakona kojim se uređuje postupak likvidacije.

Sud može postaviti skrbnika društva, koji obavlja poslove vezane za likvidaciju, a organi dioničkog društva postupaju samo po nalogu skrbnika.

Član 290.

Uprava ili likvidator dioničkog društva dužni su objaviti najmanje u jednom domaćem dnevnom listu da je pokrenut postupak likvidacije, tri puta od dana donošenja odluke iz člana 288. ovog zakona, u razmacima od 15 do 30 dana.

Obavještenje iz stava 1. ovog člana obavezno sadrži poziv povjericima da prijave potraživanja, najkasnije tri mjeseca od dana posljednjeg objavljivanja.

Obavještenje iz stava 1. ovog člana uprava ili likvidator dužni su uputiti poznatim povjericima pojedinačno.

Član 291.

Likvidator je dužan, najkasnije do kraja poslovne godine u kojoj je pokrenut postupak likvidacije, sačiniti i podnijeti skupštini na odobrenje početni likvidacioni bilans.

Skupština dioničkog društva je dužna istovremeno sa odobrenjem početnog likvidacionog bilansa razriješiti nadzorni odbor i upravu.

Likvidator je dužan na kraju poslovne godine skupštini podnijeti bilans stanja i bilans uspjeha i izvještaj o toku likvidacije.

Član 292.

Likvidator je dužan okončati tekuće poslove dioničkog društva, naplatiti potraživanja, unovčiti ostalu imovinu i izmiriti obaveze društva.

Član 293.

U toku likvidacije ne može se povećavati fond rezervi dioničkog društva.

U posebne rezerve za zaposlene unose se prihvodi utvrđeni odlukom o obrazovanju tih rezervi, koje se ne mogu koristiti za namirenje povjerilaca i dioničara prije ispunjenja obaveza po tom osnovu prema zaposlenim.

Član 294.

Likvidator je dužan deponovati na posebnom računu novac potreban za izmirenje:

- 1) poznatih obaveza za koje se povjerioci nisu prijavili;
- 2) obaveza koje nisu dospjele;
- 3) spornih obaveza.

Po isteku godine dana od trećeg objavljivanja obavještenja iz člana 290. stav 1. ovog zakona, iz imovine preostale nakon izdvajanja iz stava 1. ovog člana, isplaćuju se dioničari, u skladu sa pravima sadržanim u dionicama.

Ako imovina dioničkog društva nije dovoljna za isplatu punog iznosa uplata dioničara, imovina se dijeli srazmjerno izvršenim uplatama.

Likvidator je dužan deponovati pripadajuće iznose iz st. 2. i 3. ovog člana koji dioničarima nisu isplaćeni na posebnom računu.

Član 295.

Likvidator je dužan nakon provedenih radnji iz čl. 292. i 294. ovog zakona sazvati skupštinu dioničkog društva i podnijeti završni obračun.

Član 296.

Izmirenje obaveza dioničkog društva za koje likvidator nije znao i koje povjerioci nisu prijavili u roku iz člana 290. stav 2. ovog zakona, može se zahtijevati samo iz deponovanog novca koji nije isplaćen dioničarima.

**PETI DIO:
DRUŠTVO SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU**

I - OPĆE ODREDBE

1. Pojam

Član 297.

Društvo s ograničenom odgovornošću je društvo koje osniva jedno ili više pravnih ili fizičkih ilca radi obavljanja određene djelatnosti pod zajedničkom firmom unošenjem udjela u unaprijed dogovoreni osnovni kapital.

Za obaveze društva s ograničenom odgovornošću član društva odgovara svojim udjelom.

Udjeli osnivača društva s ograničenom odgovornošću mogu biti različiti, a svaki osnivač može steći samo jedan udio.

Član 298.

Odredbe ovog zakona o dioničkom društvu primjenjuju se na društvo s ograničenom odgovornošću, ako posebnim odredbama ovog zakona nije drugačije određeno.

U društvu s ograničenom odgovornošću koje nema nadzorni odbor njegova ovlaštenja vrše članovi društva.

2. Osnivački akt

Član 299.

Društvo s ograničenom odgovornošću osniva se ugovorom u pismenoj formi koji zaključuju osnivači, čiji potpisi se ovjeravaju u skladu sa zakonom.

Kada društvo s ograničenom odgovornošću osniva samo jedan osnivač, osnivački akt je odluka o osnivanju.

Član 300.

Ugovor iz člana 299. stav 1. ovog zakona može potpisati punomoćnik osnivača na osnovu punomoći koja se prilaže ugovoru, a kojom je punomoćnik izričito ovlašten za taj posao i na kojoj je potpis vlastodavca ovjeren u skladu sa zakonom.

Član 301.

Osnivački akt društva s ograničenom odgovornošću obavezno sadrži:

- 1) ime i prezime i adresu prebivališta ili firmu i sjedište osnivača;
- 2) firmu, sjedište i djelatnost društva;
- 3) iznos osnovnog kapitala društva, iznos uloga u novcu, opis i vrijednost

- uloga u stvarima i pravima, broj i visina udjela članova;
- 4) prava i obaveze članova društva;
 - 5) postupak u slučaju kada neko od osnivača ne uplati svoj ulog do ugovorenog roka ili ne ispuni drugu obavezu;
 - 6) iznos troškova osnivanja, odnosno procijenjeni iznos svih troškova plaćenih od strane društva;
 - 7) način izmirenja troškova osnivanja društva;
 - 8) imenovanje lica ovlaštenih za vođenje poslovanja i zastupanje društva i prijavu za upis osnivanja društva u registar društava;
 - 9) posljedice neuspjelog osnivanja;
 - 10) posebnu odredbu ako se društvo osniva na određeno vrijeme.

3. Osnovni kapital

Član 302.

Osnovni kapital društva sa ograničenom odgovornošću s jednim ili više osnivača iznosi najmanje 1.000 (hiljadu) KM, ako drugim zakonom nije određeno drugačije.

Vrijednost pojedinačnog uloga ne može biti manja od 100 (stotinu) KM.

Ulozi u novcu ne mogu zajedno biti manji od iznosa iz stava 1. ovog člana.

Ulozi u stvarima i pravima moraju biti u cijelosti uneseni u društvo do dana podnošenja prijave za upis osnivanja društva u registar društava, tako da društvo može njima trajno i slobodno raspolagati.

Do dana podnošenja prijave za upis osnivanja društva u registar društava mora biti uplaćena najmanje polovina uloga u novcu, ali ne manje od iznosa iz stava 1. ovog člana.

Član 303.

Osnivačkim aktom može se odrediti i obaveza člana da u korist društva izvrši određenu činidbu čija vrijednost se može novčano izraziti.

U slučaju iz stava 1. ovog člana, osnivačkim aktom se moraju odrediti vrsta, sadržaj i rok činidbe, kriteriji za određivanje njene vrijednosti i ugovorna kazna do visine vrijednosti činidbe, za slučaj neispunjenja ili neurednog ispunjenja činidbe.

Član 304.

Troškove osnivanja društva snose osnivači srazmjerno svojim udjelima, ako ugovorom nije određeno drugačije.

Troškovi osnivanja ne mogu biti plaćeni iz osnovnog kapitala, niti se mogu kao ulog pripisati osnovnom kapitalu.

4. Statut

Član 305.

Društvo s ograničenom odgovornošću ima statut.

Statut društva donose osnivači, u roku određenom osnivačkim aktom, koji ne može biti duži od 60 dana od dana upisa osnivanja društva u registar društava.

Statutom društva obavezno se uređuje:

- 1) firma i sjedište;
- 2) djelatnost;
- 3) iznos osnovnog kapitala i visina udjela svakog člana;
- 4) vođenje poslovanja i zastupanje društva;
- 5) način utvrđivanja i diobe dobiti i pokrića gubitka;
- 6) prava i obaveze članova;
- 7) organizacija društva;
- 8) upravljanje i način donošenja odluka, sastav, način imenovanja i razrješenja, ovlaštenja i odgovornosti organa društva, ako se formiraju;
- 9) način informiranja članova o poslovanju društva i vođenja knjige udjela;
- 10) način promjene visine osnovnog kapitala;
- 11) način pristupanja društvu i prestanka članstva u društvu;
- 12) prestanak društva;
- 13) postupak izmjena i dopuna statuta.

5. Upis u registar društava

Član 306.

Uz prijavu za upis osnivanja društva s ograničenom odgovornošću u registar društava prilažu se u izvorniku ili ovjerenom prepisu:

- 1) osnivački akt;
- 2) dokaz o izvršenoj uplati uloga u novcu;
- 3) izvještaj o procjeni vrijednosti i isprave o unosu uloga u stvarima i pravima;
- 4) spisak sa ličnim podacima članova uprave i nadzornog odbora, ako se on imenuje, sa njihovim izjavama o prihvatanju dužnosti.

II - PRAVA I OBAVEZE ČLANOVA

1. Uplata uloga

Član 307.

Član društva dužan je u roku i na način određen osnivačkim aktom, statutom i odlukama skupštine društva izvršiti uplatu uloga.

Obaveza iz stava 1. ovog člana ne može se prebiti sa bilo kojim potraživanjem člana prema društvu ili drugim članovima društva, niti se ulog može povući samovoljno.

Član društva koji je kao ulog unio stvari ili prava ne može na njima pridržati nikakvo pravo niti društvu nametnuti ograničenja.

Društvo ne može uplatu uloga odgoditi, ne može člana osloboditi obaveze uplate, niti na ime uplate uloga primiti nešto drugo osim onoga što je ugovoreno.

Član 308.

Član društva koji ne izvrši uplatu uloga u ugovorenom roku dužan je platiti zateznu kamatu određenu ugovorom, i naknaditi društvu i drugim članovima štetu koju pretrpe usljed njegove docnje.

Uprava društva će člana koji obavezu uplate uloga nije izvršio 60 dana po isteku ugovorenog roka pismeno obavijestiti da je isključen iz društva.

Isključeni član društva gubi sva prava iz udjela i davanja učinjenih na ime uloga, ali ostaje obavezan izvršiti uplatu uloga u cijelosti, zatezних kamata i naknade štete po osnovu neblagovremene uplate.

Društvo može putem suda tražiti ispunjenje obaveze člana društva.

Član 309.

Udio isključenog člana uprava društva može izložiti prodaji ako ga, uz saglasnost isključenog člana, ne otkupi jedan ili više članova društva.

Iz prihoda od prodaje udjela, umanjenog za troškove prodaje udjela, zatezne kamate i naknade štete zbog zadocnjenja i zaostalih uplata uloga, društvo isplaćuje isključenog člana, do iznosa izvršenih uplata.

2. Odgovornost članova i prethodnika

Član 310.

Za iznos koji isključeni član nije uplatio na ime uloga, sa zateznom kamatom zbog zadocnjenja, društvu odgovaraju i prethodnici isključenog člana koji su u knjigu udjela bili upisani kao članovi društva u toku posljednje tri godine prije upućivanja poziva za uplatu isključenom članu.

Društvo će preporučenom pošiljkom uputiti neposrednom prethodniku isključenog člana poziv na uplatu u roku od najviše 30 dana, i istovremeno o tom pozivu i roku na isti način obavijestiti ranije prethodnike, koji odgovaraju ukoliko njihovi sljednici ne izvrše uplatu.

Prethodnik koji plati zaostali iznos stiče udio isključenog člana ako taj udio nije prodat odnosno unovčen u skladu sa odredbama člana 309. ovog zakona.

Član 311.

Uprava društva može po svom izboru provesti prvo postupak iz člana 306., a zatim iz člana 309. ovog zakona ili obrnuto, bez obzira da li je isključeni član tužen, a odgovornost prethodnika smanjuje se za iznos ostvaren prodajom udjela ili tužbom protiv isključenog člana.

Ukoliko udio nije naplaćen u cijelosti postupkom iz stava 1. ovog člana, ili ni jedan od tih postupaka nije pokrenut u roku od šest mjeseci od dana isključenja, razliku do pune vrijednosti udjela isključenog člana dužni su platiti ostali članovi društva u međusobnom srazmjeru njihovih udjela, izuzevši člana koji je udio stekao u skladu sa odredbama člana 308. ovog zakona.

Iznos koji se u slučaju iz stava 2. ovog člana ne može naplatiti od pojedinih članova, naplatit će se od ostalih članova u međusobnom srazmjeru njihovih udjela.

Ako u slučaju iz stava 2. ovog člana udio nije prethodno prodat, članovi društva stiču pravo na dio dobiti i dio imovine preostale po likvidaciji koji pripada pokrivenom udjelu, srazmjerno učešću u pokriću iznosa do pune vrijednosti udjela.

Član 312.

Za iznos neplaćenog dijela uloga koji je potreban za namirenje stečajnih povjerilaca, i bez prethodno provedenih postupaka iz čl. 308. i 309. ovog zakona, odgovaraju solidarno članovi društva u stečaju i prethodnici čiji su sljednici u toku posljednje dvije godine prije otvaranja i u toku stečaja bili uredno prijavljeni za upis u knjigu udjela, uz pravo međusobnog regresa za dio izvršene uplate koji prelazi srazmjerno pripadajući iznos obaveze.

Ukoliko se postupak iz čl. 307. do 310. provodi radi izmirenja neblagovremene uplate povećanja osnovnog kapitala, ne odgovaraju oni prethodnici koji su glasali protiv odluke o povećanju osnovnog kapitala ili u vrijeme njenog donošenja nisu bili članovi društva.

3. Udjeli

Član 313.

Udio člana društva je srazmjeran učešću njegovog uloga u osnovnom kapitalu.

Svaki član društva ima jedan udio.

Udio člana društva se povećava kad uplati novi ulog ili stekne udio drugog člana.

Kada član društva stekne udio drugog člana, prava trećih lica i posebna prava ili obaveze člana vezane za raniji ili naknadno stečeni udio ne obuhvataju ostatak udjela.

Član 314.

Uprava društva dužna je voditi knjigu udjela na način kojim se osigurava tačna i potpuna evidencija o članovima društva i njihovim udjelima.

Uprava društva dužna je, najkasnije osam dana od dana upisa osnivanja društva u registar društava, uspostaviti knjigu udjela u koju obavezno unosi:

- 1) ime i prezime ili firmu i adresu prebivališta ili sjedišta članova društva;
- 2) vrstu i iznos ugovorenog uloga i uplaćeni iznos;
- 3) posebna prava i obaveze vezani za udio.

Punovažan je svaki akt savjesne treće osobe koji je zasnovan na pouzdanju u tačnost upisa u knjigu udjela.

Član 315.

Uprava društva dužna je odmah upisati svaku izmjenu podataka upisanih u knjigu udjela.

Uprava društva dužna je prijaviti za upis u registar društava promjene u knjizi udjela.

Uprava društva dužna je svake godine podnijeti registru društava spisak članova društva sa visinom njihovih ugovorenih i uplaćenih uloga, najkasnije 30 dana po isteku zakonom utvrđenog roka za sačinjavanje godišnjeg obračuna.

4. Prenos udjela

Član 316.

Udjeli u društvu su prenosivi.

Prenos udjela vrši se pismenim ugovorom i nasljeđivanjem.

Udjeli za koje je vezana ugovorena obaveza dodatne činidbe ni u kom slučaju ne mogu se prenijeti bez izričite pismene saglasnosti društva.

Član 317.

Članovi društva imaju pravo preče kupnje udjela.

Član društva koji prodaje udio dužan je u pismenoj formi preko uprave društva obavijestiti ostale članove o cijeni i drugim uslovima prodaje.

Ako niko od članova u pismenoj formi preko uprave društva ne prihvati ponudu za kupnju, ili izjavi interes a posao ne bude zaključen, u roku od 30 dana, član može svoj udio prodati trećim licima pod uslovima koji ne mogu biti povoljniji od ponude iz stava 2. ovog člana.

Kada više članova društva izjavi interes za kupnju, a ne postignu sporazum ko će preuzeti udio ili u kojim omjerima će više njih preuzeti udio, ili saglasno izjave da se ne žele međusobno nadmetati u pogledu cijene, udio će otkupiti tako što će ga podijeliti srazmjerno međusobnom odnosu njihovih uplaćenih uloga.

Članovi društva imaju pravo preče kupnje i kada se udio prodaje u izvršnom postupku.

Član 318.

Član društva ili društvo može tužbom kod suda zahtijevati dozvolu prenosa udjela ako društvo odbije dati saglasnost za prenos udjela članu koji je ulog u cijelosti uplatio, ili član koji je udio ponudio na prodaju bez opravdanog razloga odbije prenijeti udio na lice koje mu društvo imenuje.

Kada sud donese odluku kojom dozvoljava prodaju udjela, društvo ima pravo u roku od 30 dana od dana dostavljanja odluke obavijestiti člana da dopušta da, uz iste uslove, dopušta prodaju drugom licu koje je te uslove prihvatilo.

Član 319.

Kada se udio za čiji prenos je potrebna saglasnost društva prodaje u izvršenju ili stečaju, sud je dužan procijeniti udio i obavijestiti društvo, povjerioce koji su dobili dozvolu prinudnog izvršenja putem suda i lica kojima prema knjizi udjela pripada neko stvarno pravo na tom udjelu.

Udio će se prodati po odredbama zakona o izvršenju ili zakona o stečaju bez saglasnosti društva, ako drugi član društva ili treće lice koje društvo prihvata ne preuzme udio po isteku 15 dana od dana kada je društvo obaviješteno za ponudenu cijenu koja dostiže procjenu suda ili višu cijenu preuzimanja.

Član 320.

Ako su više lica vlasnici jednog udjela, zajednički ostvaruju prava i solidarno odgovaraju za obaveze koji se odnose na taj udio.

Ako vlasnici udjela ne odrede zajedničkog zastupnika, pravne radnje poduzete od strane društva prema jednom od njih djeluju prema svima.

Član 321.

Naslijeđivanje udjela ne može se ograničiti.

Član 322.

Udio u društvu može se dijeliti na idealne dijelove i tako prenositi u slučaju naslijeđivanja i prenosa na druge članove društva i drugim slučajevima izričito utvrđenim ugovorom ili statutom, uz pismenu saglasnost društva, ali ne prije isteka jedne godine od dana upisa osnivanja društva u registar društava.

Član 323.

Prenos i prijelaz udjela proizvodi pravni učinak prema društvu od trenutka upisa u knjigu udjela.

Ako nije upisan u knjigu udjela, prenos i prijelaz udjela proizvodi pravni učinak prema društvu od dana zaključivanja pravnog posla ili pravosnažnosti odluke o naslijeđivanju.

5. Sticanje i zalog vlastitih udjela

Član 324.

Društvo može steći vlastiti udio koji je u cijelosti uplaćen.

Društvo ne može sticati vlastite udjele na teret osnovnog kapitala.

Član 325.

Društvo može uzeti u zalog vlastiti udio koji je u cjelosti uplaćen, ako je iznos potraživanja društva u cijelosti osiguran tim zalogom i ako ukupna vrijednost vlastitih udjela uzetih u zalog nije veća od polovine osnovnog kapitala društva.

6. Dobit

Član 326.

Dobit se dijeli među članovima društva u srazmjeri sa visinom udjela, ako drugačije nije ugovoreno.

Član 327.

Povrat iznosa isplaćenog članu društva na ime dobiti može se zahtijevati jedino kada usljed isplate dobiti društvo nije u mogućnosti ispuniti obaveze prema trećim licima, i to do iznosa potrebnog za namirenje povjerilaca.

Zahtjev za povrat isplaćene dobiti u smislu stava 1. ovog člana zastarijeva u roku od tri godine od dana isplate.

7. Istupanje i isključenje člana

Član 328.

Ugovorom ili statutom utvrđuju se uslovi, postupak i posljedice istupanja iz društva.

Član društva ima pravo tužbom kod suda tražiti istupanje iz društva, ako su mu ostali članovi ili organi društva prouzrokovali štetu ili je spriječen da ispunjava svoje obaveze, ili mu društvo nameće nesrazmjerne obaveze.

Član 329.

Član može biti isključen iz društva iz razloga i u postupku koji su unaprijed određeni ugovorom ili statutom društva.

Odluka o isključenju dostavlja se članu u pismenoj formi, uz navođenje razloga za isključenje.

Član koji je isključen iz društva može pobijati odluku o isključenju tužbom kod suda u roku od 30 dana od dana kada mu je odluka dostavljena.

Član 330.

Istupanjem i isključenjem iz članstva u društvu prestaju prava koja iz tog članstva proizlaze.

Član koji je istupio i član koji je isključen ima pravo na nadoknadu tržišne vrijednosti udjela na dan prestanka članstva.

Ako je ulog člana bio u obliku prava korištenja određene stvari, ona će se vratiti članu po proteku roka određenog ugovorom ili statutom, koji ne može biti duži od tri mjeseca.

Po isteku roka iz stava 3. ovog člana, društvo ima pravo koristiti stvar dok bivši član ne ispuni obaveze prema društvu.

III - UPRAVLJANJE

1. Skupština društva

Član 331.

Društvo ima skupštinu, koju čine svi članovi društva.

Ukupan iznos osnovnog kapitala društva predstavljen je u skupštini sa 100 glasova, a član društva ima broj glasova srazmjeran njegovom udjelu u osnovnom kapitalu društva.

Ugovorom ili statutom može se odrediti da se o svim ili pojedinim pitanjima odlučuje bez sazivanja skupštine, pismenim glasanjem.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, članovima društva se dostavljaju pismeni prijedlozi s obrazloženjem i ostavlja rok za odgovor najmanje 15 dana, a za člana koji se ne izjasni u pismenom obliku smatra se da je glasao protiv prijedloga.

Skupština obavezno odlučuje o godišnjem obračunu, raspodjeli dobiti i pokriću gubitka.

U društvu sa ograničenom odgovornošću sa jednim članom, ovlaštenja skupštine vrši član društva.

Član 332.

Skupštinu društva saziva:

1) uprava ili nadzorni odbor;

2) član ili članovi čiji udjeli čine najmanje desetinu osnovnog kapitala.

Uprava ili nadzorni odbor su dužni sazvati skupštinu najmanje jednom godišnje, i u toku godine kada društvo ostvari gubitak veći od petine osnovnog kapitala prema posljednjem godišnjem obračunu.

Poziv za skupštinu dostavlja se preporučenom pošiljkom, najmanje 15 dana prije datuma održavanja, ako ugovorom ili statutom društva nije drugačije određeno.

U pozivu se određuje dnevni red i dostavljaju materijali za svaku tačku dnevnog reda.

Član ili članovi društva čiji udjeli čine desetinu osnovnog kapitala imaju pravo izvršiti dopunu dnevnog reda, u roku od osam dana od dana prijema poziva za skupštinu.

Član 333.

Skupština može odlučivati ako su, lično ili putem punomoćnika, zastupljeni članovi čiji udjeli čine polovinu osnovnog kapitala društva.

Ako nije postignut kvorum iz stava 1. ovog člana, skupština se saziva sa istim dnevnim redom najkasnije za 15 dana od prvobitno zakazanog dana održavanja.

U slučaju iz stava 2. ovog člana skupština može odlučivati ako su zastupljeni udjeli koji čine petinu osnovnog kapitala društva.

Član 334.

Član društva ima pravo pobijati odluku skupštine protiv koje je glasao, tužbom kod nadležnog suda u roku od 30 dana od dana donošenja odluke.

2. Uprava društva

Član 335.

Poslovanje društva vodi i društvo zastupa uprava.

Upravu čine jedno ili više lica, koja ne moraju biti članovi društva, imenovanih na način i za period utvrđen osnivačkim aktom ili statutom društva.

Kada uprava ima više članova, osnivačkim aktom ili statutom se uređuju njihova ovlaštenja i odgovornosti.

3. Nadzor

Član 336.

Ugovorom ili statutom može se odrediti da društvo s ograničenom odgovornošću ima nadzorni odbor.

Nadzorni odbor obavezno je imati društvo koje ima više od deset članova i društvo koje ima osnovni kapital u iznosu većem od 1.000.000 KM i najmanje dva člana.

Član 337.

Član društva koje nema nadzorni odbor ima pravo da neposredno nadzire poslovanje društva, poslovne knjige i spise, zalihe i blagajničko poslovanje i sačini bilans društva za svoje potrebe.

4. Zaštita prava manjine i revizija

Član 338.

Član ili grupa članova društva čiji udjeli čine desetinu osnovnog kapitala mogu tražiti od suda da odredi vanjskog revizora.

Sud će imenovati revizora ako predlagači učine vjerovatnim da je učinjena ozbiljna povreda zakona, ugovora ili statuta društva.

Naknadu troškova revizije dužni su predujmiti predlagači, ako sud ne odredi da društvo uplati predujam.

Član 339.

Član društva koji je tražio reviziju ne može u toku revizije prenijeti svoj udio bez saglasnosti društva.

Član 340.

Revizor dostavlja izvještaj sudu.

Ako se strane drugačije ne dogovore, visinu naknade revizora određuje sud.

Član 341.

Sud može, na osnovu nalaza revizije, naložiti društvu da u određenom roku održi skupštinu koja će razmotriti izvještaj revizora.

Član 342.

Član društva ima pravo tražiti da društvo podnese zahtjev prema članovima uprave i nadzornog odbora za naknadu štete prouzrokovane povredom zakona, ugovora ili statuta društva.

Kada je u društvu odbijen prijedlog da se podnese zahtjev za naknadu štete prema članovima uprave i nadzornog odbora ili ako o takvom prijedlogu nije blagovremeno odlučeno, član društva ima pravo tužbom kod suda zahtijevati naknadu štete društvu, u roku od 90 dana od dana kada je prijedlog odbijen ili od kada je propušteno donošenje odluke.

U toku spora iz stava 1. ovog člana, tužitelji ne mogu bez saglasnosti društva raspolagati svojim udjelima.

IV - POVEĆANJE I SMANJENJE OSNOVNOG KAPITALA

1. Povećanje osnovnog kapitala

Član 343.

Osnovni kapital povećava se na osnovu odluke skupštine društva s ograničenom odgovornošću, uplatom ili unošenjem novih uloga.

Članovi društva imaju pravo prvenstva uplate novih uloga, u srazmjeri svojih udjela u osnovnom kapitalu, u roku od 30 dana od dana donošenja odluke o povećanju osnovnog kapitala, ako osnivačkim aktom ili statutom nije drugačije određeno.

Lice koje pristupa društvu, potpisuje izjavu da prihvata sve obaveze i prava utvrđene ugovorom i statutom.

Društvo ne može davati zajmove, kredite ili obezbjeđenja za sticanje svojih udjela.

U postupku restrukturiranja ili finansijske konsolidacije društva novi udjeli mogu se sticati i nad rugi način, ukoliko je to propisano posebnim zakonom.

Član 344.

Povećanje osnovnog kapitala iz rezervi može se vršiti ako finansijski izvještaj i izvještaj revizora za posljednju poslovnu godinu utvrđuje da nema nepokrivenog gubitka.

Povećanje osnovnog kapitala društva iz rezervi vrši se povećanjem nominalnih iznosa udjela.

2. Smanjenje osnovnog kapitala

Član 345.

Osnovni kapital društva može se smanjiti odlukom skupštine društva, u skladu sa ovim zakonom, osnivačkim aktom i statutom društva, ali ne ispod iznosa iz člana 302. ovog zakona.

Član 346.

Odluku o smanjenju osnovnog kapitala društvo je dužno dostaviti sudskom registru i objaviti u "Službenim novinama Federacije BiH".

Oglasom iz stava 1. ovog člana, društvo obavještava povjerioce da je spremno izmiriti obaveze ili za njih dati osiguranje.

Član 347.

Po proteku objavljenog roka za prijavu povjerilaca, podnosi se prijava za upis smanjenja osnovnog kapitala u registar društava.

Član 348.

Isplata razlike vrijednosti udjela članovima društva po osnovu smanjenja osnovnog kapitala može se vršiti nakon upisa smanjenja u registar društava.

Od dana upisa smanjenja osnovnog kapitala u registar društava prestaju obaveze uplate preostalih neplaćenih uloga.

V - PROMJENA OBLIKA I PRESTANAK DRUŠTVA

1. Promjena oblika

Član 349.

Društvo s ograničenom odgovornošću može promijeniti oblik u dioničko društvo, na osnovu odluke skupštine donesene dvotrećinskom većinom glasova svih članova društva.

Na osnovu odluke iz stava 1. ovog člana, članovi stiču dionice dioničkog društva srazmjerno njihovom učešću u osnovnom kapitalu društva s ograničenom odgovornošću.

Dioničko društvo nastalo promjenom oblika društva s ograničenom odgovornošću mora imati osnovni kapital najmanje u iznosu utvrđenom ovim zakonom.

Član 350.

Uprava društva s ograničenom odgovornošću podnosi Komisiji zahtjev za odobrenje promjene oblika u dioničko društvo, uz koji prilaže odluku skupštine o promjeni oblika i ugovor s Registrom.

Komisija je dužna donijeti odluku najkasnije 60 dana od dana prijema zahtjeva iz stava 1. ovog člana.

Na osnovu odluke Komisije o odobrenju promjene oblika, izvršit će se upis promjene oblika društva u registar društava.

2. Pripajanje i spajanje

Član 351.

Društvo s ograničenom odgovornošću može se spojiti s drugim društvom s ograničenom odgovornošću ili dioničkim društvom ili se pripojiti jednom od njih, ali ne prije isteka dvije godine od dana upisa društva u registar društava.

Član 352.

Imovinom spojenih društava upravljat će se posebno, tako da je u odnosu spojenih društava i odnosu prema povjericima odvojeno predstavljena imovina svakog od spojenih dioničkih društava.

Društvo sljednik je dužno, prema sopstvenoj procjeni, tri puta, u razmacima ne kraćim od 15 ni dužim od 30 dana, objaviti da napušta odvojeno upravljanje imovinom spojenih društava i pozvati povjerioce da, najkasnije šest mjeseci od treće objave, društvu sljednika prijave potraživanja nastala prije upisa spajanja u registar društava.

Odvojeno upravljanje imovinom spojenih društava ne smije se napustiti prije isteka roka iz stava 2. ovog člana i ispunjavanja obaveza prema povjericima, koji su od društva sljednika zahtijevali isplatu ili obezbjeđenje potraživanja.

3. Prestanak društva

Član 353.

Društvo s ograničenom odgovornošću prestaje, u skladu sa zakonom i statutom:

- 1) spajanjem, pripajanjem i podjelom;
- 2) odlukom skupštine;
- 3) odlukom suda; i
- 4) stečajem.

U društvu s ograničenom odgovornošću s jednim članom odluku o prestanku donosi član društva.

Član 354.

Odluka o prestanku društva s ograničenom odgovornošću dostavlja se registarskom sudu, najkasnije osam dana od dana donošenja.

Član 355.

Društvo s ograničenom odgovornošću prestaje odlukom suda:

- 1) po tužbi jednog ili više povjerilaca čija dospjela a neizmirena potraživanja premašuju polovinu osnovnog kapitala društva;
 - 2) ako skupština društva nije održana osam mjeseci od isteka roka za izradu godišnjeg obračuna;
 - 3) kada se i poslije izricanja kazni nastavljaju povrede zakona i drugih propisa kojim se ugrožavaju interesi povjerilaca;
 - 4) kada se stečaj završi diobom stečajne imovine;
 - 5) ako stečaj nije pokrenut jer imovina društva nije dovoljna za pokriće troškova stečajnog postupka ili se stečaj obustavi zbog nedovoljne imovine.
- Odluka suda upisuje se po službenoj dužnosti i u registar društava.

4. Likvidacija

Član 356.

Kada društvo s ograničenom odgovornošću prestane na osnovu odluke skupštine ili odluke suda, pokreće se postupak likvidacije.

U slučaju prestanka društva na osnovu odluke skupštine, likvidaciju provodi uprava društva, a u slučaju prestanka na osnovu odluke suda, likvidatora imenuje sud.

Likvidatora društva s ograničenom odgovornošću s jednim članom imenuje sud.

Član 357.

Od dana donošenja odluke o prestanku, organi društva s ograničenom odgovornošću rade u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje postupak likvidacije.

Sud može postaviti skrbnika društva, koji obavlja poslove vezane za likvidaciju, a organi društva postupaju samo po nalogu i uz saglasnost skrbnika.

Član 358.

Uprava ili likvidator društva s ograničenom odgovornošću dužni su objaviti najmanje u jednom domaćem dnevnom listu da je pokrenut postupak likvidacije, tri puta od dana donošenja odluke iz člana 356. ovog zakona, u razmacima od 15 do 30 dana.

Obavještenjem iz stava 1. ovog člana, uprava ili likvidator društva dužni su pozvati povjerioce da prijave potraživanja, najkasnije šest mjeseci od dana posljednjeg objavljivanja.

Obavještenje iz stava 1. ovog člana, uprava ili likvidator društva dužni su uputiti poznatim povjeriocima pojedinačno.

Član 359.

Likvidator je dužan, najkasnije do kraja poslovne godine u kojoj je pokrenut postupak likvidacije, sačiniti i podnijeti skupštini na odobrenje početni likvidacioni bilans.

Skupština društva s ograničenom odgovornošću dužna je istovremeno sa odobrenjem početnog likvidacionog bilansa razriješiti nadzorni odbor i upravu.

Likvidator je dužan na kraju svake poslovne godine skupštini društva podnijeti bilans stanja i bilans uspjeha i izvještaj o toku likvidacije.

Član 360.

Likvidator je dužan okončati tekuće poslove društva s ograničenom odgovornošću, naplatiti potraživanja, unovčiti ostalu imovinu i izmiriti obaveze društva.

Od članova društva koji udjele nisu platili u cjelini, likvidator će naplatiti dio srazmjeran obavezama društva.

Član 361.

Likvidator je dužan deponovati na posebnom računu novac potreban za izmirenje:

- 1) poznatih obaveza za koje se povjerioci nisu prijavili;
- 2) obaveza koje nisu dospjele;
- 3) spornih obaveza.

Po isteku godine dana od trećeg objavljivanja obavještenja iz člana 358. stav 1. ovog zakona, iz imovine preostale nakon izdvajanja iznosa iz stava 1. ovog člana, isplaćuju se članovi društva s ograničenom odgovornošću, u skladu sa osnivačkim aktom i statutom.

Ako imovina društva nije dovoljna za isplatu punog iznosa uplaćenih uloga, imovina se dijeli članovima društva srazmjerno udjelima.

Likvidator je dužan deponovati na posebnom računu pripadajuće iznose iz st. 2. i 3. ovog člana koji članovima društva nisu isplaćeni.

Član 362.

Likvidator je dužan nakon provedenih radnji iz čl. 360. i 361. ovog zakona sazvati skupštinu društva s ograničenom odgovornošću i podnijeti završni obračun.

Nakon sačinjavanja završnog obračuna, likvidator je dužan podnijeti prijavu za upis prestanka društva u registar društava.

ŠESTI DIO: KAZNE NE ODREDBE

Član 363.

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 200.000,00 KM društvo koje:

- 1) obavlja djelatnost protivno odredbama ovog zakona;
- 2) nema stvarno sjedište prema sjedištu upisanom u registar društava ili ne prijavi promjenu sjedišta za upis u registar društava ;
- 3) ima ili koristi firmu protivno odredbama ovog zakona ili u svojim poslovnim pismima i narudžbama ne navodi sve podatke u skladu s odredbama ovog zakona;
- 4) poveća osnovni kapital protivno odredbama člana 130. ovog zakona;
- 6) odobri ili prima uplate dionica u ratama protivno odredbama člana 133. ili oslobodi upisnika obaveze plaćanja upisanih dionica protivno odredbi člana 134. ovog zakona;
- 7) poveća osnovni kapital emisijom novih dionica protivno odredbi člana 139. ovog zakona;
- 8) poveća nominalnu vrijednost dionica ili emituje besplatne dionice protivno odredbama čl. 144. do 146. ovog zakona;
- 9) poveća osnovni kapital iz vlastitih sredstava protivno odredbama čl. 152. do 156. ovog zakona;
- 10) ne plati iz vlastitih sredstava razliku između cijene i nominalne vrijednosti dionica u skladu sa odredbama člana 157. ovog zakona;
- 11) smanjenjem osnovnog kapitala ugrozi izvršavanje obaveza prema povjericima, protivno odredbama člana 161. ovog zakona;
- 12) vrši isplate po osnovu smanjenja osnovnog kapitala ili odustane od emisije dionica čija nominalna vrijednost nije u cjelini plaćena, prije upisa smanjenja osnovnog kapitala u Registar emitenata, protivno odredbama člana 163. ovog zakona;
- 13) ne obavijesti povjerioce o smanjenju osnovnog kapitala, u skladu sa odredbama čl. 164. i 165. ovog zakona;
- 14) vrši otkup dionica protivno odredbi člana 165. stav 3. ovog zakona;
- 15) vrši smanjenje osnovnog kapitala protivno odredbama člana 167. ovog zakona;
- 16) ne isplati povučene dionice u roku iz člana 170. stav 2. ovog zakona;
- 17) ne otkupi ponuđene dionice u skladu sa odredbama čl. 173. i 174. ovog zakona;
- 18) poveća osnovni kapital prije izvršenog upisa smanjenja osnovnog kapitala, protivno odredbi člana 179. ovog zakona;
- 19) ne vrši izdvajanje u fond rezervi u skladu sa odredbama čl. 180. i 181. ovog zakona;
- 20) koristi fond rezervi protivno odredbama člana 182. ovog zakona;

- 21) dionice i privremenice emitovane umjesto poništenih prodaje protivno odredbama člana 192. ovog zakona;
- 22) donese odluku o isplati protivno odredbama člana 196. stav 1. ovog zakona;
- 23) ako isključi ili ograniči pravo preče kupnje dionica protivno odredbi člana 203. Zakona;
- 24) ne omogući dioničaru ili ponuomoćniku uvid u isprave u skladu sa odredbama čl. 204. i 235. ovog zakona;
- 25) direktno ili indirektno upiše vlastite dionice ili stekne vlastite dionice protivno odredbama čl. 213. do 215. ovog zakona;
- 26) daje ili garantuje avanse, zajmove i kredite protivno odredbi člana 225. ovog zakona;
- 27) ne čuva isprave u skladu sa odredbom člana 242. stav 1. ovog zakona;
- 28) ima nadzorni odbor sastavljen protivno odredbama člana 248. ovog zakona;
- 29) ne osigura odvojeno upravljanje imovinom spojenog ili pripojenog društva u skladu sa odredbom čl. 351. i 352. ovog zakona;
- 30) ne vodi knjigu udjela u skladu sa odredbama čl. 314. i 315. ovog zakona;
- 31) nema nadzorni odbor u slučajevima iz člana 336. stav 2. ovog zakona;
- 32) ne održi skupštinu po nalogu suda u slučaju iz člana 341. ovog zakona;
- 33) poveća osnovni kapital protivno odredbama člana 344. ovog zakona,
- 34) odluku o smanjenju osnovnog kapitala ne dostavi registru društava ili ne objavi, u skladu sa odredbama člana 346. ovog zakona.

Član 364.

Za prekršaj iz člana 363. ovog zakona kaznit će se i odgovorno lice u društvu novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 3.000,00 KM.

Član 365.

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 3.000,00 KM predsjednik i članovi nadzornog odbora društva koji:

- 1) ne sazove skupštinu u slučaju iz člana 185. stav 1. ovog zakona;
- 2) ne prijavi nadzornom odboru kupovinu dionica nove emisije u slučaju iz člana 202. ovog zakona;
- 3) ne obavijesti dioničare o sticanju vlastitih dionica, u skladu sa odredbama čl. 215. i 221. ovog zakona;
- 4) ne objavi obavještenje o prijedlozima dioničara u skladu sa odredbama člana 231. ovog zakona;
- 5) ne objavi obavještenje o ponovnom sazivanju skupštine u skladu sa odredbama člana 233. ovog zakona;
- 6) ne sazove skupštinu radi razmatranja godišnjeg finansijskog izvještaja, u roku iz člana 236. stav 2. ovog zakona;
- 7) ne sazove skupštinu radi ponovnog odlučivanja u skladu sa članom 240. ovog zakona;
- 8) postupaju protivno odredbama člana 258. i člana 252. stav 4. ovog zakona.

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 3.000,00 KM sekretar društva koji:

- 1) ne postupi prema zaduženju iz člana 232. stav 5. ovog zakona i
- 2) ne sazove konstituirajuću sjednicu nadzornog odbora u skladu sa članom 250. stav 4. ovog zakona.

Član 366.

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 3.000,00 KM direktor i član uprave društva koji:

- 1) ne prijavi nadzornom odboru kupovinu dionica nove emisije u slučaju iz člana 214. ovog zakona;
- 2) ne prijavi nadzornom odboru finansijski interes ili sudjeluje u poslovnom odnosu, protivno odredbama člana 267. ovog zakona.
- 3) u roku ne postupi po odredbama člana 368. ovog zakona.

Član 367.

Za prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50,00 KM do 3.000,00 KM lice koje:

- 1) u društvu osnuje ili organizuje osnivanje organizacija, ili provodi aktivnosti protivno odredbama člana 43. ovog zakona.

SEDMI DIO: PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 368.

Sva privredna društva, uključujući i ona sa učešćem državnog kapitala u vlasničkoj strukturi, dužna su oblik, firmu, osnovni kapital i statut uskladiti sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu.

Član 369.

Danom početka primjene ovog zakona, prestaje da važi Zakon o privrednim društvima Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08, 88/08, 7/09, 63/10 i 75/13).

Član 370.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Federacije BiH.

OBRAZLOŽENJE UZ NACRT ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

I – USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana III. 1. b), koji je izmjenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI Ustava Federacije Bosne i Hercegovine prema kojoj je u isključivoj nadležnosti Federacije Bosne i Hercegovine utvrđivanje ekonomske politike, uključujući planiranje i obnovu, te politiku korištenja zemljišta na federalnom nivou.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je svojim Programom rada za period 2012. – 2014. kao strateški prioritet identifikovala intenziviranje privrednog razvoja, te utvrdila da će naglasak u ovom period biti na jačanju domaćeg tržišta i uklanjanju barijera. Između ostalog, neophodno je preduzeti snažne mjere na smanjenju administrativnih barijera i opterećenja privrednim subjektima, prije svega u oblasti otpočinjanja poslovanja (registracija firme itd.). U skladu sa postavljenim ciljevima u oblasti poslovanja i funkcionisanja privrednih društava neophodno je usvojiti i nove evropske standarde korporativnog upravljanja. Istovremeno moraju se ustanoviti efikasni mehanizmi za praćenje primjene tih standarda.

U cilju unapređenja ekonomskog prostora Federacije Bosne i Hercegovine neophodno je sprovesti brojne aktivnosti na usklađivanju poslovnog okruženja. Poslovno okruženje u Federaciji Bosne i Hercegovine karakteriziraju brojna regulatorna ograničenja, zastarjeli, nejasni i neprimjenjivi propisi, te sporost u postupanju nadležnih organa. Ovim se značajno usporava proces ukupnog ekonomskog razvoja, a između ostalog i nameću značajni ekonomski troškovi privrednim subjektima.

Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, br. 23/99, 45/00, 2/02, 6/02, 29/03, 68/05, 91/07, 84/08, 88/08, 7/09, 63/10 i 75/13) je sistemski zakon koji reguliše ove oblasti čija je implementacija direktno povezana za ostvarenjem postavljenih ciljeva Vlade Federacije Bosne i Hercegovine. Zakon je u primjeni od 1999. godine i od tada do danas je pretrpio niz izmjena i dopuna.

U periodu od 2000. do 2010. godine trećina ukupnog teksta zakona je izmijenjena, odnosno u 100 članova su izvršene materijalne izmjene i dopune, 18 članova je brisano, tri nova člana su uvedena, a izvršene su i brojne tehničko-terminološke korekcije. Značajnije izmjene su izvršene tokom 2003. godine, pogotovo uzimajući u obzir obim, te sam pristup usvajanju izmjena i njihovo pravno-sistemsko dejstvo. Te izmjene su temeljene na usklađivanju zakona s principima Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), direktivama Evropske unije (EU), a u određenoj mjeri je izvršeno i približavanje potrebama poslovne prakse prema dotadašnjim iskustvima.

Iako je pretrpio brojne izmjene i dopune, te je prijedlog prečišćenog teksta dostavljen na nadležno postupanje zakonodavno-pravnim komisijama oba doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine još 2009. godine, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine do danas nije utvrdio prečišćeni tekst ovog zakona.

Imajući u vidu značaj ovog zakona u postizanju napretka i ispunjavanju zahtjeva vezanih za proces približavanja Evropskoj Uniji, revizija i izmjene postojećeg Zakona o privrednim društvima su identificirane kao jedan od preduslova obuhvaćenih stand by aranžmanom sa Međunarodnim montarnim fondom (MMF). Također, Zakon o privrednim društvima kao sistemski zakon, predstavlja i jedan od elemenata matrice za pregovore oko novog zajma Svjetske banke vezanog za budžetsku podršku unapređenju razvojnih politika u Bosni i Hercegovini. Akcenat se u oba slučaja stavlja, između ostalog na poslovno okruženje pri čemu je cilj privlačenje što većeg broja investicija, kako domaćih, tako i stranih, a kojima će se podržati srednjoročni ekonomski rast. Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je opredjeljena da nastavi ulagati napore s ciljem pojednostavljenja postupaka i jačanja transparentnosti u ovoj oblasti.

S tim u vezi, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je po zaključku Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u oktobru 2012. godine formiralo međuresornu radnu grupu koju čine i predstavnici Federalnog ministarstva pravde, Federalnog ministarstva finansija, Federalnog ministarstva okoliša i turizma, Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Federalnog ministarstva trgovine, Federalnog ministarstva prometa i komunikacija, te Federalnog ministarstva razvoja, obrta i poduzetništva. Grupa je u svom radu, uz tehničku pomoć Međunarodne finansijske korporacije (IFC), članice Grupacije Svjetske banke pripremila Izvještaj o analizi uticaja propisa zasnovan na važećim odredbama Zakona o privrednim društvima. Analizirane su tri oblasti regulisane ovim Zakonom – registracija društava i početak obavljanja djelatnosti, upravljačke strukture društva, te način funkcionisanja povezanih društava.

Pomenutom analizom, te dosadašnjom primjenom odredbi važećeg Zakona o privrednim društvima u praksi uočeno je da one imaju određeni broj značajnih nedostataka koji negativno djeluju na nesmetan rad i funkcionisanje organa upravljanja i poslovanje privrednih društava, a što bez sumnje negativno djeluje na cjelokupan poslovni ambijent i privlačenje novih investicija.

Imajući sve ovo u vidu nametnula se potreba izrade potpuno novog Zakona o privrednim društvima.

III – OBRAZLOŽENJE NAJZNAČAJNIJIH PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Razlozi za donošenje ovog zakona sadržani su u potrebi stvaranja pretpostavki za unapređenje poslovnog okruženja kojim bi se omogućilo lakše osnivanje i poslovanje privrednih društava, jasnije definisala uloga i nadležnosti upravljačkih struktura u društvima, te unaprijedile i precizirale odredbe vezane za uspostavljanje i funkcionisanje povezanih društava.

U dijelu koji se odnosi na registraciju i početak obavljanja djelatnosti, Bosna i Hercegovina, odnosno Federacija Bosne i Hercegovine u svim istraživanjima se

nalazi na dnu ljestvice u segmentu jednostavnog i jeftinog pokretanja poslovanja. Bosna i Hercegovina je u protekle dvije godine na 162. mjestu u Izvještaju Svjetske banke "Doing Business", od svih ekonomija Jugoistočne Europe na pretposljednem mjestu. Postupak upisa poslovnog subjekta u Registar društava u Federaciji Bosne i Hercegovine poslovni sektor košta u prosjeku oko 3 miliona KM. Pri tome se strani investitori sve rjeđe odlučuju na pokretanje poslovanja u Federaciji Bosne i Hercegovine, upravo zbog komplikovanog procesa i nejasnih propisa.

U oblasti korporativnog upravljanja trenutni zakonski okvir predviđa dvodomno upravljanje, tj. razdvojenost između nadzornog odbora i uprave. Iako postoje određena kretanja i izmjene u načinu upravljanja u okruženju, Federacija Bosne i Hercegovine u skladu sa preporukama iz Izvještaja o analizi procjene uticaja propisa, bi trebala pri dvodomnom sistemu, u skladu sa kontinentalno-evropskim standardnim oblikom upravljanja, imati u vidu potrebu jasnog razdvajanja između strateškog upravljanja i nadzora (nadzorni odbor) i menadžmenta (uprave) privrednog društva. S tim u vezi, neophodno je bilo izvršiti dorade u rješenjima sadržanim u ovom zakonu.

Domaće vlasti su, u skladu sa članovima 70. i 87. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, dužne uspostaviti saradnju u pogledu postepenog usklađivanja postojećih zakona i budućeg zakonodavstva s pravnom tečevinom Unije, ali i ojačati provođenje ekonomske reforme, s ciljem jačanja privrede, poslovnog okruženja i ekonomskih politika. Cilj je, između ostalog, omogućiti slobodno i jednostavno upsostavljanje i registraciju privrednih društava, jačanje efikasnosti i konkurentnosti društava, jačanje kapaciteta za prekograničnu saradnju, te modernizacija zakona, principa registracije, poslovanja, korporativnog upravljanja.

U dijelu I Zakona, članom 6., nakon obavljenih konsultacija sa predstavnicima Federalne uprave za inspeksijske poslove, propisuje se način početka obavljanja djelatnosti. Društvo može obavljati sve zakonom propisane djelatnosti, pri čemu se za djelatnosti gdje je izričito potrebna prethodna saglasnost ili dozvola nadležnog organa, propisuje da je naležni organ dužan donijeti propise kojim se regulišu ti uslovi.

Članom 10., uređuje se pitanje osnivanja podružnica privrednih društava, na način da se osnivanje podružnica na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine omogućava i domaćim i stranim privrednim društvima s tim da je predviđeno da se podružnica registruje u skladu sa Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, br. 27/05, 68/05 i 43/09). Ovom izmjenom prihvata se i jedna od preporuka Vijeća stranih investitora u Bosni i Hercegovini, te se ujedno vrši usklađivanje Zakona o privrednim društvima sa članom 51. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju kojim je utvrđeno da će Bosna i Hercegovina u pogledu poslovnog nastanjivanja društava Zajednice na teritoriji Bosne i Hercegovine odobriti tretman koji nije manje povoljan od tretmana koji daje vlastitim društvima, a što uključuje i osnivanje podružnica, kao i usklađivanje sa odgovarajućim zakonima u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu. Obzirom da je predloženom izmjenom predviđeno da podružnicu mogu osnovati i strana privredna društva, odnosno privredna društva koja nisu upisana u registru poslovnih subjekata koji vode domaći sudovi, to je potrebno izvršiti i odgovarajuće izmjene Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Članom 16., preciziraju se odredbe vezane za upotrebu naziva i vlastitih imena, odnosno predviđa se nadležnost organa uprave za odobrenje upotrebe naziva.

Članom 19., uvodi se načelo prvenstva prilikom upisa firme, s ciljem zaštite osnivača i jačanja konkurentnosti. Ovom odredbom se rješavaju situacije gdje nekoliko osnivača podnosi prijavu za osnivanje s istim bitnim sastojcima, poput oznaka, uslužnih znakova i slično.

Članovima 24. i 25., preciziraju se odgovornosti i obaveze lica sa ovlaštenjima za zastupanje, odnosno precizira se u kojim slučajevima su odgovorna za štetu koja nastane prekoračenje ovlaštenja, te u kojim slučajevima se ne smatraju odgovornim.

Članovima 32. – 37., definišu se lica koja imaju posebne dužnosti prema društvu. Posebno se tretira pitanje ličnog interesa, definiše se kada nastaje lični interes, te ko se smatra članom porodice u pravnom poslovanju društva. Također se precizira na koji način nastaje i sankcioniše se sukob interesa u poslovanju društava. Ovim odredbama se doprinosi pravnoj sigurnosti, smanjuje se mogućnost koruptivnih radnji, te se predviđa i mogućnost sankcionisanja istih.

Članovima 51. do 59, preciziraju se odredbe vezane za povezana društva, preciziraju se definicije, te se unapređuje dio koji se odnosi na poslovno udruženje, odnosno ekonomsku interesnu grupaciju. Pravilo je da svaki poslovni subjekt samostalni pravni i ekonomski entitet koji nastupa na tržištu poslovanjem ostvaruje dobit. Međutim, u poslovnom svijetu je tendencija sve većeg povezivanja poslovnih subjekata, tako da su privredna društva uglavnom povezana. Pod povezanim društvima smatraju se pravno samostalna društva koja su povezana kapitalom i/ili poduzetničkim ugovorom. Ekonomske interesne grupacije/poslovno udruživanje se temelji na Uredbi 2137/85 koja je stupila na snagu 1989. Godine. Od tada do danas su registrovana 2072 takva udruženja, pri čemu je ovakav oblik povezivanja od velikog značaja za mala i srednja preduzeća koja žele učestvovati u projektima na području EU, te drugim međunarodnim tržištima, čime se doprinosi jačanju njihove konkurentnosti.

Članovima 60. do 63., definiše se postojanje i način funkcionisanja Registra društava. U dosadašnjim odredbama Zakona, precizirao se način upisa u Registar, te neophodne isprave. Zakon je u tom segmentu bio u koliziji sa naknadno usvojenim Zakonom o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine, te je s tim u vezi uzrokovao nejasnoće i doprinosio pravnoj nesigurnosti u praksi. Propisani su različiti setovi dokumentacije, rokovi, te koraci pri samoj registraciji. Izmjenama članova 60. – 63. se definiše postojanje registra, pri čemu se sam proces registracije, odnosno upisa vezuje za Zakon o registraciji poslovnih subjekata u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ovim članovima se još definiše i obaveza potpunosti i ažurnosti registra, te uslovi za ništavost upisa. Utvrđeno je da je dosadašnjim odredbama oba zakona, postupak registracije poslovni sektor u Federaciji Bosne i Hercegovine godišnje koštao oko 3 miliona KM. Preciziranjem dokumentacije neophodne za proces registracije, te pojednostavljenjem samog procesa i skraćanjem postupka ostvarit će se znatne uštede u ovom dijelu i do 2 miliona KM.

U četvrtom dijelu Zakona, dijelu koji se odnosi na dionička društva, članovima 117. - 119. preciziran je način sazivanja i otvaranja skupštine, te rokovi i opcije ponovnog sazivanja.

Članom 125. definiše se da nominalna vrijednost dionice ne može biti manja od 1 KM, što je u skladu s preporukom Komisije za vrijednosne papire Federacije

Bosne i Hercegovine, a i na tragu usklađivanja s odredbama propisa u region (Hrvatska-višekratnik broja 100, Srbija-100 dinara, Republika Srpska – 1 KM).

Članom 132., definiše se rok i način upisa povećanja osnovnog kapitala u Registar emitenata, prema prijedlogu Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine. Rok je 30 dana od dana podnošenja urednog zahtjeva, a povećanje postaje pravno valjano upisom u registar.

Članom 133., u skladu sa preporukom da je finansiranje kupovine dionica/udjela potrebno preciznije regulisati dodaje se i odredba prema kojoj dioničko društvo ne može davati zajmove, kredite ili obezbjeđenja za sticanje svojih dionica. Ovo je u skladu sa prethodno pribavljenim mišljenjem Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 07/1-49-3198-1/11 od 15.12.2011. godine, dok se ovom odredbom ostavlja mogućnost da se plaćanje dionica nove emisije može izvršiti i na način koji nije uređen odredbama Zakona o privrednim društvima ali samo ako je to predviđeno posebnim zakonom.

Članom 141., propisuje se da je dioničko društvo dužno podnijeti zahtjev Komisiji za odobrenje javne ponude dionica u roku određenom propisima o tržištu vrijednosnih papira što je u skladu sa mišljenjem Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, broj: 07/1-49-3198-1/11 od 15.12.2011. godine.

Članom 147., u kontekstu uslovnog povećanja osnovnog kapitala, predviđa se i mogućnost spajanja i pripajanja više dioničkih društava.

Članom 152., propisuje se neophodnost potvrde revizorskog izvještaja u procesu povećanja osnovnog kapitala iz vlastitih sredstava. Cilj je jačanje transparentnosti i pravne sigurnosti, te utemeljenosti na jasnim i preciznim podacima.

Članom 232., precizira se način sazivanja skupštine, odnosno lica koja mogu sazvati skupštinu, pri čemu se precizira da je, između ostalog, može sazvati i član odbora za reviziju. Istim članom se precizira da je pojedinac koji saziva skupštinu dužan utvrditi odluke navedene za razmatranje na skupštini, te omogućiti dioničarima uvid u listu dioničara, finansijski izvještaj, izvještaje revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju, kao i uvid u sve druge dokumente koji se odnose na prijedlog odluka. Ovom formulacijom se preciznije utvrđuju prava dioničara i obaveze sazivača skupštine.

Članom 245., precizira se ništavnost odluke skupštine, a u skladu s prijedlogom Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine, pri čemu se ništavnost može utvrditi pravosnažnom presudom suda.

Članom 257., preciziraju se nadležnosti nadzornog odbora. U skladu sa smjernicama OECD-a, nadzorni odbor bi trebao imati status ključnog organa dioničkog društva odgovornog za cjelokupno poslovanje društva. S tim u vezi, ovom odredbom se preciziraju nadležnosti u kontekstu strateškog vođenja dioničkog društva kroz poslovne strategije i planove poslovanja. Također se proširuje mogućnost formiranja pododbora, dok je do sada fokus bio samo na dvije vrste i to odbor za naknade i odbor za imenovanje. Novom odredbom nadzorni odbor ima mogućnost da formira i veći broj pododbora ovisno o procjenjenim potrebama, pri čemu se jasno moraju definisati djelokrug rada i sastav svakog od tih odbora.

Članom 285., se precizira da dioničko društvo, prestaje i istekom vremena, ukoliko je bilo formirano na određeno vrijeme.

U petom dijelu Zakona koji se odnosi na društvo sa ograničenom odgovornošću, članom 297., precizira se definicija društva, pri čemu se naglašava da se djelatnosti obavljaju pod zajedničkom firmom unošenjem udjela u unaprijed dogovoreni osnovni kapital.

Članom 301., preciziraju se elementi osnivačkog akta društva, pri čemu se u te elemente ubraja i iznos troškova osnivanja, odnosno procijenjeni iznos svih troškova plaćenih od strane društva. Ovo se precizira s ciljem jasne definicije kolika je visina tih troškova, na koji način će se dijeliti i izmiriti.

Članom 302., osnovni kapital je smanjen na 1.000 KM s ciljem unapređenja registracije društava u Federaciji Bosne i Hercegovine. Naime, Bosna i Hercegovina je u posljednje dvije godine u izvještaju Svjetske banke "Doing Business" u oblasti koja se odnosi na pokretanje poslovanja (registraciju d.o.o.) na 162. mjestu, bez tendencije za pozitivnim pomakom. Jedna od otežavajućih okolnosti je i visina neophodnog osnivačkog kapitala. Trend u svim zemljama u regionu je u proteklih nekoliko godina pokazao, da su susjedne ekonomije u cilju jačanja privatnog sektora i unapređenja poslovanja smanjivale visine neophodnog osnivačkog kapitala. Primjerice, u Makedoniji je osnivački kapital ukinut, u Crnoj Gori iznosi 1 euro (ca. 2 KM), u Hrvatskoj 10 kuna (ca. 2,70 KM), u Srbiji 100 dinara (ca. 2 KM), a u Republici Srpskoj odnedavno 1 KM (prilikom prvog osnivanja jednostavnog d.o.o.).

Članom 343., propisuje se da društvo ne može davati zajmove, kredite ili obezbjeđenja za sticanje svojih udjela, te da se u postupku restrukturiranja ili finansijske konsolidacije društva novi udjeli mogu sticati i na drugi način, ako je tako propisano drugim zakonom. Ovo se odnosi na povećanje i smanjenje osnovnog kapitala društva, a riječ je o usklađivanju s preporukama datim od strane Komisije za vrijednosne papire Federacije Bosne i Hercegovine.

U šestom dijelu Zakona koji se odnosi na kaznene odredbe, članovima 363. – 367., precizirane su kaznene odredbe ovog zakona, a u skladu sa svim navedenim članovima. Imajući u vidu da je u proceduri Zakon o prekršajima u Federaciji Bosne i Hercegovine, ove odredbe u smislu visine kazni će vjerovatno biti mijenjane.

U sedmom dijelu Zakona, sadržane su prijelazne i završne odredbe kojim se propisuje stupanje na snagu Zakona.

IV – FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.